

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

Αρ. Φακ. 23.02.056.057-2015

22 Μαΐου 2015

Αξιότιμοι κύριοι Βουλευτές,

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ασκώντας τις εξουσίες που του χορηγούνται δυνάμει του άρθρου 141 του Συντάγματος προέβηκε σε Αναφορά του «περί της Ρύθμισης της Λειτουργίας Καταστημάτων και των Όρων Απασχόλησης των Υπαλλήλων τους (Τροποποιητικού) (Αρ. 4) Νόμου του 2015» (Αριθμός Αναφοράς 2/2015) στο Ανώτατο Δικαστήριο.

Επισυνάπτεται αντίγραφο της Αναφοράς καθώς και η επιστολή του Αρχιπρωτοκολλητή του Ανωτάτου Δικαστηρίου ημερομηνίας 22 Μαΐου 2015. Η επιστολή λήφθηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 22 Μαΐου 2015.

Βασιλική Αναστασιάδου

Γενική Διευθύντρια
Βουλής των Αντιπροσώπων

/NK./Αναφορά

22/5/15

22/5/15
4

ΑΝΩΤΑΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Αναφορά Αρ. 2/2015

Αναφορικά με το Άρθρο 141 του Συντάγματος

Μεταξύ:

Προέδρου της Δημοκρατίας
Αιτητή

και

Βουλής των Αντιπροσώπων

Καθ' ης η αίτηση

=====

Γνωμάτευση κατά πόσον ο νόμος με συνοπτικό τίτλο «Ο περί της Ρύθμισης της Λειτουργίας Καταστημάτων και των Όρων Απασχόλησης των Υπαλλήλων τους (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 2015» επιβάλλει διατυπώσεις, όρους ή περιορισμούς του δια του Άρθρου 25 του Συντάγματος της Δημοκρατίας εγγυημένου δικαιώματος οι οποίοι αντιτίθενται προς το δημόσιο συμφέρον.

1. Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας
2. Βουλή των Αντιπροσώπων

Ειδοποιείσθε ότι η πιο πάνω Αναφορά έχει οριστεί στις 03 Ιουνίου, 2015 και ώρα 12.00μ.μ. για οδηγίες ενώπιον της πλήρους Ολομέλειας .

22 Μαΐου, 2015

ΠΡΩΤΟΝ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

ΑΡΧΙΠΡΩΤΟΚΟΛΛΗΤΗΣ

Α
Δ/Αρχιπρωτοκολλητής/

ΕΝΤΥΠΟ ΑΡΙΘΜΟΣ 1

ΑΙΤΗΣΗ

(Κανονισμός 4)

ΑΝΩΤΑΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

Αναφορά Αριθ. 2/2015

Αναφορικά με το Άρθρο/τα Άρθρα (α)

141

του Συντάγματος

Μεταξύ:(β)

Προέδρου της Δημοκρατίας

Αιτητή

και

Βουλής των Αντιπροσώπων

Καθ' ης η Αίτηση,

Προς: Βουλή των Αντιπροσώπων

από (γ) Λευκωσία

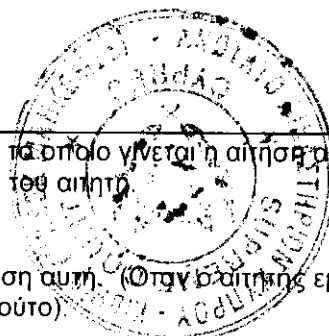
Ειδοποιείτε ότι ο πιο πάνω Αιτητής ζητεί από το Δικαστήριο την πιο κάτω θεραπεία: (δ)

Γνωμάτευση κατά πόσον ο νόμος με συνοπτικό τίτλο «Ο περί της Ρύθμισης της Λειτουργίας Καταστημάτων και των Όρων Απασχόλησης των Υπαλλήλων τους (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 2015» επιβάλλει διατυπώσεις, όρους ή περιορισμούς του δια του Άρθρου 25 του Συντάγματος της Δημοκρατίας εγγυημένου δικαιώματος οι οποίοι αντιτίθενται προς το δημόσιο συμφέρον.

Η αίτηση αυτή βασίζεται πάνω στα πιο κάτω νομικά σημεία:-(ε)

Τα νομικά σημεία πάνω στα οποία βασίζεται η παρούσα Αναφορά τίθενται στον επισυνημμένο Πίνακα.

- (α) Αναφέρετε το Άρθρο ή τα Άρθρα του Συντάγματος, με βάση τα οποία γίνεται η αίτηση αυτή.
(β) Δηλώσετε το πλήρες όνομα, τη διεύθυνση και το επάγγελμα του αιτητή.
(γ) Δηλώσετε την πλήρη διεύθυνση του καθ' ου η αίτηση.
(δ) Δηλώσετε ειδικά την ζητούμενη θεραπεία.
(ε) Εκθέσετε τα νομικά σημεία πάνω στα οποία βασίζεται η αίτηση αυτή. (Όταν ο αιτητής εμφανίζεται χωρίς συνήγορο δεν υποχρεώνεται να συμμορφωθεί προς τούτο).

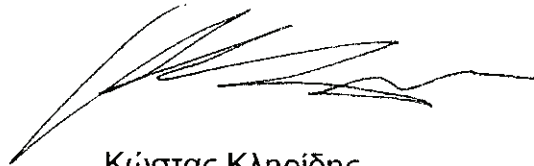
Η αίτηση αυτή βασίζεται πάνω στα πιο κάτω γεγονότα:-(στ)

Τα γεγονότα πάνω στα οποία βασίζεται η παρούσα Αναφορά εκτίθενται στην επισυνημμένη Έκθεση Γεγονότων.

..J.

Η διεύθυνση επίδοσης του αιτητή είναι:-(ζ) Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, Λευκωσία

(Υπογραφή)

Κώστας Κληρίδης

Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας
για τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας – Αιτητή (θ)

Καταχωρίστηκε και σφραγίστηκε

σήμερα στις (η) 22

του (η) Μαΐου 2015

Αρχιπρωτοκολλητής

Ημερομηνία:

22 Μαΐου 2015

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Ένσταση μπορεί να καταχωριστεί μέσα σε είκοσι μία (21) μέρες από την ημερομηνία επίδοσης της αίτησης αυτής, είτε προσωπικά είτε μέσω συνηγόρου, με την παράδοση αυτής στον Αρχιπρωτοκολλητή του Ανωτάτου Δικαστηρίου μαζί με αντίγραφο για επίδοση στον αιτητή και άλλο αντίγραφο για την ένορκη ομολογία επίδοσης.

(στ) Εκθέσετε με συντομία όλα τα ουσιώδη γεγονότα, επί των οποίων η παρούσα αίτηση βασίζεται.

(ζ) Δηλώσετε το πλήρες όνομα, τη διεύθυνση και το επάγγελμα κάποιου προσώπου στα δημοτικά όρια Λευκωσίας, στο οποίο μπορούν να αφεθούν έγγραφα που προορίζονται για τον αιτητή.

(η) Η ημερομηνία πρέπει να συμπληρωθεί από τον Αρχιπρωτοκολλητή.

(θ) Διαγράψετε τις λέξεις εκείνες που ανάλογα με την περίπτωση δε χρειάζονται.

1. Επιβολή δια του αναφερόμενου Νόμου διατυπώσεων, όρων ή περιορισμών του δια του Άρθρου 25 του Συντάγματος της Δημοκρατίας εγγυημένου δικαιώματος, οι οποίοι αντιτίθενται προς το δημόσιο συμφέρον:

Το Άρθρο 25 του Συντάγματος της Δημοκρατίας προβλέπει μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

«ΑΡΘΡΟΝ 25.

1. Έκαστος έχει το δικαίωμα να ασκή οιονδήποτε επάγγελμα ή να επιδίδεται εις οιαδήποτε απασχόλησιν, εμπόριον ή επικερδή εργασίαν.
 2. Η άσκησις του δικαιώματος τούτου δύναται να υπαχθή εις τους υπό του νόμου πιθεμένους όρους, περιορισμούς ή διατυπώσεις, αναφερομένους αποκλειστικώς εις τα συνήθως απαιτούμενα διά την άσκησιν οιοιδήποτε επαγγέλματος προσόντα ή οίπινες είναι απαραίτητοι μόνον προς το συμφέρον της ασφαλείας της Δημοκρατίας ή της συνταγματικής τάξεως ή της δημοσίας ασφαλείας ή της δημοσίας τάξεως ή της δημοσίας υγείας ή των δημοσίων ηθών ή της προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών των ηγγυημένων υπό του Συντάγματος εις οιονδήποτε πρόσωπον ή προς το δημόσιον συμφέρον υπό τον όρον ότι διατυπώσεις, όροι και περιορισμοί δεν θα τίθενται διά νόμου κατ' επίκλησιν του δημοσίου συμφέροντος εφ' όσον είναι αντίθετοι προς τα συμφέροντα εκατέρας κοινότητος.
-».

Σύμφωνα με την ερμηνευτική του άνω Άρθρου νομολογία¹, ένας νόμος που περιορίζει το δικαίωμα που παρέχεται από την παράγραφο 1 του Άρθρου 25 είναι επιτρεπτός βάσει της παραγράφου 2 του ίδιου Άρθρου μόνο αν –

- (α) δεν πλήττει τον πυρήνα του δικαιώματος, καθιστώντας οικονομικά ασύμφορη την επηρεαζόμενη απασχόληση, εμπόριο, εργασία ή επάγγελμα· και
- (β) είναι αναλογικός προς τον επιδιωκόμενο σκοπό, υπό την έννοια ότι ο δι' αυτού επιβαλλόμενος νομικός περιορισμός όχι μόνο συμβάλλει στην ευόδωση σκοπού που επιτρέπεται από το Άρθρο 25.2, αλλά και είναι

¹ Απόφαση Ολομέλειας Ανωτάτου Δικαστηρίου ημερ. 19.1.2004 στις συνεκδικαζόμενες Υποθέσεις 79/2002 κα Πιτσιλίδης κα ν. Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου (2004) 3 Α.Α.Δ. 7.

απόλυτα αναγκαίος και όχι ευρύτερος από ότι πραγματικά χρειάζεται για την προαγωγή αυτού του σκοπού· σε αυτό το πλαίσιο της αναλογικότητας, ο Νομοθέτης δέον - πριν νομοθετήσει το νομικό περιορισμό - να λάβει υπόψη το υφιστάμενο νομικό καθεστώς το οποίο ρυθμίζει την επηρεαζόμενη δραστηριότητα καθώς και τη δυνατότητα προσαρμογής των φορέων της δραστηριότητας προς τις επιχειρούμενες νέες συνθήκες, και να τεκμηριώσει την ύπαρξη σοβαρού – αν όχι αναπόφευκτου – κινδύνου διακύβευσης τίνος των σκοπών ή λειτουργιών της Πολιτείας που προβλέπονται στο Άρθρο 25.2 σε περίπτωση που ο επίμαχος νομικός περιορισμός δε νομοθετηθεί, αυτός δε ο σοβαρός κίνδυνος πρέπει να είναι τεκμηριωμένος στο νόμο ή τα προπαρασκευαστικά του έγγραφα ή να είναι πάγκοινος γνωστός.

Εν προκειμένω, το άρθρο 2 του αναφερόμενου Νόμου παραθέτει το νέο άρθρο 20(α) και (β) του βασικού νόμου² το οποίο εκ πρώτης όψεως επιτρέπει στα γενικά καταστήματα³ πιο ευέλικτο ωράριο λειτουργίας από ότι το πρότερο άρθρο 20(α) και (β) το οποίο παρατίθετο στον περί της Ρύθμισης της Λειτουργίας Καταστημάτων και των Όρων Απασχόλησης των Υπαλλήλων τους, Νόμο του 2006 (Ν.155(Ι)/2006).

Συγκεκριμένα ο αναφερόμενος Νόμος επιτρέπει στα γενικά καταστήματα, εκτός ζωνών/περιοχών του Πίνακα⁴ τον οποίο παραθέτει, να παραμένουν ανοικτά –

- (α) κατά τη χειμερινή περίοδο –
- (i) κάθε Δευτέρα, Τρίτη, Πέμπτη και Παρασκευή, μέχρι τις 8.00 μ.μ., ενώ ο βασικός νόμος επέτρεπε τη λειτουργία τους μόνο μέχρι τις 7.30 μ.μ.,
 - (ii) κάθε Τετάρτη μέχρι τις 8.00 μ.μ., ενώ ο βασικός νόμος επέτρεπε τη λειτουργία τους μόνο μέχρι τις 3.00 μ.μ., και
 - (iii) κάθε Σάββατο μέχρι τις 8.00 μ.μ., ενώ ο βασικός νόμος επέτρεπε τη λειτουργία τους μόνο μέχρι τις 7.00 μ.μ.

² Οι περί της Ρύθμισης της Λειτουργίας Καταστημάτων και των Όρων Απασχόλησης των Υπαλλήλων τους Νόμοι του 2006 έως (Αρ. 2) του 2015.

³ Το άρθρο 2 του βασικού νόμου ορίζει το γενικό κατάστημα ως «κατάστημα, το οποίο λειτουργεί με γενικό ωράριο με βάση τις διατάξεις του παρόντος Νόμου και στο οποίο επιτρέπεται να διαθέτει προς πώληση οποιαδήποτε προϊόντα ή/και υπηρεσίες».

⁴ Ο Πίνακας αναφέρει τις ζώνες/περιοχές της Αγίας Νάπας, του Παραλιμνίου, της Πόλεως, του Νέου Χωριού, της Λευκωσίας και της Πέγειας.

Ενόψει των ανωτέρω, αν ο αναφερόμενος νόμος αντικαθιστούσε απλώς το άρθρο 20(α) και (β) του βασικού νόμου, θα χορηγούσε – ως προαναφέρθηκε – πιο ευέλικτα ωράρια λειτουργίας για τα γενικά καταστήματα και κάποια ειδικά καταστήματα από ότι ο βασικός νόμος και, κατά προέκταση, θα διευκόλυνε την άσκηση του δικαιώματος που προβλέπεται στο Άρθρο 25.1 του Συντάγματος, αντί να το καταστρατηγεί.

Εντούτοις, την 7.5.2015 κατά την οποία η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε τον αναφερόμενο Νόμο, ίσχυαν τα ακόλουθα διατάγματα τα οποία εξέδωσε η Υπουργός Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (εφεξής «η Υπουργός»), δυνάμει του άρθρου 27 του βασικού νόμου και τα οποία δημοσιεύτηκαν στο Παράρτημα Τρίτο, Μέρος Ι, της Επίσημης Εφημερίδας υπ' αρ. 4869 της 30.4.2015:

- (α) το περί της Ρύθμισης της Λειτουργίας Καταστημάτων (Όρια Τουριστικών Περιοχών/Ζωνών, Τουριστική Περίοδος, Ωράρια Λειτουργίας και Αργίες) (Επαρχία Λευκωσίας) (Αρ. 3) Διάταγμα του 2015 (Κ.Δ.Π. 146/2015).
- (β) το περί της Ρύθμισης της Λειτουργίας Καταστημάτων (Όρια Τουριστικών Περιοχών/Ζωνών, Τουριστική Περίοδος, Ωράρια Λειτουργίας και Αργίες) (Επαρχία Λεμεσού) (Αρ. 3) Διάταγμα του 2015 (Κ.Δ.Π. 147/2015).
- (γ) το περί της Ρύθμισης της Λειτουργίας Καταστημάτων (Όρια Τουριστικών Περιοχών/Ζωνών, Τουριστική Περίοδος, Ωράρια Λειτουργίας και Αργίες) (Επαρχία Αμμοχώστου) (Αρ. 3) Διάταγμα του 2015 (Κ.Δ.Π. 148/2015).
- (δ) το περί της Ρύθμισης της Λειτουργίας Καταστημάτων (Όρια Τουριστικών Περιοχών/Ζωνών, Τουριστική Περίοδος, Ωράρια Λειτουργίας και Αργίες) (Επαρχία Λάρνακας) (Αρ. 3) Διάταγμα του 2015 (Κ.Δ.Π. 149/2015).
- (ε) το περί της Ρύθμισης της Λειτουργίας Καταστημάτων (Όρια Τουριστικών Περιοχών/Ζωνών, Τουριστική Περίοδος, Ωράρια Λειτουργίας και Αργίες) (Επαρχία Πάφου) (Αρ. 3) Διάταγμα του 2015 (Κ.Δ.Π. 150/2015).

Το εξουσιοδοτικό άρθρο 27(1) του βασικού νόμου⁶ -

- (α) επέτρεπε στην Υπουργό να ορίσει με διάταγμα τα όρια των τουριστικών περιοχών/ζωνών, την τουριστική περίοδο και τις αργίες που εφαρμόζονται για τα τουριστικά καταστήματα⁷, και
- (β) προβλέπει, στην επιφύλαξη αυτού, ότι – κατά την τουριστική περίοδο – κάθε γενικό κατάστημα εκτός των ορίων τουριστικής περιοχής/ζώνης θεωρείται ως τουριστικό κατάστημα και εφαρμόζει το διάταγμα σε σχέση με το ωράριο λειτουργίας του και τις αργίες, και όχι τα άρθρα 20, 21 και 23.

Έπεται ότι ο ίδιος ο βασικός νόμος προσδίδει – με ρητή του διάταξη – στα εν λόγω διατάγματα αυξημένη ισχύ έναντι των διατάξεων (μεταξύ άλλων) του άρθρου 20 ως προς τα ωράρια λειτουργίας των καταστημάτων.

Δεδομένου ότι, κατά το άρθρο 12(1) του περί Ερμηνείας Νόμου, κάθε νόμος ερμηνεύεται ως ένα ενιαίο σύνολο με τους τροποποιητικούς αυτού νόμους (εκτός αν διαφαίνεται αντίθετη πρόθεση), η αυξημένη ισχύς την οποία προσδίδει το άρθρο 27 του βασικού νόμου στα δυνάμει αυτού εκδιδόμενα διατάγματα εννοείται ότι επιφέρει την έναντί τους υποχώρηση του άρθρου 21, όχι μόνο ως αυτό θεσπίστηκε αρχικώς δια του Νόμου 155(Ι)/2006 αλλά και όπως εκάστοτε τροποποιείται και έχει τροποποιηθεί από τον αναφερόμενο Νόμο.

Με τα προαναφερόμενα λοιπόν διατάγματά της, η Υπουργός καθόρισε περιοχές/ζώνες στους Πίνακες των εν λόγω διαταγμάτων οι οποίες είναι περισσότερες από τις περιοχές/ζώνες τις οποίες καθορίζει ο Πίνακας που παρατίθεται στον αναφερόμενο Νόμο (εφεξής «οι ευρύτερες περιοχές») και αφετέρου θεωρούνται ως τουριστικές ενόψει των προβλεπόμενων στο εξουσιοδοτικό άρθρο 27(1) και στο

⁶ Ως αυτό το άρθρο είχε πριν τροποποιηθεί από τον περί της Ρύθμισης της Λειτουργίας Καταστημάτων και των Όρων Απασχόλησης των Υπαλλήλων τους (Τροποποιητικός) Νόμο του 2015 (Ν.36(Ι) του 2015)³ ο οποίος δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα πριν (27.3.2015) και τέθηκε σε ισχύ μετά (14.5.2015) την ψήφιση του αναφερόμενου Νόμου, λόγω του περί της Ρύθμισης της Λειτουργίας Καταστημάτων και των Όρων Απασχόλησης των Υπαλλήλων τους (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμου του 2015 (Ν.55(Ι) του 2015) που ανέβαλε την ημερομηνία έναρξης ισχύος του Νόμου 36(Ι) του 2015 έως την 14.5.2015.

⁷ Το άρθρο 2 του βασικού νόμου, ως είχε πριν τροποποιηθεί από το Νόμο 36(Ι) του 2015 κατά την έναρξη ισχύος του τελευταίου στις 14.5.2015, ορίζει το τουριστικό κατάστημα ως «οποιοδήποτε γενικό ή ειδικό κατάστημα που καθορίζεται με διάταγμα που εκδίδεται με βάση το άρθρο 27».

συνοπτικό τίτλο έκαστου διατάγματος που αναφέρεται σε «Όρια Τουριστικών Περιοχών/Ζωνών».

Όλα τα άνω διατάγματα ισχύουν για την περίοδο από 2.5.2015 μέχρι 14.5.2015 που εμπίπτει στην θερινή περίοδο όπως αυτή ορίζεται⁸ στο άρθρο 2 του βασικού νόμου που σημαίνει ότι τα ωράρια λειτουργίας τα οποία καθορίζονται από τα διατάγματα για τα γενικά και ειδικά καταστήματα των ζωνών/περιοχών του Πίνακα κάθε διατάγματος υπερσχύουν των θερινών ωραρίων λειτουργίας που καθορίζονται στα άρθρα 20 και 21, για μεταξύ άλλων, τα αντίστοιχα καταστήματα.

Παρότι τα ως άνω διατάγματα έχουν τυπικώς περιορισμένη διάρκεια ισχύος, είναι σημαντικό να υποδειχθεί ότι αντικαθιστούν μια αλληλουχία διαταγμάτων που επέτρεψαν πιο ευέλικτο ωράριο εργασίας στα καταστήματα των ευρύτερων περιοχών και δη ως προς την κυριακάτικη λειτουργία τους, από την 12.7.2013 και εντεύθεν.

Ως προς τα προηγηθέντα διατάγματα, το Σεβαστό Δικαστήριο παραπέμπεται –

- (α) στις Κανονιστικές Διοικητικές Πράξεις 239-243/2013, δημοσιευθείσες στο Παράρτημα Τρίτο, Μέρος Ι, της Επίσημης Εφημερίδας υπ' αρ. 4693 της 8.7.2013, που θέσπισαν πιο ευέλικτα ωράρια από ότι ο βασικός νόμος και επέτρεψαν την κυριακάτικη λειτουργία καταστημάτων στις ευρύτερες περιοχές από 12.7.2013 έως τις 30.11.2013·
- (β) στις Κανονιστικές Διοικητικές Πράξεις 357-361/2013, δημοσιευθείσες στο Παράρτημα Τρίτο, Μέρος Ι, της Επίσημης Εφημερίδας υπ' αρ. 4724 της 11.10.2013, που χορηγούν ανάλογα δικαιώματα από 14.10.2013 έως τις 30.11.2013 (καταργώντας τις προαναφερόμενες Κανονιστικές Διοικητικές Πράξεις 239-243/2013 που ίσχυαν για την ίδια περίοδο)·
- (γ) στις Κανονιστικές Διοικητικές Πράξεις 487-491/2013, δημοσιευθείσες στο Παράρτημα Τρίτο, Μέρος Ι, της Επίσημης Εφημερίδας υπ' αρ. 4744 της 31.12.2013, που χορηγούν ανάλογα δικαιώματα από 2.1.2014 έως την 28.2.2014·

⁸ Κατά το άρθρο 2 του βασικού νόμου, «θερινή περίοδος» σημαίνει «την περίοδο από την 1η Απριλίου μέχρι την 31η Οκτωβρίου κάθε έτους, συμπεριλαμβανομένων και των δύο ημερομηνιών».

- (δ) στις Κανονιστικές Διοικητικές Πράξεις 122-126/2014⁹, δημοσιευθείσες στο Παράρτημα Τρίτο, Μέρος Ι, της Επίσημης Εφημερίδας υπ' αρ. 4763 της 27.2.2014, που χορηγούν ανάλογα δικαιώματα από 1.3.2015 έως την 31.5.2014.
- (ε) στις Κανονιστικές Διοικητικές Πράξεις 266-270/2014¹⁰, δημοσιευθείσες στο Παράρτημα Τρίτο, Μέρος Ι, της Επίσημης Εφημερίδας υπ' αρ. 4783 της 30.5.2014, που χορηγούν ανάλογα δικαιώματα από 1.6.2014 έως την 31.8.2014.
- (στ) στις Κανονιστικές Διοικητικές Πράξεις 405-409/2014, δημοσιευθείσες στο Παράρτημα Τρίτο, Μέρος Ι, της Επίσημης Εφημερίδας υπ' αρ. 4816 της 29.8.2014, που χορηγούν ανάλογα δικαιώματα από 1.9.2014 έως την 30.11.2014.
- (ζ) στις Κανονιστικές Διοικητικές Πράξεις 587-591/2014¹¹, δημοσιευθείσες στο Παράρτημα Τρίτο, Μέρος Ι, της Επίσημης Εφημερίδας υπ' αρ. 4841 της 30.12.2014, που χορηγούν ανάλογα δικαιώματα από 1.1.2015 έως την 30.4.2015.

Έπεται ότι τα προηγηθέντα διατάγματα χορηγούσαν ευέλικτο ωράριο λειτουργίας στα καταστήματα των ευρύτερων περιοχών σχεδόν ολόχρονα, περιλαμβανομένης και της χειμερινής περιόδου¹².

Υπόψιν ότι τα προγενέστερα διατάγματα δεν αφορούσαν τη λειτουργία καταστημάτων κατά το Δεκέμβριο του 2013 και 2014, όπερ σημαίνει ότι τα ωράρια λειτουργίας κατ' αυτή την περίοδο ήσαν τα ειδικώς οριζόμενα για την χριστουγεννιάτικη περίοδο στο άρθρο 20(γ) του βασικού νόμου.

⁹ Όπως τροποποιήθηκαν από τις Κανονιστικές Διοικητικές Πράξεις 198-202/2014 δημοσιευθείσες στο Παράρτημα Τρίτο, Μέρος Ι, της Επίσημης Εφημερίδας υπ' αρ. 4772 της 11.4.2014.

¹⁰ Όπως τροποποιήθηκαν από τις Κανονιστικές Διοικητικές Πράξεις 380-384/2014 δημοσιευθείσες στο Παράρτημα Τρίτο, Μέρος Ι, της Επίσημης Εφημερίδας υπ' αρ. 4810 της 8.8.2014, από την Κανονιστική Διοικητική Πράξη 384Α/2014 δημοσιευθείσα στο Παράρτημα Τρίτο, Μέρος Ι, της Επίσημης Εφημερίδας υπ' αρ. 4810Α της 13.8.2014 και από την Κανονιστική Διοικητική Πράξη 394/2014 δημοσιευθείσα στο Παράρτημα Τρίτο, Μέρος Ι, της Επίσημης Εφημερίδας υπ. αρ. 4813 της 14.8.2014.

¹¹ Όπως τροποποιήθηκαν από τις Κανονιστικές Διοικητικές Πράξεις 90-94/2015 δημοσιευθείσες στο Παράρτημα Τρίτο, Μέρος Ι, της Επίσημης Εφημερίδας υπ' αρ. 4858 της 20.3.2015.

¹² Κατά το άρθρο 2 του βασικού νόμου «χειμερινή περίοδος» σημαίνει την «περίοδο από την 1η Νοεμβρίου κάθε έτους μέχρι την 31η Μαρτίου του αμέσως επόμενου έτους, συμπεριλαμβανομένων και των δύο ημερομηνιών».

Αντιπαραβάλλοντας το ωράριο λειτουργίας το οποίο επιτρέπει ο αναφερόμενος Νόμος στα γενικά καταστήματα κατά τη θερινή περίοδο – μέσω του νέου άρθρου 20(β) του βασικού νόμου – με το ωράριο λειτουργίας που επιτρέπεται δια των διαταγμάτων στα γενικά καταστήματα των ευρύτερων περιοχών, καταδεικνύεται ότι ο αναφερόμενος Νόμος εντέλει περιορίζει το ωράριο λειτουργίας των γενικών καταστημάτων που ίσχυε δυνάμει των διαταγμάτων κατά το χρόνο ψήφισής του, ιδίως όσον αφορά τα γενικά καταστήματα που δεν βρίσκονται σε περιοχές/ζώνες που ορίζονται στον Πίνακα που παρατίθεται στον εν λόγω Νόμο.

Συγκεκριμένα, ενώ τα διατάγματα επέτρεπαν στα γενικά καταστήματα των ευρύτερων περιοχών να παραμένουν ανοικτά μέχρι τις 10.00 μ.μ. (Κ.Δ.Π. 146/2015) ή τις 11.00 μ.μ. (Κ.Δ.Π. 147 έως 150/2015) τη Δευτέρα μέχρι και το Σάββατο, το νέο άρθρο 20(β) επιτρέπει τη λειτουργία των γενικών καταστημάτων εκτός ζωνών/περιοχών του άνω Πίνακα μόνο μέχρι τις 9.00 μ.μ.

Περαιτέρω, ενώ τα διατάγματα επέτρεπαν στα γενικά καταστήματα των ευρύτερων περιοχών να είναι ανοικτά και την Κυριακή με ευέλικτα ωράρια (11.00 π.μ. – 7.00 μ.μ. στις Κ.Δ.Π. 146, 147, 149 και 150/2015 και 7.30 π.μ. – 11.00 μ.μ. στην Κ.Δ.Π. 148/2015), το νέο άρθρο 20(β) απαγορεύει πλήρως την κυριακάτικη λειτουργία στα γενικά καταστήματα εκτός των ζωνών/περιοχών του προαναφερόμενου Πίνακα.

Εφόσον τα θερινά ωράρια λειτουργίας που καθορίζονται στην παράγραφο (β) του νέου άρθρου 20 του βασικού νόμου, που παρατίθεται στον αναφερόμενο Νόμο, είναι εντέλει πιο περιοριστικά από τα ωράρια λειτουργίας που καθορίζονταν στα διατάγματα της Υπουργού για τα γενικά καταστήματα, το ίδιο συμπέρασμα ισχύει και για τα χειμερινά ωράρια λειτουργίας που καθορίζονται στην παράγραφο (α) του ίδιου άρθρου 20, αφού είναι πιο περιοριστικά τόσο σε σχέση με τα άνω θερινά ωράρια της άνω παραγράφου (β) όσο και με τα ωράρια των διαταγμάτων που ίσχυαν για την χειμερινή περίοδο.

Όσον δε αφορά τα ειδικά καταστήματα των ευρύτερων περιοχών, ενώ τα διατάγματα τους παρέχουν την επιλογή μεταξύ του ωραρίου λειτουργίας που ορίζεται από το άρθρο 21 του βασικού νόμου (σε σχέση με την κατηγορία στην οποία εμπίπτουν) και του ωραρίου λειτουργίας που ορίζεται κατά περίπτωση από κάθε διάταγμα για τα γενικά καταστήματα της ίδιας περιοχής/ζώνης, το νέο άρθρο 20(β)

στερεί παντελώς αυτή την επιλογή από τα ειδικά καταστήματα που βρίσκονται εκτός των ζωνών/περιοχών του προρηθέντος Πίνακα.

Για παράδειγμα, δεδομένου ότι το άρθρο 3 του αναφερόμενου Νόμου προσθέτει στο άρθρο 21 του βασικού νόμου τις νέες παραγράφους (ι) έως (ιγ) που επιτρέπουν αντίστοιχα στα καταστήματα πώλησης αναμνηστικών ειδών, στα καταστήματα πώλησης ειδών κυπριακής χειροτεχνίας, στα χρυσοχοεία και αργυροχοεία και στα παντοπωλεία έκτασης μέχρι 150 τετραγωνικών μέτρων να παραμένουν ανοικτά Δευτέρα μέχρι Κυριακή από τις 5.00 π.μ. μέχρι τις 10.00 μ.μ., το νέο άρθρο 20(β) του βασικού νόμου (που παρατίθεται στο άρθρο 2 του αναφερόμενου Νόμου) στερεί από αυτά τα καταστήματα την πιο ευέλικτη επιλογή που τους χορηγούσαν οι Κ.Δ.Π. 147 έως 150/2015 να παραμένουν ανοικτά έως τις 11.00 π.μ. από Δευτέρα μέχρι και Σάββατο.

Συνάγεται ότι ο αναφερόμενος Νόμος εντέλει περιορίζει τα ωράρια λειτουργίας των γενικών και ειδικών καταστημάτων των ευρύτερων περιοχών, θίγοντας έτσι αναπόφευκτα το δικαίωμα που τους χορηγεί το Άρθρο 25 του Συντάγματος.

Κατά προέκταση, ενόψει των προρηθείσων απαιτήσεων της νομολογίας, η Βουλή των Αντιπροσώπων όφειλε, κατά τη ψήφιση του αναφερόμενου Νόμου, να διασφαλίσει την αναλογικότητα του επιφερόμενου περιορισμού με τον επιδιωκόμενο αυτού σκοπό, λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις του περιορισμού επί των θιγόμενων καταστηματαρχών και τη δυνατότητα προσαρμογής τους σε αυτόν, και τεκμηριώνοντας επαρκώς τον επιδιωκόμενο σκοπό στο προοίμιο του Νόμου ή τα προπαρασκευαστικά του έγγραφα ώστε να μπορεί να ελεγχθεί δικαστικώς.

Εντούτοις, το Κοινοβούλιο ουδέν έπραξε προς αυτή την κατεύθυνση, καθότι οι αναφορές του προοιμίου του αναφερόμενου Νόμου και τις κοινοβουλευτικής έκθεσης ημερ. 5.5.2015 (που είναι η σχετικότερη) αναλώνονται ανεπιτυχώς¹³ στο να τεκμηριώσουν το ευέλικτο και ευνοϊκό ωράριο λειτουργίας που καθορίζεται σε σχέση με καταστήματα που βρίσκονται εντός ζωνών/περιοχών του Πίνακα που παρατίθεται στο βασικό νόμο, αγνοώντας παντελώς τον περιορισμό τον οποίο ο αναφερόμενος Νόμος καταλήγει να επιβάλει στα ωράρια λειτουργίας των καταστημάτων εκτός αυτών των ζωνών/περιοχών.

¹³ Όπως αναλύεται στη συνέχεια σε σχέση με το Άρθρο 28 του Συντάγματος της Δημοκρατίας.

Ως εκ τούτου, ουδεμία αναφορά υπάρχει προς τεκμηρίωση αυτού του περιορισμού, πόσο μάλλον στάθμιση του δι' αυτού επηρεασμού των δικαιωμάτων των θιγόμενων καταστηματαρχών.

Ενόψει των ανωτέρω, ο Αιτητής υποστηρίζει ότι το νέο άρθρο 20(α) και (β) του βασικού νόμου, το οποίο παρατίθεται στο βασικό νόμο αντίκειται στο Άρθρο 25 του Συντάγματος της Δημοκρατίας και, κατά προέκταση, είναι ασύμβατο και με το Άρθρο 35 του Συντάγματος της Δημοκρατίας που απαιτεί (μεταξύ άλλων) από τη Βουλή των Αντιπροσώπων να διασφαλίζει – όταν νομοθετεί – την αποτελεσματική εφαρμογή των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και Ελευθεριών του Μέρους II (που περιλαμβάνει το Άρθρο 25).

Επιπροσθέτως, ο Αιτητής υποστηρίζει ότι το άνω νέο άρθρο 20(α) και (β) και ο Πίνακας του βασικού νόμου, όπως παρατίθενται στον αναφερόμενο Νόμο, συνιστούν διατυπώσεις, όρους και περιορισμούς του δια του Άρθρου 25 του Συντάγματος της Δημοκρατίας εγγυημένου δικαιώματος που – σύμφωνα με τα ανωτέρω – όχι μόνο καταστρατηγούν το άνω Άρθρο, αλλά και αντιτίθενται προς το δημόσιο συμφέρον για τους ακόλουθους λόγους:

- Αναφορικά με την αύξηση απασχόλησης:

Από την 12.7.2013 οπότε και επιτράπηκαν – όπως προαναφέρθηκε – ευέλικτα ωράρια εργασίας σε ευρείες περιοχές της Κύπρου μέχρι και την 31.12.2014, έχουν δημιουργηθεί συνολικά 15.989 νέες θέσεις εργασίας στον τομέα του λιανικού εμπορίου σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του Κλάδου Στατιστικής των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων (**Συνημμένο 1**, παράγραφος 9). Από αυτές, 2.382 αφορούσαν θέσεις με μισθούς κάτω των €350, άλλες 1.529 αφορούσαν θέσεις με μισθούς από €350 μέχρι €500, ακόμα 3.871 αφορούν θέσεις με μισθούς από €501 μέχρι €800 και οι υπόλοιπες 8.207 θέσεις αφορούσαν θέσεις με μισθούς άνω των €800.

Τα πιο πάνω αποτυπώνονται και στα επίσημα στοιχεία της Eurostat που υποδεικνύουν ότι από την 12.7.2013 φρέναρε για πρώτη φορά η απότομη μείωση στη συνολική απασχόληση στον τομέα του λιανικού εμπορίου, η οποία είχε μειωθεί μεταξύ Σεπτεμβρίου 2012 και Ιουνίου 2013 από τις 70.700 απασχολούμενους στις 64.200

απασχολούμενους λόγω της οικονομικής κρίσης, για να επανέλθει για πρώτη φορά με θετικό πρόσημο στους 65.200 απασχολούμενους στο τέλος Σεπτεμβρίου 2014 (**Συνημμένο 2**).

Από τα στοιχεία που παρατίθενται ανωτέρω, επισημαίνεται ότι συνολικά 10.852 πρόσωπα εξακολουθούσαν να εργάζονται στον ίδιο εργοδότη μέχρι και την 31.12.2014 (**Συνημμένο 1**, παράγραφος 4). Αυτό είναι σημαντικό στοιχείο, καθότι στον τομέα του λιανικού εμπορίου υπήρχε διαχρονικά συχνή είσοδος και έξοδος στην αγορά εργασίας για διάφορους λόγους. Όπως αποδεικνύεται από τα επίσημα στοιχεία του Κλάδου Στατιστικής της Υπηρεσίας Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μεταξύ της 1.7.2011 και της 30.6.2013, ενώ είχαν πραγματοποιηθεί 18.878 νέες προσλήψεις, 4.660 από αυτά τα πρόσωπα τερμάτισαν την εργασία τους, ενώ ακόμα 18.471 πρόσωπα που εργάζονταν ήδη στο λιανικό εμπόριο τερμάτισαν την εργασία τους (**Συνημμένο 1**, παράγραφος 7). Υπήρξε δηλαδή καθαρή μείωση των συνολικών θέσεων εργασίας κατά 4.253 μεταξύ 1.7.2011 και 30.6.2013. Αντίθετα, μεταξύ 1.7.2013 και 31.12.2014 πραγματοποιήθηκαν 16.241 προσλήψεις με 5.389 εξ αυτών να εξέρχονται της αγοράς εργασίας, ενώ 10.852 εκ των προσώπων που προσλήφθηκαν στο λιανικό εμπόριο εξακολουθούσαν να εργάζονται στον εργοδότη τους κατά την 31.12.2014, ημερομηνία των τελευταίων διαθέσιμων στοιχείων.

Από τα στοιχεία που παρατίθενται ανωτέρω, διαφαίνεται ότι – από το χρόνο έκδοσης του πρώτου σχετικού διατάγματος (Κ.Δ.Π. 239/2013) για επέκταση των ωραρίων σε ευρείες περιοχές της Κύπρου – δημιουργήθηκαν 15.989 νέες θέσεις εργασίας εκ των οποίων 10.852 εξακολουθούσαν να εργάζονται κατά την 31.12.2014, και ανακόπηκε το αρνητικό ισοζύγιο δημιουργίας και απώλειας θέσεων εργασίας στο λιανικό εμπόριο, υπερκαλύπτοντας τον αρνητικό ρυθμό της καθαρής απώλειας 4.253 θέσεων εργασίας κατά τους 24 μήνες που προηγήθηκαν και δημιουργώντας θετικό πρόσημο της τάξης των 2.364¹⁴ θέσεων εργασίας σε διάστημα 18 μηνών. (**Συνημμένο 1**, παράγραφος 7).

¹⁴ Αυτός ο αριθμός προκύπτει αν αφαιρεθεί, από το σύνολο των νέων εργοδοτήσεων (10.852) που αναφέρεται στην παράγραφο 4 του **Συνημμένου 1**, το σύνολο των τερματισμών (8.488) που αναφέρεται στην παράγραφο 5 του **Συνημμένου 1**.

- Αναφορικά με την αύξηση εισοδημάτων εργαζομένων:

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, ο μέσος μισθός εργαζομένου στο λιανικό εμπόριο ακολουθούσε απότομη καθοδική πορεία από το 2011 και μετά, έχοντας μειωθεί κατά το 2012 και 2013 σε ποσοστό πέραν του 8%. Η πρώτη φορά που ο μέσος μισθός σημείωσε αύξηση στον τομέα του λιανικού εμπορίου ήταν κατά το 2014, έτος κατά το οποίο αυξήθηκε ο μέσος μισθός κατά 0,3% παρά την ευρύτερη ύφεση της οικονομίας (**Συνημμένο 3**). Η αύξηση των εισοδημάτων των νοικοκυριών είναι προς το δημόσιο συμφέρον αυτοδικαίως αλλά επίσης και λόγω της μειωμένης ανάγκης για προσφυγή σε κοινωνικές παροχές όπως το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα.

- Αναφορικά με την ενίσχυση του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων:

Από τα πιο πάνω στοιχεία, διαφαίνεται ότι το μέτρο της επέκτασης των ωραρίων των γενικών καταστημάτων επέδρασε καταλυτικά στην αναχαίτιση της αλματώδους ανόδου της ανεργίας, η οποία βάσει των προβλέψεων του Υπουργείου Οικονομικών και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου αναμενόταν να ξεπεράσει το 19% μέχρι το τέλος του 2013. Οι επιπλέον 15.989 θέσεις εργασίας που περιγράφονται ανωτέρω σε σχέση με την αύξηση της απασχόλησης, με μέσο μισθό σύμφωνα με τα στοιχεία της Υπηρεσίας Κοινωνικών Ασφαλίσεων στα €779,84 (**Συνημμένο 1**, παράγραφος 9) αντιστοιχούν σε μηνιαίες καταβολές κοινωνικών ασφαλίσεων (βασικές συνεισφορές 15,6% επί ακαθάριστου μισθού) ύψους €1,95 εκατομμυρίων στο αντίστοιχο ταμείο εκ μέρους εργοδοτών και εργοδοτούμενων. Καταβάλλονται επίσης συνολικά €461 χιλιάδες μηνιαίως για το ταμείο κοινωνικής συνοχής (2%), αρχής ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού (0,5%) και περί τερματισμού απασχόλησης (1,2%) στα αντίστοιχα ταμεία. Εάν οι πιο πάνω υπολογισμοί διεκπεραιωθούν μόνο αναφορικά με τα 10.852 πρόσωπα που εξακολουθούσαν στις 31.12.2014 να εργοδοτούνται στο λιανικό εμπόριο, οι αντίστοιχες μηνιαίες καταβολές είναι €1,3 εκατομμύρια στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και €313 χιλιάδες στα άλλα ταμεία. Οι υπολογισμοί αυτοί καταδεικνύουν ενδεικτικά το εύρος της συνεισφοράς προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης των σχετικών ταμείων, αφού για επακριβή υπολογισμό χρειάζεται αναλογιστική μελέτη που θα λαμβάνει υπόψη την ημερομηνία εισόδου στην αγορά εργασίας εκάστου εργοδοτούμενου και την ημερομηνία εξόδου του από τον κλάδο. Το σημαντικό στοιχείο έγκειται στην πρόδηλη ενίσχυση αυτών του δημοσίου συμφέροντος ταμείων, μέσω της

δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας. Η βιωσιμότητα του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων και των άλλων προαναφερθέντων ταμείων, ειδικά στη παρούσα οικονομική συγκυρία, είναι εκ των ων ουκ άνευ.

- Αναφορικά με την αύξηση οικονομικής δραστηριότητας και ανάπτυξης:

Όπως αποδεικνύεται από τα επίσημα στοιχεία που δημοσιεύει η Eurostat και η Στατιστική Υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών, η μεγάλη μείωση στον όγκο συναλλαγών αναφορικά με το λιανικό εμπόριο αναχαιτίστηκε από τον Ιούλιο 2013, μετά την έκδοση του πρώτου σχετικού διατάγματος της Υπουργού (Κ.Δ.Π. 239/2015). Χαρακτηριστική είναι η σύγκριση μεταξύ Μαρτίου 2012 και Μαρτίου 2013, όπου ο όγκος κύκλου εργασιών αναφορικά με το λιανικό εμπόριο είχε μειωθεί κατά 10,7%, ενώ στη σύγκριση μεταξύ Μαρτίου 2013 και Μαρτίου 2014 παρατηρείται αύξηση του όγκου του κύκλου εργασιών κατά 6,5% (**Συνημμένο 4**). Συνολικά, κατά το 2014, ο όγκος του κύκλου εργασιών στο λιανικό εμπόριο αυξήθηκε κατά 3,8% (**Συνημμένο 5**)¹⁵, σε μία χρονιά που η συνολική οικονομική δραστηριότητα κατέγραψε ύφεση και τα εισοδήματα των νοικοκυριών μειώθηκαν αισθητά σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια. Είναι πρόδηλο ότι ο μοναδικός δομικός λόγος που έδωσε αυτή την ώθηση στο λιανικό εμπόριο ήταν η επέκταση των ωραρίων των καταστημάτων, εφόσον τα υπόλοιπα συνεπηρεάζοντα οικονομικά στοιχεία είχαν αρνητικό πρόσημο.

- Αναφορικά με την αύξηση δημοσίων εσόδων:

Από τα πιο πάνω στοιχεία διαφαίνεται ότι το Κράτος είχε κατά το 2014 αυξημένα έσοδα από την αύξηση του κύκλου εργασιών στο λιανικό εμπόριο. Τα έσοδα του Κράτους από την είσπραξη Φόρου Προστιθέμενης Αξίας μειώνονταν σταθερά μέχρι και τον Ιούνιο 2013, σύμφωνα με τα στοιχεία του Τμήματος Φορολογίας (**Συνημμένο 6**). Συγκεκριμένα, τα έσοδα μειώθηκαν όλα τα προηγούμενα τρίμηνα από €44,5 εκατομμύρια κατά την τριμηνία Ιουλίου-Σεπτεμβρίου 2012 σε μόλις €35,9 εκατομμύρια κατά την τριμηνία Απριλίου-Ιουνίου 2013. Αυξήθηκαν για πρώτη φορά αμέσως μετά την έκδοση του πρώτου σχετικού διατάγματος (Κ.Δ.Π. 239/2013), πραγματοποιώντας άλμα

¹⁵ Λήφθηκε από την ιστοσελίδα http://www.mof.gov.cy/mof/cystat/statistics.nsf/services_73_main_en/services_73main_en?OpenForm&sub=3&sel+=2, το δε όνομα της σχετικής βάσης δεδομένων είναι: «TURNOVER VALUE INDEX OF WHOLESALE TRADE EXCEPT OF MOTOR VEHICLES AND MOTORCYCLES, JAN-DEC 2014».

από τα €35,9 εκατομμύρια στα €42,8 εκατομμύρια κατά το πρώτο τρίμηνο εφαρμογής των διαταγμάτων, όπως αποδεικνύεται από τα στοιχεία (Συνημμένο 6), ενώ διατηρήθηκαν σε ψηλά επίπεδα καθόλη τη διάρκεια του 2014 καθώς και στο πρώτο τρίμηνο του 2015, όπου τα έσοδα από την είσπραξη του ΦΠΑ ανήλθαν στα €50,2 εκατομμύρια. Τεκμαίρεται, από τα μέχρι τώρα δεδομένα, ότι τα έσοδα του Κράτους θα είναι αυξημένα κατά αντίστοιχο τρόπο και καθόσον αφορά τα έσοδα του από τον εταιρικό φόρο επί των κερδών των εταιρειών και τον φόρο εισοδήματος από την αύξηση των εισοδημάτων των εργαζομένων, θέματα για τα οποία ακόμα δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία.

- Αναφορικά με τη μείωση δαπανών:

Ταυτόχρονα με την αύξηση των εσόδων του Κράτους, λόγω της αύξησης της απασχόλησης και των εισοδημάτων των νοικοκυριών μειώνεται η ανάγκη προσφυγής των πολιτών στα επιδόματα κοινωνικής πρόνοιας, τα οποία στο σύνολό τους έχουν εισοδηματικά κριτήρια αναφορικά με τους δικαιούχους.

- Αναφορικά με κοινωνικά οφέλη:

Σωρεία ερευνητών, επαγγελματιών και ακαδημαϊκών διάφορων ειδικοτήτων, τονίζουν ότι η απασχόληση σε εργασία επενεργεί καταλυτικά προς την κατεύθυνση της άμβλυνσης σοβαρών κοινωνικών προβλημάτων, τα οποία αντιθέτως υποθάλπονται από την ανεργία. Παρατεταμένη ανεργία έχει βρεθεί ότι συσχετίζεται με αύξηση της παραβατικότητας, διόγκωση των οικογενειακών προστριβών και προβλημάτων καθώς και επιδείνωση της ψυχικής και ψυχολογικής υγείας τόσο των ίδιων των επηρεαζόμενων προσώπων όσο και του στενού οικογενειακού τους περιβάλλοντος.

- Αναφορικά με τα οφέλη για το σύνολο της οικονομίας:

Σύμφωνα με μελέτες που έχουν πραγματοποιηθεί σε πολλές Ευρωπαϊκές χώρες, η διά νομοθεσίας υποχρέωση για κλείσιμο κάποιων γενικών καταστημάτων τις Κυριακές, ενώ την ίδια στιγμή άλλα ειδικά καταστήματα και γενικά καταστήματα έχουν

το δικαίωμα να παραμένουν ανοικτά, επιβάλλει δυσβάσταχτο και δυσανάλογο βάρος σε εκείνες τις επιχειρήσεις αφού τους επιβάλλει ένα επιπλέον κόστος αποδοτικότητας στο οποίο πρέπει να αντεπεξέλθουν (**Συνημμένο 7**, σελ. 2 και 3)¹⁶. Η απαγόρευση αυτή δεν επιτρέπει στις επηρεαζόμενες επιχειρήσεις να αξιοποιήσουν κατά τον βέλτιστο δυνατό τρόπο το σύνολο του ενεργητικού τους, περιλαμβανομένων των εγκαταστάσεων και μηχανημάτων τους. Οι επιχειρήσεις αυτές καταλήγουν να βρίσκονται σε μειονεκτική θέση με αυξημένο κόστος λειτουργίας ανά εργάσιμη μέρα σε σχέση με τους ανταγωνιστές τους. Το κόστος αυτό αναπόφευκτα καταβάλλεται είτε από τον καταναλωτή είτε από την οικονομία συνολικά.

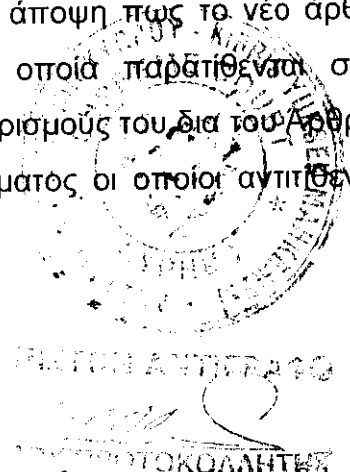
Οι περιορισμοί στις ώρες λειτουργίας των γενικών καταστημάτων περιορίζουν τη δυνατότητα σύγκρισης και επιλογής του καταναλωτή με άμεσο συνεπακόλουθο τον περιορισμό της δυνατότητας της ενημερωμένης επιλογής τόσο όσο αφορά το κόστος αλλά και την ποιότητα των αγαθών (**Συνημμένο 7**, σελ. 2).

Οι μελέτες στοιχειοθετούν ότι η κατάργηση των περιορισμών αναφορικά με τις Κυριακές έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της απασχόλησης μεταξύ 5% κατ' ελάχιστο και 12% (**Συνημμένο 7**, σελ. 4), ανάλογα με τις περιρρέουσες οικονομικές συνθήκες.

Επίσης, οι μελέτες καταδεικνύουν ότι ο κύκλος εργασιών μετά την κατάργηση των περιορισμών αναφορικά με τις Κυριακές αυξάνεται από 3,9% κατ' ελάχιστο μέχρι και 10,7% συνολικά (**Συνημμένο 7**, σελ. 6).

2. Γενικό συμπέρασμα:

Για όλους τους πιο πάνω λόγους ο Αιτητής έχει την άποψη πως το νέο άρθρο 20(α) και (β) και ο Πίνακας του βασικού νόμου, τα οποία παράτιθενται στον αναφερόμενο Νόμο, συνιστούν διατυπώσεις, όρους ή περιορισμούς του δια του Αρθρου 25 του Συντάγματος της Δημοκρατίας εγγυημένου δικαιώματος οι οποίοι αντιτίθενται προς το δημόσιο συμφέρον.

¹⁶ Η συνημμένη μελέτη δημοσιεύτηκε την 9.3.2015 από το Centre for Economic Performance του London School of Economics and Political Service και είναι ελεύθερα διαθέσιμο στην ιστοσελίδα <http://eprints.lse.ac.uk/61156/>.

ΕΚΘΕΣΗ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Σύμφωνα με τις σχετικές κοινοβουλευτικές εκθέσεις, στις 23.4.2015 κατατέθηκε στην Βουλή των Αντιπροσώπων η πρόταση νόμου με τίτλο «Ο περί της Ρύθμισης της Λειτουργίας Καταστημάτων και των Όρων Απασχόλησης των Υπαλλήλων τους (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2015», η οποία και μελετήθηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Αντίγραφο της εν λόγω πρότασης νόμου, όπως διαβιβάστηκε στη Νομική Υπηρεσία από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, επισυνάπτεται ως **Συνημμένο 8**.

Επίσης, επισυνάπτονται ως **Συνημμένο 9** προτεινόμενες τροπολογίες της κοινοβουλευτικής ομάδας Ακέλ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις για την άνω πρόταση νόμου.

Με επιστολή της ημερ. 8.5.2015, η Γενική Διευθύντρια της Βουλής των Αντιπροσώπων κοινοποίησε αυθημερόν στον Υφυπουργό παρά τω Προέδρω της Δημοκρατίας τον περί της Ρύθμισης της Λειτουργίας Καταστημάτων και των Όρων Απασχόλησης των Υπαλλήλων τους (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμο του 2015, μαζί με τις άνω κοινοβουλευτικές εκθέσεις ημερ. 28.4.2015 και 5.5.2015, αντίστοιχα, της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Αντίγραφο της εν λόγω επιστολής και των συνημμένων της επισυνάπτεται ως **Συνημμένο 10**.

Η αντιπαραβολή του **Συνημμένου 10** με τα **Συνημμένα 8** και **9** δεικνύει ότι ο εν λόγω Νόμος βασίστηκε στις συνδυασμένες διατάξεις της προαναφερόμενης πρότασης νόμου και των προαναφερόμενων τροπολογιών.

Κατόπιν συμβουλής του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας αποφάσισε να καταχωρήσει την παρούσα αναφορά στο Ανώτατο Δικαστήριο δυνάμει του Άρθρου 141 του Συντάγματος της Δημοκρατίας.

Κατά τη γνώμη του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, το νέο άρθρο 20(α) και (β) και ο Πίνακας του βασικού νόμου, όπως παρατίθενται στον αναφερόμενο Νόμο, συνιστούν όρους, διατυπώσεις ή περιορισμούς του δια του Άρθρου 25 του Συντάγματος της Δημοκρατίας εγγυημένου δικαιώματος οι οποίοι αντιτίθενται προς το δημόσιο

συμφέρον, για τους λόγους οι οποίοι εκτίθενται στον Πίνακα της παρούσας Αναφοράς και οι οποίοι θα αναπτυχθούν κατά την ακρόαση της Αναφοράς ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

Κώστας Κληρίδης
Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας
για τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας

22 Μαΐου 2015

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΙΟ

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 1

Προς: Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Από:

(Μαρία Χρυσοστόμου)

Λειτουργό Κοινωνικών Ασφαλίσεων Α΄

Κλάδος Στατιστικής

Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Μέσω:

(Θεοφάνη Τρύφωνος)

Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Ημερομηνία: 21.5.2015

**Σημείωμα για νέες εργοδοτήσεις στο λιανικό εμπόριο για την περίοδο
1.7.2013 – 31.12.2014**

1. Ο αριθμός των ατόμων με νέα πρόσληψη (έναρξη εργοδότησης) από 1.7.2013 μέχρι και 31.12.2014 στο λιανικό εμπόριο, σύμφωνα με το Αρχείο των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΚΑ) ανέρχεται σε 16.241 (αντίστοιχος αριθμός εργοδοτήσεων 17.951, λόγω του ότι ένα άτομο μπορεί να είχε πέραν της μιας εργοδότησης). Σημειώνεται ότι τα στοιχεία αφορούν την ενημέρωση που είχαμε μέχρι και τις 16.04.2015. Για παράδειγμα, ο Δεκέμβριος έχει προθεσμία πληρωμής μέχρι και το τέλος Ιανουαρίου και αρκετοί εργοδότες λόγω και της οικονομικής κατάστασης μπορεί να αργούν να πληρώσουν, οπότεν μπορεί να μην είχαμε ενημέρωση κατά πόσον κάποιος εργοδότης προσέλαβε νέο υπάλληλο είτε σε προηγούμενα στοιχεία που δόθηκαν είτε και τώρα.
2. Ο αριθμός αυτός κατά κοινότητα φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα:

Αλλοδαποί	Κοινοτικοί	Τουρκοκύπριοι	Ελληνοκύπριοι	Σύνολο
831	4102	8	11300	16241

3. Από τον πιο πάνω αριθμό ατόμων 16.241 (17.951 νέες εργοδοτήσεις), οι 5.389 είχαν και τερματισμό μέχρι και τις 31.12.2014 (αντίστοιχος αριθμός εργοδοτήσεων 5.805). Η κατανομή κατά κοινότητα φαίνεται στον ακόλουθο πίνακα:

Αλλοδαποί	Κοινοτικοί	Τουρκοκύπριοι	Ελληνοκύπριοι	Σύνολο
325	1499	2	3563	5389

4. Επομένως, ο αριθμός των νέων εργοδοτήσεων στο λιανικό εμπόριο για την πιο πάνω περίοδο που εξακολουθούσαν να εργάζονται μέχρι και τις 31.12.2014 ανέρχεται σε 10.852. Η κατανομή κατά κοινότητα φαίνεται στον ακόλουθο πίνακα:

Αλλοδαποί	Κοινοτικοί	Τουρκοκύπριοι	Ελληνοκύπριοι	Σύνολο
506	2603	6	7737	10852

5. Επιπλέον των πιο πάνω τερματισμών, υπήρχαν ακόμη 8.488 τερματισμοί εργοδότησης στο λιανικό εμπόριο κατά την πιο πάνω περίοδο (δηλαδή σύνολο τερματισμών 13.877). Ο αριθμός αυτός αναλύεται πιο κάτω:

(α) κατά κοινότητα

Αλλοδαποί	Κοινοτικοί	Τουρκοκύπριοι	Ελληνοκύπριοι	Σύνολο
549	2425	11	5503	8488

και (β) κατά ηλικία

Ηλικία	Αρ. ατόμων
≥ 60	512
55 – 59	424
50 – 54	523
45 – 49	679
< 45	6350
Σύνολο	8488

6. Από το σύνολο των **13.877** ατόμων, που είχαν τερματισμό στη περίοδο, οι **12.157** αφορούν εργοδοτούμενους σε εργοδότες που είχαν και νέες προσλήψεις μέσα στην περίοδο. Ο αριθμός αυτός κατά κοινότητα φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα:

Αλλοδαποί	Κοινοτικοί	Τουρκοκύπριοι	Ελληνοκύπριοι	Σύνολο
775	3625	11	7746	12157

7. Οι αντίστοιχοι αριθμοί για τις περιόδους 1/7/2012 – 30/6/2013 και 1/7/2011 – 30/6/2012 φαίνονται πιο κάτω:

Περίοδος	Αρ. εργοδοτήσεων στο λιανικό εμπόριο (ανεξαρτήτως έναρξης ή τερματισμού)	Αρ. εργοδοτήσεων με νέα εργοδότηση	Αρ. ατόμων με νέα εργοδότηση (ένα άτομο μπορεί να έχει πέραν της μίας εργοδότησης)	Αρ. ατόμων με νέα εργοδότηση και τερματισμό στην περίοδο	Αρ. ατόμων που δεν ήταν νέα εργοδότηση αλλά είχε τερματισμό στην περίοδο αναφοράς
1/7/2013 - 31/12/2014	52787	17951	16241	5389	8488
1/7/2012 - 30/6/2013	48388	9064	8523	2156	9572
1/7/2011 - 30/6/2012	48018	10998	10355	2504	8899

8. Για τις πιο πάνω εργοδοτήσεις πήραμε το μισθό πάνω στον οποίο πλήρωσε ο εργοδότης για τον επόμενο μήνα της πρόσληψης, ούτως ώστε να έχουμε περισσότερες πιθανότητες να είναι ο μισθός ενός συμπληρωμένου μήνα. Ο μισθός μπορεί να φαίνεται μειωμένος σε περιπτώσεις μερικής απασχόλησης, σε περίπτωση τερματισμού στο μήνα αναφοράς ή σε περίπτωση απουσίας από εργασία λόγω άδειας ή ασθένειας. Από τις πιο πάνω εργοδοτήσεις:
- (α) κάποιοι έχουν λήξη μέσα στον ίδιο μήνα της έναρξης οπότε δεν φαίνεται μισθός για τον επόμενο μήνα,
- (β) κάποιοι δεν έχουν ακόμη πληρωμή από τον εργοδότη για τον επόμενο μήνα από αυτό της πρόσληψης.

9. Επομένως, οι εργοδοτήσεις που είχαν μισθό για τον επόμενο από το μήνα πρόσληψης φαίνονται στον πιο κάτω πίνακα κατά μισθολογική κλίμακα:

Μισθολογική κλίμακα	Αριθμός νέων εργοδοτήσεων 1/7/2013 - 31/12/2014
≤ 350	2382
>350 - ≤ 500	1529
> 500 - ≤800	3871
>800	8207
Σύνολο	15989
Μέσος μισθός	€779.84

(Handwritten signature)

10. Πιο κάτω φαίνεται ο αριθμός των εργοδοτήσεων κατά μισθολογική κλίμακα κατά το Νοέμβριο κάθε χρόνου από το 2011 μέχρι και το 2014.

Μισθολογική κλίμακα	Αριθμός Εργοδοτήσεων 11/2011	% του συνόλου	Αριθμός Εργοδοτήσεων 11/2012	% του συνόλου	Αριθμός Εργοδοτήσεων 11/2013	% του συνόλου	Αριθμός Εργοδοτήσεων 11/2014	% του συνόλου
≤ 350	1535	4,6	1735	5,5	2427	8,1	2519	8,3
>350- ≤500	1448	4,4	1576	5,0	1865	6,3	1911	6,3
>500- ≤800	4965	14,9	4779	15,2	4820	16,2	5130	16,8
>800	25322	76,1	23344	74,3	20709	69,4	20919	68,6
Σύνολο	33270	100	31434	100	29821	100	30479	100
Μέσος μισθός	€1.143,78		€1.122,11		€1.060,43		€1.047,50	

Ημερομηνία εξαγωγής στοιχείων: 21 Απριλίου 2015

Αρ. Φακ. 11.06.10.01.01

ΚΛΑΔΟΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Στοιχεία από τη βάση δεδομένων της Eurostat, ιστοσελίδα <http://ec.europa.eu/eurostat/web/lfs/data/database>
 Όνομα Βάσης Δεδομένων: Employment by sex, age and economic activity (from 2008 onwards, NACE Rev. 2) - 1 000 [lfsq_egan2]

Last update 06.05.15

Extracted on 18.05.15

Source of data Eurostat

Short Descriptive Short Description is not available

SEX Total

AGE From 15 to 64 years

NACE_R2 Total - All NACE activities

UNIT Thousand

GEO/TIME	2012Q3	2012Q4	2013Q1	2013Q2	2013Q3	2013Q4	2014Q1	2014Q2	2014Q3	2014Q4
Cyprus	374,9	372,9	358,6	356,2	356,0	355,8	350,3	357,5	359,1	360,8

Special value:

: not available

SEX Total

AGE From 15 to 64 years

NACE_R2 Agriculture, forestry and fishing

UNIT Thousand

GEO/TIME	2012Q3	2012Q4	2013Q1	2013Q2	2013Q3	2013Q4	2014Q1	2014Q2	2014Q3	2014Q4
Cyprus	8,4	8,9	7,9	7,9	10,4	9,5	12,0	13,4	14,3	15,6

Special value:

: not available

SEX Total

AGE From 15 to 64 years

NACE_R2 Mining and quarrying

UNIT Thousand

GEO/TIME	2012Q3	2012Q4	2013Q1	2013Q2	2013Q3	2013Q4	2014Q1	2014Q2	2014Q3	2014Q4
Cyprus	0,9	0,9	0,9	0,7	0,5					0,6

Special value:

: not available

SEX

Total

AGE From 15 to 64 years

NACE_R2 Manufacturing

UNIT Thousand

GEO/TIME	2012Q3	2012Q4	2013Q1	2013Q2	2013Q3	2013Q4	2014Q1	2014Q2	2014Q3	2014Q4
Cyprus	27,3	28,6	26,9	26,0	26,4	27,9	27,8	27,5	30,4	29,8

Special value:

: not available

SEX

Total

AGE From 15 to 64 years

NACE_R2 Electricity, gas, steam and air conditioning supply

UNIT Thousand

GEO/TIME	2012Q3	2012Q4	2013Q1	2013Q2	2013Q3	2013Q4	2014Q1	2014Q2	2014Q3	2014Q4
Cyprus	2,1	2,3	1,9	1,8	1,9	1,9	1,8	2,0	2,3	2,4

Special value:

: not available

SEX

Total

AGE From 15 to 64 years

NACE_R2 Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
 UNIT Thousand

GEO/TIME	2012Q3	2012Q4	2013Q1	2013Q2	2013Q3	2013Q4	2014Q1	2014Q2	2014Q3	2014Q4
Cyprus	5,7	6,1	5,7	5,1	4,2	3,6	3,3	2,7	2,3	2,1

Special value:
 : not available

SEX Total
 AGE From 15 to 64 years
 NACE_R2 Construction
 UNIT Thousand

GEO/TIME	2012Q3	2012Q4	2013Q1	2013Q2	2013Q3	2013Q4	2014Q1	2014Q2	2014Q3	2014Q4
Cyprus	39,0	36,9	33,1	30,0	26,7	27,2	25,8	25,7	24,2	25,0

Special value:
 : not available

SEX Total
 AGE From 15 to 64 years
 NACE_R2 Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
 UNIT Thousand

GEO/TIME	2012Q3	2012Q4	2013Q1	2013Q2	2013Q3	2013Q4	2014Q1	2014Q2	2014Q3	2014Q4
Cyprus	70,7	68,8	69,3	64,2	65,3	64,7	60,4	62,1	63,7	62,5

Special value:
 : not available

SEX Total

AGE From 15 to 64 years
 NACE_R2 Transportation and storage
 UNIT Thousand

GEO/TIME	2012Q3	2012Q4	2013Q1	2013Q2	2013Q3	2013Q4	2014Q1	2014Q2	2014Q3	2014Q4
Cyprus	15,5	15,0	14,3	15,8	14,7	14,7	13,7	13,1	14,9	14,6

Special value:
 : not available

SEX Total
 AGE From 15 to 64 years
 NACE_R2 Accommodation and food service activities
 UNIT Thousand

GEO/TIME	2012Q3	2012Q4	2013Q1	2013Q2	2013Q3	2013Q4	2014Q1	2014Q2	2014Q3	2014Q4
Cyprus	32,2	28,6	24,3	29,9	33,4	28,2	24,1	29,7	31,3	27,6

Special value:
 : not available

SEX Total
 AGE From 15 to 64 years
 NACE_R2 Information and communication
 UNIT Thousand

GEO/TIME	2012Q3	2012Q4	2013Q1	2013Q2	2013Q3	2013Q4	2014Q1	2014Q2	2014Q3	2014Q4
Cyprus	9,9	9,7	9,5	8,1	8,8	9,1	9,4	9,5	9,3	9,8

Special value:
 : not available

SEX Total
 AGE From 15 to 64 years
 NACE_R2 Financial and insurance activities
 UNIT Thousand

GEO/TIME	2012Q3	2012Q4	2013Q1	2013Q2	2013Q3	2013Q4	2014Q1	2014Q2	2014Q3	2014Q4
Cyprus	22,6	23,9	22,6	22,9	22,3	20,2	21,3	21,2	20,3	20,0

Special value:
 : not available

SEX Total
 AGE From 15 to 64 years
 NACE_R2 Real estate activities
 UNIT Thousand

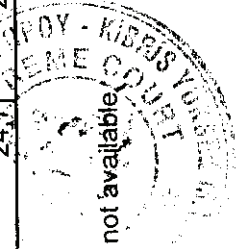
GEO/TIME	2012Q3	2012Q4	2013Q1	2013Q2	2013Q3	2013Q4	2014Q1	2014Q2	2014Q3	2014Q4
Cyprus	2,2	2,0	1,4	1,2	0,9	1,1	1,3	1,3	1,5	1,1

Special value:
 : not available

SEX Total
 AGE From 15 to 64 years
 NACE_R2 Professional, scientific and technical activities
 UNIT Thousand

GEO/TIME	2012Q3	2013Q1	2013Q2	2013Q3	2013Q4	2014Q1	2014Q2	2014Q3	2014Q4	
Cyprus	24,7	23,7	24,3	25,3	23,4	23,0	23,8	25,6	26,2	26,5

Special value:
 : not available

SEX Total
 AGE From 15 to 64 years
 NACE_R2 Administrative and support service activities
 UNIT Thousand

GEO/TIME	2012Q3	2012Q4	2013Q1	2013Q2	2013Q3	2013Q4	2014Q1	2014Q2	2014Q3	2014Q4
Cyprus	7,5	8,6	9,2	8,7	9,8	9,2	8,2	9,0	9,4	9,8

Special value:
 : not available

SEX Total
 AGE From 15 to 64 years
 NACE_R2 Public administration and defence; compulsory social security
 UNIT Thousand

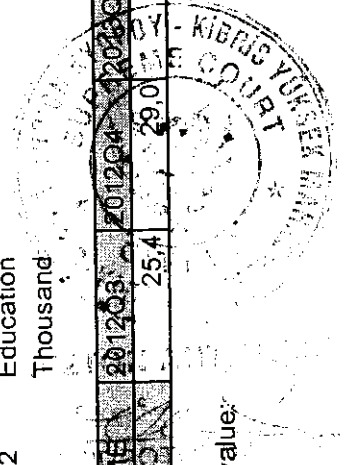
GEO/TIME	2012Q3	2012Q4	2013Q1	2013Q2	2013Q3	2013Q4	2014Q1	2014Q2	2014Q3	2014Q4
Cyprus	24,6	24,1	25,0	26,2	27,4	26,8	27,4	27,0	26,9	25,1

Special value:
 : not available

SEX Total
 AGE From 15 to 64 years
 NACE_R2 Education
 UNIT Thousand

GEO/TIME	2012Q3	2012Q4	2013Q1	2013Q2	2013Q3	2013Q4	2014Q1	2014Q2	2014Q3	2014Q4
Cyprus	25,4	29,0	28,4	28,5	26,4	32,9	34,7	33,6	28,6	34,0

Special value:

: not available

SEX Total
AGE From 15 to 64 years
NACE_R2 Human health and social work activities
UNIT Thousand

GEO/TIME	2012Q3	2012Q4	2013Q1	2013Q2	2013Q3	2013Q4	2014Q1	2014Q2	2014Q3	2014Q4
Cyprus	16,1	15,6	15,9	16,3	15,8	16,9	17,2	17,7	16,6	18,8

Special value:
: not available

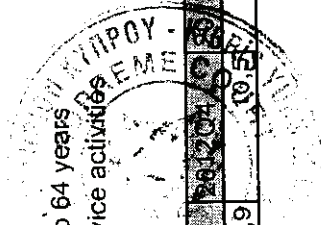
SEX Total
AGE From 15 to 64 years
NACE_R2 Arts, entertainment and recreation
UNIT Thousand

GEO/TIME	2012Q3	2012Q4	2013Q1	2013Q2	2013Q3	2013Q4	2014Q1	2014Q2	2014Q3	2014Q4
Cyprus	5,5	5,4	4,7	3,8	4,1	5,0	4,3	3,8	5,3	5,7

Special value:
: not available

SEX Total
AGE From 15 to 64 years
NACE_R2 Other service activities
UNIT Thousand

GEO/TIME	2012Q3	2012Q4	2013Q1	2013Q2	2013Q3	2013Q4	2014Q1	2014Q2	2014Q3	2014Q4
Cyprus	9,9	10,5	10,3	9,9	9,4	10,0	10,0	10,4	9,6	9,6

Special value:

: not available

SEX

Total

AGE

From 15 to 64 years

NACE_R2

Activities of households as employers; undifferentiated goods- and services-producing activities of households for own use

UNIT

Thousand

GEO/TIME	2012Q3	2012Q4	2013Q1	2013Q2	2013Q3	2013Q4	2014Q1	2014Q2	2014Q3	2014Q4
Cyprus	23,4	23,3	22,0	22,7	22,9	22,2	22,2	20,7	20,2	18,6

Special value:

: not available

SEX

Total

AGE

From 15 to 64 years

NACE_R2

Activities of extraterritorial organisations and bodies

UNIT

Thousand

GEO/TIME	2012Q3	2012Q4	2013Q1	2013Q2	2013Q3	2013Q4	2014Q1	2014Q2	2014Q3	2014Q4
Cyprus	1,2	1,2	1,1	1,0	1,4	1,3	1,5	1,4	1,3	1,4

Special value:

: not available

SEX

Total

AGE

From 15 to 64 years

NACE_R2

No response

UNIT

Thousand

GEO/TIME	2012Q3	2012Q4	2013Q1	2013Q2	2013Q3	2013Q4	2014Q1	2014Q2	2014Q3	2014Q4
Cyprus	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:

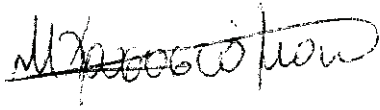

Special value: not available

Προς: Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Από:

(Μαρία Χρυσοστόμου)

Λειτουργό Κοινωνικών Ασφαλίσεων Α'

Κλάδος Στατιστικής

Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Μέσω:

(Θεοφάνη Τρύφωνος)

Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Ημερομηνία: 21.5.2015

ΕΠΙΤΟΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

ΑΡΧΗ ΕΠΙΤΟΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

Σημείωμα για λιανικό εμπόριο

Στον πιο κάτω πίνακα φαίνεται ο αριθμός των ατόμων που απασχολούνταν ως μισθωτοί στο λιανικό εμπόριο (κώδικες οικονομικών δραστηριοτήτων 4711 – 4799), για τα έτη 2011 – 2014, σύμφωνα με όσους μισθούς / εργοδοτούμενους υπάρχουν καταχωρημένοι μέχρι και τις 21 Απριλίου 2015 στο Αρχείο των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΚΑ). Ο εργοδότης ενημερώνει συνήθως τις ΥΚΑ για το μισθολόγιο είτε κατά την πληρωμή, αν έχει προχωρήσει σε πληρωμή αυτών, είτε έγκαιρα είτε με καθυστέρηση, είτε μετά από επιστολή / επικοινωνία των ΥΚΑ συνήθως μέσα στο επόμενο έτος και οι μισθοί αυτοί χρειάζονται κάποιο χρόνο για να καταχωρηθούν από τα επαρχιακά των ΥΚΑ στο λογαριασμό του κάθε ατόμου.

Έτος	Αρ. ατόμων	Σύνολο μισθολογίου	Μέσος μισθός	% αύξησης μέσου μισθού
2011	41.765	475.107.847	11.376	
2012	39.748	451.754.366	11.365	- 0,1%
2013	37.926	395.334.625	10.423	- 8,3%
2014	37.975	397.147.776	10.458	0,3%

Σε περίπτωση που άτομο έχει πέραν της μιας εργοδότησης στο λιανικό εμπόριο τότε αυτό εμφανίζεται μόνο μία φορά με το σύνολο του μισθού από όλες τις εργοδοτήσεις. Σημειώνεται ότι ο μισθός μπορεί να μην αφορά ολόκληρο το έτος ή πλήρη απασχόληση, αφού ένα άτομο μπορεί να ξεκίνησε την εργοδότησή του ή να διέκοψε αυτή μέσα στο χρόνο αναφοράς. Επίσης, μπορεί να υπάρχει μειωμένος μισθός λόγω περιόδων απουσίας από την εργασία.

ΠΑΤΕΝΤ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

1/2

Πιο κάτω φαίνεται ο αριθμός των εργοδοτήσεων κατά μισθολογική κλίμακα κατά το Νοέμβριο κάθε χρόνου από το 2011 μέχρι και το 2014 και κατά τον Ιούνιο του 2013.

Μισθολογική κλίμακα (€)	Αριθμός Εργοδοτήσεων 11/2011	% του συνόλου	Αριθμός Εργοδοτήσεων 11/2012	% του συνόλου	Αριθμός Εργοδοτήσεων 6/2013	% του συνόλου	Αριθμός Εργοδοτήσεων 11/2013	% του συνόλου	Αριθμός Εργοδοτήσεων 11/2014	% του συνόλου
≤ 350	1535	4,6	1735	5,5	1843	6,3	2427	8,1	2519	8,3
>350- ≤500	1448	4,4	1576	5,0	1751	6,0	1865	6,3	1911	6,3
>500- ≤800	4965	14,9	4779	15,2	5021	17,2	4820	16,2	5130	16,8
>800	25322	76,1	23344	74,3	20589	70,5	20709	69,4	20919	68,6
Σύνολο	33270	100	31434	100	29204	100	29821	100	30479	100

Ημερομηνία εξαγωγής στοιχείων: 23 Απριλίου 2015

Αρ. Φακ. 11.06.10.01.01

ΚΛΑΔΟΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Στοιχεία από τη βάση δεδομένων της Eurostat. Ιστοσελίδα: <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>
 Όνομα Βάσης Δεδομένων: Turnover and volume of sales in wholesale and retail trade - monthly data, percentage change [sts_trugr_m]

Last update 14.05.15
 Extracted on 18.05.15
 Source of data Eurostat
 Short Description is not available
 INDIC_BT Index of deflated turnover
 NACE_R2 Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles
 S_ADJ Data adjusted by working days
 UNIT Percentage change compared to same period in previous year

GEO/TIME	2013M01	2013M02	2013M03	2013M04	2013M05	2013M06	2013M07	2013M08	2013M09	2013M10	2013M11	2013M12	2014M01	2014M02	2014M03	2014M04	2014M05	2014M06	2014M07	2014M08	2014M09	2014M10	2014M11	2014M12	2015M01	2015M02	2015M03
Cyprus	-8.2	-13.3	-10.7	-13.1	-3.0	-10.2	-6.1	-4.4	-5.8	-1.8	-2.5	-0.2	-2.1	-2.8	6.5	9.0	2.5	6.8	2.6	2.0	-0.1	-1.5	1.9	-2.7	4.6	4.2	
Special value:	not available																										
INDIC_BT	Index of deflated turnover																										
NACE_R2	Retail sale of food, beverages and tobacco																										
S_ADJ	Data adjusted by working days																										
UNIT	Percentage change compared to same period in previous year																										
GEO/TIME	2013M01	2013M02	2013M03	2013M04	2013M05	2013M06	2013M07	2013M08	2013M09	2013M10	2013M11	2013M12	2014M01	2014M02	2014M03	2014M04	2014M05	2014M06	2014M07	2014M08	2014M09	2014M10	2014M11	2014M12	2015M01	2015M02	2015M03
Cyprus	11.1	8.3	8.1	2.0	12.4	2.2	6.3	8.9	7.1	6.8	7.5	3.3	1.7	3.7	6.7	0.2	3.8	0.4	0.3	0.8	-0.7	-2.4	-2.2	-2.9	-2.8		
Special value:	not available																										

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΤΜΗΜΑ
ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ
1471 ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Αρ. Φακ.: 05.10.002.005
Τηλ.: 22601845
Φαξ: 22660484

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 6

20 Μαΐου 2015

Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Εργασίας,
Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
(μέσω Γενικού Διευθυντή Υπουργείου Οικονομικών)

2/2 *[Signature]* 21/5

**Παραχώρηση στοιχείων στο Υπουργείο Εργασίας,
Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων**

Αναφέρομαι στα στοιχεία που ζητήσατε προφορικά σχετικά με τα έσοδα ΦΠΑ και τον κύκλο εργασιών των επιχειρήσεων που ασχολούνται με το Λιανικό Εμπόριο και σας τα επισυνάπτω.

Τα στοιχεία προήλθαν από τις φορολογικές δηλώσεις που υποβλήθηκαν από τις 10/07/2012 μέχρι το τέλος Απριλίου 2015.

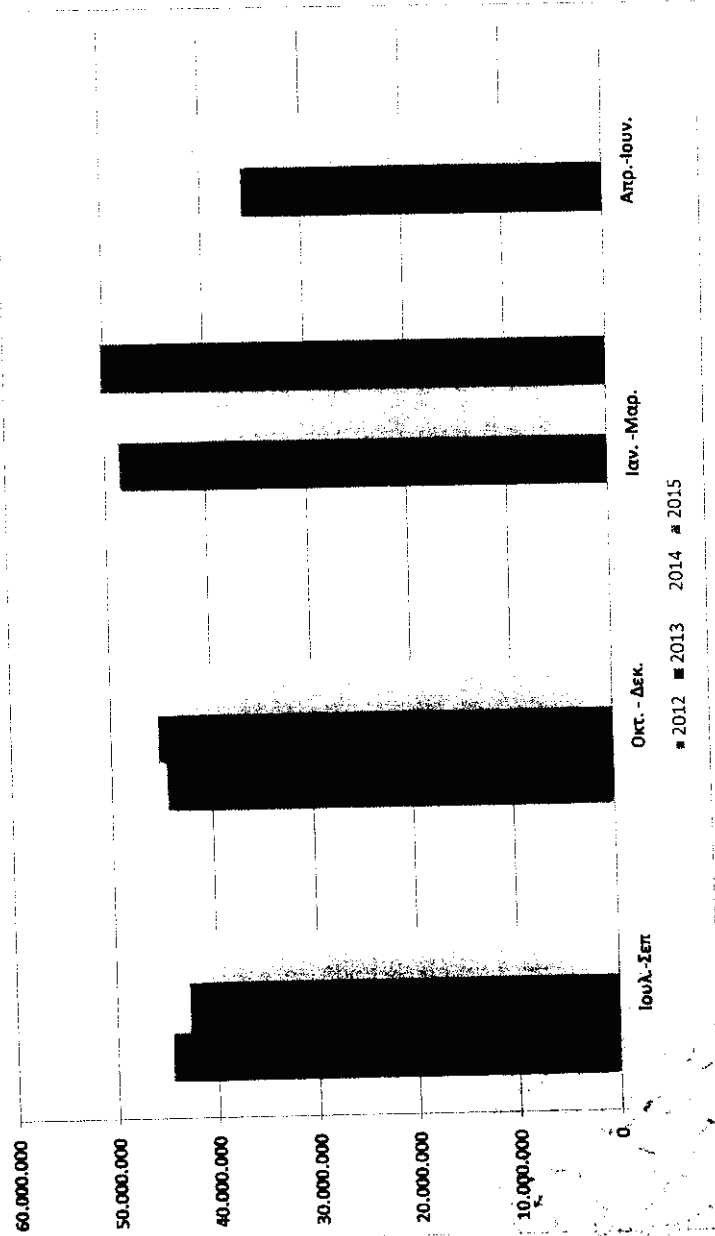
Με τιμή

[Signature]
Γιαννάκης Λαζάρου
Έφορος Φορολογίας

Έσοδα ΦΠΑ από Λιανικό εμπόριο (nace codes 47111-47999)

Περίοδος	Έτος			
	2012	2013	2014	2015
Ιουλ.-Σεπ.	44.541.539	42.796.692	41.549.162	0
Οκτ. - Δεκ.	44.540.802	45.280.059	43.638.832	0
Ιαν. -Μαρ.	0	48.587.581	50.568.474	50.222.095
Απρ.-Ιουν.	0	35.879.713	42.716.371	0
Σύνολο	89.084.353	172.546.058	178.474.852	50.224.110

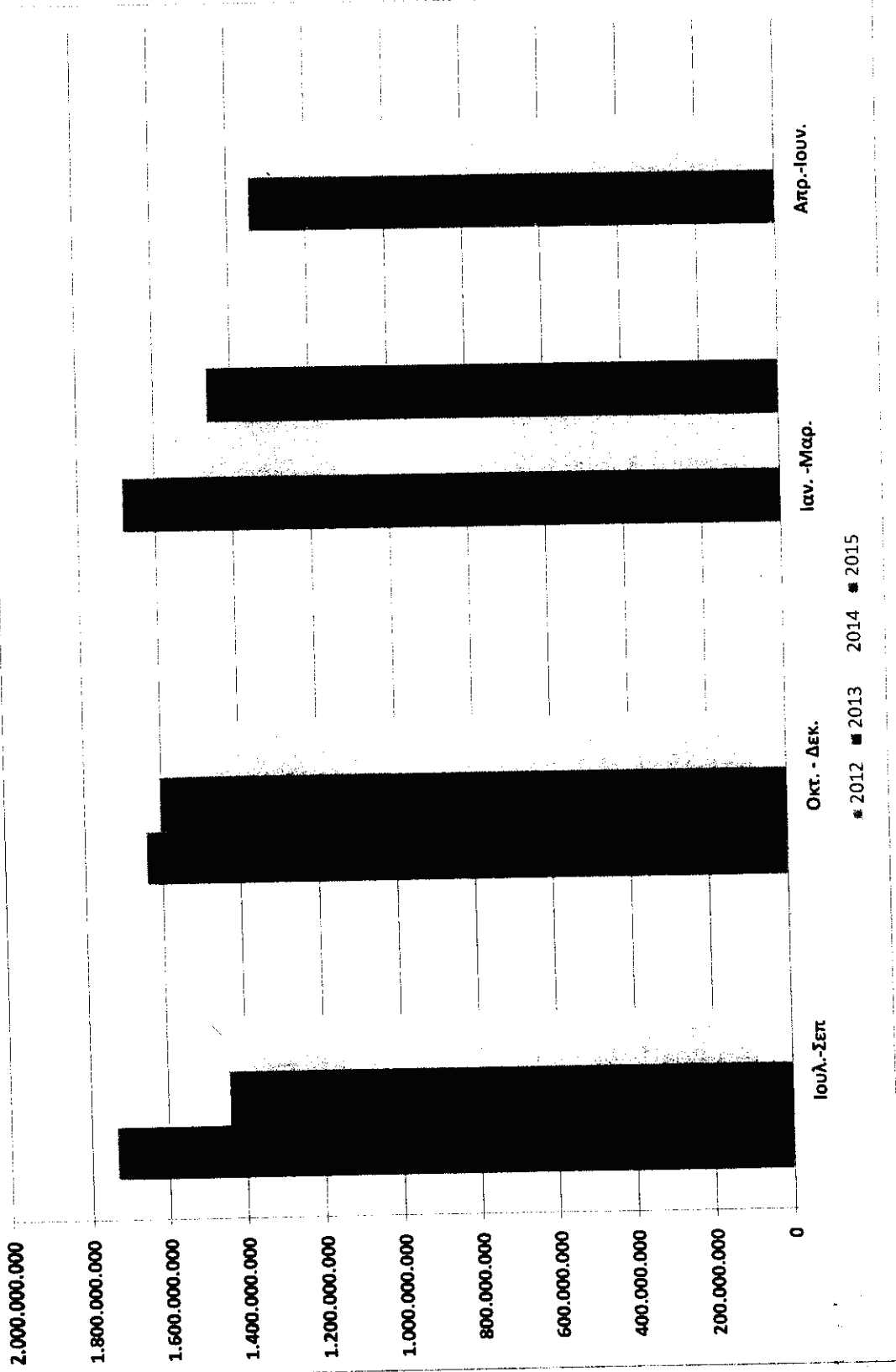
Έσοδα ΦΠΑ από Λιανικό εμπόριο (nace codes 47111-47999)

Ολική Αξία Εκροών από Λιανικό Εμπόριο (nase codes 47111-47999)

Περίοδος	Έτος			
	2012	2013	2014	2015
Ιουλ.-Σεπ	1.734.855.226	1.441.189.287	1.485.550.606	
Οκτ. - Δεκ.	1.641.285.765	1.604.366.867	1.542.736.443	
Ιαν. -Μαρ.		1.683.942.284	1.595.428.058	1.460.958.428
Απρ.-Ιουν.		1341847988	1.378.690.883	
Σύνολο	3.376.140.991	6.071.346.425	6.002.405.989	1.460.958.428

Ολική Αξία Εκρών από Λιανικό Εμπόριο (nace codes 471111-47999)

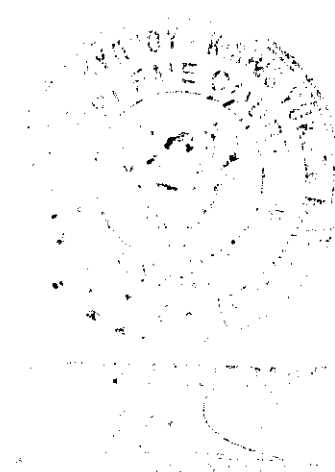
Τα στοιχεία υπολογίστηκαν με βάση το due date των ΦΔ

CEP Discussion Paper No 1336

March 2015

Evaluating the Impact of Sunday Trading Deregulation

**Christos Genakos
Svetoslav Danchev**

Abstract

During the past few decades a number of European countries lifted the regulations that restricted the opening hours of shops on Sunday. In this paper we examine the impact of Sunday trade deregulation on employment, expenditure, prices and market structure using a difference-in-difference empirical framework and data from 30 European countries over the period 1999-2013. The results exhibit significant heterogeneity across products and sectors. We find robust evidence of a positive overall impact on employment. Expenditure also increases, but not for all retail product categories. We find no evidence of a significant impact on prices. Our findings have important policy implications, particularly for governments that try to combat high unemployment in the aftermath of the economic crisis.

Keywords: Sunday trading regulation, opening hours regulation, retail sector
JEL codes: J23; L11; L51; L81

This paper was produced as part of the Centre's Productivity Programme. The Centre for Economic Performance is financed by the Economic and Social Research Council.

We would like to thank Themis Eftychidou, Sean Ennis, Anna Gatzidou, Evi Karkani, Nikolaos Lionis, Mario Pagliero, Fotis Papadopoulos, Nikos Paratsiokas, Federica Maiorano, Giannis Stefatos and Ania Thiemann for helpful comments and discussions.

Christos Genakos, Athens University of Economics and Business, Associate, Centre for Economic Performance, London School of Economics and CEPR. Svetoslav Danchev, IOBE – Foundation for Economic and Industrial Research.

Published by
Centre for Economic Performance
London School of Economics and Political Science
Houghton Street
London WC2A 2AE

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means without the prior permission in writing of the publisher nor be issued to the public or circulated in any form other than that in which it is published.

Requests for permission to reproduce any article or part of the Working Paper should be sent to the editor at the above address.

1. Introduction

Over the last two decades many EU countries have recurrently debated the laws and regulations concerning retail opening hours and in particular Sunday opening. As a result of this debate many legal restrictions on opening hours have been relaxed, but still Sunday trading regulation varies widely across European countries. For example, in Sweden opening hours have been unrestricted for all stores since 1972, whereas in Germany it varies across parts of the country, as in 2006 the responsibility for opening hours was transferred from the federal to the state governments and many states have extended opening hours on weekdays and Saturdays, albeit with limited impact on Sunday opening. In France, although Sunday opening is generally not allowed, there are many exceptions as around 500 cities are declared as tourist towns and have been fully deregulated since 2009, while in Norway shops are generally not allowed to open on Sundays, except for the pre-Christmas period and for certain categories of shops (such as small groceries, florists and small petrol stations). Given this mixed picture across countries our aim in this paper is to investigate the European experience of the impact of Sunday trading deregulation.

Different groups have defended the existing laws for a variety of reasons. Religious organisations have sought to protect Sunday as a day of rest and spiritual pursuit. Labour unions defend these laws believing that it protects workers from working overtime, especially in societies with weak labour market institutions and enforcement mechanisms. Small and independent retailers generally support the regulations in order to insulate themselves from competition on the basis of opening hours from larger, more efficient retailers. Finally, many people see merit in the idea of a common rest day, as it is evidently desirable to coordinate leisure with friends and family, believing that many positive externalities can arise from enjoying free time collectively.

However, restricting Sunday trading also leads to various efficiency costs imposed on consumers, retail businesses and employees. Restricting trading hours impinges on consumer choice regarding when to shop, allows them less time to compare products and search for the best price and raises the opportunity cost of shopping time. Moreover, by narrowing the range of time available for shopping, it also forces consumers to shop concurrently leading to high congestion costs.

Restricting Sunday trading also imposes efficiency costs on retail businesses as it does not allow them to fully utilise their capital investments. Moreover, by not being able to open on

Sunday, retail shops may lose sales to other businesses that are allowed to operate on that day, such as cafes, restaurants and cinema theatres. Being able to operate on Sundays essentially provides businesses with an extra differentiation tool and allows them to match better the preferences and consumption patterns of their customers.

Finally, regulations restricting trading hours impose significant costs on some retail employees compared to others. Mandatory shop closure during Sundays is a disadvantage to those workers willing to fill non-traditional working hours, such as students or part-time workers (with women representing the largest fraction of those), while protecting those workers who are averse to work in such hours. This observation is far from meaningless at a time when youth unemployment is at historical highs across Europe, while in addition women labour force participation has been very low in many countries.

During the last two decades many European countries have deregulated Sunday trading. However, there is no systematic cross-country evidence on the impact of these changes, only country case studies.⁴ We try to fill this gap by analysing the impact of deregulation in a difference-in-difference empirical framework using data from 30 European countries on retail prices, expenditure, employment and market structure over the period 1999-2013. We like to think that not only the conclusions of this research would be useful in informing current debates on this issue in countries like Greece⁵ or France,⁶ but in addition it will also provide estimates that would allow stakeholders to quantify the direction and the impact of various proposed changes on Sunday trading legislation.

Our results suggest that Sunday trade deregulation has a significant positive impact on employment, stemming both from new firms entering the market and from job creation in existing firms. Expenditure also increases as a result of deregulation, but not for all retail goods. Despite higher employment and hence higher labour costs, we find no significant impact on prices, which can be partly explained by the positive impact of deregulation on the number of firms competing in the market.

⁴ Although within-country studies clearly have advantages, we think that the cross-country empirical examination is a fruitful policy analysis avenue in the case of EU countries as: a) very few EU countries have a federal regulation system (e.g. like Germany) that allow regulation to differ by well-defined administrative regions, b) it would be very hard to find consistent and homogenous information on regulation and outcome variables (such as employment, prices, revenues, number of firms, etc.) across regions, c) it would be very difficult to tackle empirically the possible spillover effects from one region to another due to the differential legislation, and, d) there might be strong country-specific effects (e.g. strong religious sentiment against Sunday opening in a particular country) that could bias the outcome when transposed to a different country. In any case, we see the cross-country approach as a starting point of any careful empirical examination and a basic guide to policy making on a hotly debated issue.

⁵ See, for example, the OECD (2013) Competition Assessment Review in Greece.

⁶ See, for example, "France unveils reforms to kick-start economy", *Financial Times* (10 December 2014).

The rest of the paper is organised as follows. In Section 2, we review the theoretical and empirical literature that examines the impact of regulation of shopping hours and Sunday trading. Section 3 presents our empirical methodology, while Section 4 describes our data. Section 5 discusses the empirical results and discusses their implications. Section 6 concludes.

2. Literature review

The economic literature on regulation of shopping hours and Sunday trading focuses on four key issues: employment, prices, sales and market concentration.⁷ We analyse each in turn.

2.1 Employment effect

The effect of deregulating trading hours on the level of employment is theoretically ambiguous. On the one hand, employment is expected to increase for those retailers that will open on Sunday. On the other hand, the increased competition due to Sunday opening may force some retailers to exit the industry and as a result employment may fall. The net effect will depend on the relative magnitude of these two effects.

The empirical literature provides strong evidence that lifting Sunday trading restrictions will increase employment. Burda and Weil (2005) studying Sunday trading restrictions (or blue laws as they are known in the USA), using a panel of states in the USA and individual data from the US Current Population Survey between 1969 and 1993, find that American blue laws reduce employment within the retail sector by 4.2%, which mainly comes at the cost of part-time employment. In a similar vein, Goos (2004) examines the same American Sunday trading restrictions using data from the quinquennial Economic Census of Retail Trade between 1977 and 1997. He finds that deregulation increases total employment by 4.4% to 6.4%. In addition, Skuterud (2005) performs a difference-in-differences study of the deregulation of the retail industry in Canadian provinces and finds that the relaxation and elimination of Sunday trading laws increased employment in deregulated industries by 5% to 12% between 1980 and 1998. He concludes that this increase was driven by an increase in

⁷ It is worth emphasising that arguments in favour of restrictions on Sunday opening based on positive externalities from communal leisure or for spiritual recreation have not been empirically examined formally as they are very difficult to quantify. Nonetheless, Gruber and Hungerman (2008) provide some interesting implicit evidence. They show that in the USA, when a state repeals its Sunday opening restrictions (blue laws), religious attendance and church donations fall. More interestingly, they find that repealing the "blue laws" leads to an increase in drinking and drug use and that this increase is found only among the initially religious individuals, who were affected by the blue laws.

threshold labour (i.e. increasing employment) that could not be met by simply increasing hours of existing employees. Finally, Bossler and Oberfichtner (2014) provide difference-in-difference evidence from Germany on the effect of deregulating weekday shop opening hours on employment in food retailing. They report a 3% to 4% aggregate employment effect driven mainly from an increase in part-time employment, while full-time employment was not affected.⁸

2.2 Price effect

Similarly, the effect of deregulation on prices is also theoretically ambiguous. On the one hand, if Sunday deregulation implies an increase in competition (due to extended operating hours allowing more time for consumers to search and compare prices) then we would expect prices to fall. Clemenz (1990), assuming that consumers do not have perfect knowledge about prices and must gather information, which may be costly, predicts that, if longer shopping hours facilitate price comparison, deregulation could reduce prices by encouraging competition among retailers. Similarly, De Meza (1984) uses the Salop model to propose that deregulation can induce more competition, resulting in lower travel costs as well as lower prices. On the other hand, more recent research that endogenises the choice of opening hours (i.e. given the maximum allowed by law, retailers choose when and for how long to operate), such as Inderst and Irmen (2005), shows that deregulation might lead to some shops being open longer hours than others, but also that both types of shops will charge higher prices.

The empirical evidence on this topic also seems mixed. Tanguay, Vallée and Lanoie (1995) study a deregulation of shop opening hours in Quebec and find that the deregulation resulted in increased prices at large stores and reduced prices at smaller outlets. The authors hypothesise that the deregulation lowered access costs for larger stores, shifting consumer demand and allowing them to raise prices, while smaller stores were forced to lower prices to compete. Reddy (2012) analyses the more recent changes in Germany and provides some evidence that liberalisation resulted in a fall in prices. On the contrary, Senfleben-König (2014), who also examines the recent changes in Germany, finds no robust impact on prices. Similarly, Burda and Weil (2005) analysing American blue laws find that retail prices were not significantly affected.

⁸ Interestingly enough, Senfleben-König (2014) using a similar methodology and the same data source from Germany reports a negative effect on employment (-1.5%) mainly due to reduced full time among small establishments.

2.3 Sales volume effect

The impact of deregulation on the volume of sales could be either neutral (consumers simply substitute away from purchases during the week and towards Sunday) or positive (consumers either spend more out of their income or redirect expenditure from other segments into retail). According to Pilat (1997), the deregulation in Sweden increased turnover by 5%. Goos (2004) finds that deregulation increases total revenue by 3.9% to 10.7% in the USA. Reddy (2012) and Senftleben-König (2014) find no impact on sales in Germany. Finally, Prodromidis, Petralias and Petros (2012) provide empirical evidence that the extension of operating hours that took place in Greece in 2005 had a positive impact both on turnover and quantity sold. Therefore, although not unanimous, the empirical evidence seems to point towards a positive impact on retail sales, without exploring the particular channels through which this effect arises (i.e. whether it is a cross-industry substitution effect or a pure expenditure growth effect).

2.4 Market concentration effect

Finally, the impact of deregulation on market concentration is the least explored of the four key issues in the literature. In theory, concentration could increase if large shops are in a better position to take advantage of the lifting of Sunday restrictions and hence take trade away from the smaller shops. However, such reasoning is overly simplistic, as opening hours is just one of the many strategic variables (in addition to price, location, advertising, personal advice or services for example) available to competitors to protect and expand their market share. Moreover, we would expect a negative impact on small stores that are substitutes for large stores (for example, a small boutique vs. a large department store), but a positive one for small stores that are complementary to the operation of large shopping centres (for example, a small bakery in a retail shopping mall or district).

The existing empirical evidence does not indicate any significant negative effect. Goos (2004) finds that deregulation increased the number of shops by 1% to 2% in the USA. In Australia there appears to be no relationship between the proportion of small retail businesses and the stringency of trading hours regulation in each state and deregulation does not appear to have had any deleterious effect on the viability of small retail businesses (Productivity Commission, 2011). We should bear in mind, however, that the effect of Sunday trading deregulation on concentration is by definition a long run effect that is much harder to identify empirically than the short run effects on prices, sales or employment.

3. Data

To assess the European experience over the last two decades, we started by first constructing a Sunday trading regulation indicator. The Sunday trading indicator takes values from 1 (least restrictive) to 5 (most restrictive), as you can see in Table 1, with the different grades mirroring the variation in regulation that we observe across EU countries. Our indicator focuses exclusively on the regulations concerning Sunday trading, whereas other indicators, such as the OECD product market regulation (PMR) indicator,⁹ incorporate variations across countries regarding the maximum allowed opening hours on weekdays and Saturdays, alongside Sundays.¹⁰

We then collected detailed information and rated each country's regulation concerning Sunday trading over time (see the Appendix for detailed country information). Figure 1 presents the evolution of the Sunday regulation indicator for thirty European countries (EU-27, Norway, Iceland and Switzerland) from 1999 until 2013. Notice two important patterns. First, the level of regulation varies across EU countries. In our estimation framework this will be controlled for by the inclusion of country-sector fixed effects. Second, the trend across Europe is clearly towards liberalising Sunday opening hours' restrictions. All countries that during the last two decades have changed Sunday trading regulation (Germany, Denmark, Spain, Finland, France, Italy, Portugal) have moved towards a less restrictive regime. In our empirical framework we essentially examine the experience of the countries that changed Sunday trading regulation compared to those that did not.

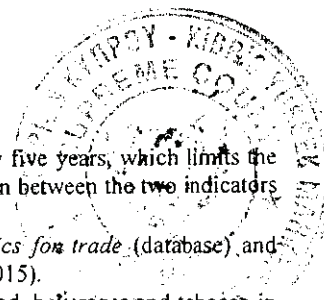
To evaluate the impact of the changes on Sunday trading regulation we also collected panel data on price level indices (EU27=100), real expenditure per capita (in PPS_EU27), real gross domestic product per capita (as a proxy for income), number of employees and number of firms from Eurostat¹¹ for three products (food, clothing & footwear and household furnishing, equipment and maintenance) and sixteen four digit retail sectors.¹² The choice of

⁹ In particular, the sub-question related to the regulation of shop opening hours.

¹⁰ In addition, the OECD PMR indicator is less useful empirically as it is published once every five years, which limits the precision of the timing of the regulation change. Nevertheless, there is a considerable correlation between the two indicators (correlation coefficient = 0.51 for 2013).

¹¹ Eurostat (2015), *Purchasing power parities* (database), *Annual detailed enterprise statistics for trade* (database), and *Structural Business Statistics* (database), <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/> (accessed 6 January 2015).

¹² The sixteen retail sectors are: other retail sale in non-specialized stores; other retail sale of food, beverages and tobacco in specialized stores; retail sale in non-specialized stores with food beverages or tobacco predominating; retail sale of alcoholic and other beverages; retail sale of books, newspapers and stationery; retail sale of bread, cakes, flour and sugar

the three products was made under the assumption that they represent goods with different durability and thus purchase frequency (non-durable, semi-durable and durable, respectively). For example, one less day of shopping per week would disturb more the short cycle of food purchases that usually take place at least once a week for a given household, compared with the purchases of appliances, which typically take place much rarer. Hence, we expect food to respond more in the short run to changes in regulation than appliances, whereas clothing should fall somewhere in between. Table 2 below presents some summary statistics on the data.

4. Empirical methodology

Our empirical analysis is based on the following difference-in-difference specification:

$$\ln Y_{jct} = \alpha_{jc} + \alpha_t + \beta(\text{Sunday Regulation})_{ct} + \gamma Z_{ct} + \varepsilon_{jct} \quad (1)$$

The dependent variable in (1) is the logarithm of the variable of interest in product (or sector) j in country c in year t . Time fixed effects (α_t) and sector-country (α_{jc}) fixed effects control for global trends and sector-country time-invariant characteristics, respectively, whereas, Z_{ct} , includes additional controls (such as GDP per capita). The main variable of interest, *Sunday Regulation* $_{ct}$, is a binary indicator variable that takes the value one in the years after the change in Sunday trading rules in country c .

This estimation framework constitutes a difference-in-difference model, where countries that deregulate are the “treated” group, while non-reforming countries (that did not change their regulation) are the “control” group. Due to the inclusion of sector-country and time fixed effects, the impact of regulation on the dependent variable is identified from countries that changed their Sunday trading regulation and measures the effect of regulation in reforming countries, compared to the general evolution of the dependent variable (for example, prices or expenditure) in non-reforming countries.

confectionery; retail sale of clothing; retail sale of electrical household appliances; retail sale of fish, crustaceans and molluscs; retail sale of footwear and leather goods; retail sale of fruit and vegetables; retail sale of furniture, lighting equipment and household articles; retail sale of hardware, paints and glass; retail sale of meat and meat products; retail sale of textiles; retail sale of tobacco products.

The fixed effect specification allows us to control for time-invariant sector-country differences that may influence both regulation and the dependent variable (prices, expenditure or employment). Furthermore, the specification also accounts for common global trends, such as the boom period during the early '00 or the effects of the recent recession related to the financial crisis. Inclusion of these fixed effects allows for the most conservative possible estimation of the effects of Sunday opening deregulation.

However, one may argue that using only a binary indicator for regulation might bias upwards any evidence of the impact of Sunday regulation changes. We tackle this possibility head-on by distinguishing between countries that have introduced substantial changes in their regulation (for example, Italy that moved from 3 to 1 in 2012) and countries that introduced less significant changes (for example, Germany from 5 to 4 in 2006). Following Card and Kruger (1994), we also construct a Sunday regulation index:

$$\text{Sunday regulation index}_{ct} = \frac{\text{Max}(\text{Sunday Regulation})_{ct} - \text{Sunday Regulation}_{ct}}{\text{Sunday Regulation}_{ct}} \quad (2)$$

When the country has not changed its Sunday regulation, the regulation index takes a value of zero. If instead the country has changed its Sunday regulation, the index takes larger values the more significant the reform is. This index takes advantage not only of the different timing of the deregulation across countries, but also of the widespread variation of the reforms that have taken place.

5. Results and discussion

Table 3 presents the results for the price indices and expenditure on the three products (food, clothing & footwear and household appliances).¹³ The first two columns use the price index for each of these products as the dependent variable. In column 1, where we use the binary indicator for Sunday regulation, none of the coefficients are statistically significant, indicating that the countries that experience a change in regulation did not experience any differential impact on the price growth of these products compared to the control group. A similar picture emerges from column 2, where we use the Sunday regulation index. None of

¹³ All reported standard errors are based on a generalized formula, along the lines of White's method of heteroskedasticity-consistent standard errors, allowing for country-product or country-sector level clustered heteroskedasticity and autocorrelation (Bertrand et al., 2004).

the coefficients are statistically significant except for clothing and footwear, indicating an increase in price growth of 0.05%.¹⁴ Hence, Sunday trading deregulation does not seem to impose any significant downward pressure on price growth.

The next two columns use real expenditure per capita as the dependent variable. Both column 3 and 4 indicate that the only product significantly affected was food, where its expenditure increased between 0.14% (when using the Sunday regulation index) and 12.5% (when using the binary indicator for regulation). Therefore, non-durables expenditure, such as food, seems to positively respond to Sunday opening. But is this increase a genuine new expenditure or simply a re-direction from other segments?

In the last two columns we use the per capita expenditure share for these products (over the overall expenditure) to examine whether the increased expenditure was the result of consumers redirecting expenditure from other segments into these products or not. Results in columns 5 and 6 seem to indicate that, holding expenditure fixed, there was some substitution away from other sectors and into food, but the magnitude of this effect is rather small (between 0.11% and 11.5%). Therefore, Sunday liberalisation seems to have a genuine positive effect on expenditure, but not across all products, which is only partly attributed to attracting expenditure from other segments.

Table 4 presents the results on the impact of Sunday trading deregulation on employment and market concentration for the sixteen four-digit retail sectors using the binary indicator for Sunday regulation changes. Table 5 presents exactly the same regressions but utilises the Sunday regulation index. In the first column of both tables we examine the net impact on employment. Five sectors in column 1, Table 4, and six out of the sixteen sectors in column 1, Table 5, experience a significant positive net impact on employment, with only three sectors having a negative net impact on employment. Results are not only statistically, but also economically significant: if one multiplies the estimated coefficients in Table 4, column 1, with the number of persons employed in these sectors for the treated countries before the change in legislation, the *net* increase in the number of people employed due to the Sunday trading deregulation is 59,685 people, or 47,035 people if you consider only the sectors with a statistically significant coefficient. This represents a 7% to 9% increase in employment for the reforming countries.

¹⁴ Estimated coef. \times mean value of Sunday Regulation Index = 0.029 \times 0.016

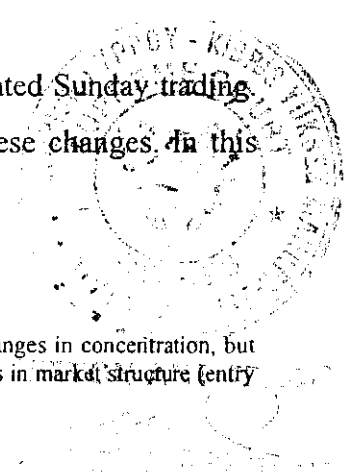
In the next two columns we also examine the impact on employment, but now controlling for the number of firms in each sector. In other words, we examine whether, conditional on firms' entry and exit decisions, surviving firms increase or decrease their hiring in countries that deregulated, compared to countries that did not change their Sunday regulation. Column 2 in Table 4 indicates that in all five sectors with a positive impact there was also a positive increase in employment for the firms already in the market, whereas the three sectors that experienced a decrease in net employment also experienced a reduction in the employees in the firms that remained in the market. A similar picture emerges also from column 2 in Table 5. Therefore, as also indicated in the literature review, there is evidence that Sunday trading deregulation leads to heterogeneous results whereby some sectors decrease, but also a significant number of sectors increase employment by pushing existing firms to hire more employees.

The last column in both tables examines the impact on market concentration by looking at the impact of deregulation on the number of firms in each sector.¹⁵ Four (Table 4, column 3) and three (Table 5, column 3) out of sixteen sectors have a positive and significant coefficient indicating that the number of firms in these sectors increased as a result of Sunday deregulation, compared to only two sectors that experienced a reduction in the number of firms and hence an increase in concentration. Evaluated at the pre-treatment sample mean of the number of firms in the treated countries the coefficients in Table 4, column 3, imply a *net* increase of 1% in the number of firms or some 1,728 new firms entering the market. Unfortunately, we do not have data on the market shares or the size of these firms that would allow us to say whether sales moved towards larger firms or not. However, the fact that there is a significant entry of new firms for many of these retail sectors seems to indicate that the Sunday trading deregulation stimulates openness and competition in the market.

6. Conclusions

During the last two decades many European countries have deregulated Sunday trading. Yet, there is no systematic cross-country evidence on the impact of these changes. In this

¹⁵ Ideally we would like to have the sales or market share for each of these firms to measure changes in concentration, but such data is not available. For this reason we utilise the number of firms as a proxy for the changes in market structure (entry and exit) as a result of deregulation.

paper we try to fill this gap by analysing the impact of deregulation in a difference-in-difference empirical framework using data from 30 European countries on retail prices, expenditure, employment and concentration over the period 1999-2013. First, we find significant and robust evidence of a positive overall impact on employment, stemming both from the creation of jobs by new market entrants, but also from existing firms hiring more people. Second, we find that turnover in some, but not all, retail goods increases and that this effect is not solely driven by a substitution effect across retail products. Third, we document a net increase on average in the number of firms across sixteen four digit retail sectors. Fourth, we find no significant impact on the price indices for the three product categories that we analysed.

Future research should concentrate on the aspects that we consider to be the limitations of this paper. First, we used price level indices for a broad category of products. Given the heterogeneity of the results even across these broad categories, the impact of deregulation on prices of particular products could also vary significantly. It would be thus instructive to focus the analysis on particular important products, such as food staples (e.g. bread, milk). In addition, to examine the claim of small shopkeepers that such deregulation provides large chain shops with an advantage requires data not only on the number of firms but also on their market shares.

Despite the data limitations, we believe that our findings have important policy implications. First, Sunday deregulation can be a powerful tool to reduce unemployment, which is particularly important today where in many countries the unemployment rate is particularly acute among new entrants to the labour market, while growing share of the unemployed are without a job for more than a year. Providing employment opportunities in times of high unemployment has also strong spill-over impact, alleviating the “hysteresis” effect, where the skill base of the labour force erodes due to prolonged absence from the labour market, which in turn reduces the economy’s potential output.

Second, the increase of turnover due to deregulation in some product categories could also improve the financials of retail enterprises. Even though opening a shop on Sunday as well implies increase of the costs that vary with opening hours, such as wages and energy, the shop’s fixed costs (e.g. rent, interest payments) are spread over higher turnover. The overall impact for the financials of the enterprises may not necessarily be positive; however deregulation gives the entrepreneurs the chance to test this proposition in practice.

Lastly, the lack of impact on prices can be seen as reassuring for governments contemplating Sunday trade deregulation. The need for more employees could in principle lead to higher prices, with the shops passing the increased labour cost to the consumers. However, this effect seems to be offset by the increased competition in the markets that keeps prices down.

References

- Bertrand, M., E. Duflo and S. Mullainathan (2004), "How Much Should We Trust Differences-in-Differences Estimates?" *Quarterly Journal of Economics*, 119: 249-75.
- Bossler, M. and M. Oberfichtner (2014) "The employment effect of deregulating shopping hours: Evidence from German retailing", Friedrich-Alexander-University Erlangen-Nuremberg *Discussion Papers*, No. 91.
- Burda, M. and P. Weil (2005), "Blue Laws", Working Paper.
- Card, D. and A. B. Krueger (1994). "Minimum Wages and Employment: A Case Study of the Fast-Food Industry in New Jersey and Pennsylvania", *American Economic Review*, 84: 772-793.
- Clemenz, G. (1990), "Non-sequential Consumer Search and the Consequences of a Deregulation of Trading Hours", *European Economic Review*, 34, 7, 1323-1337.
- De Meza, D. (1984), "The Fourth Commandment: Is it Pareto Efficient?" *The Economic Journal*, 94, 374, 379-383.
- Goos, M. (2004), "Sinking the Blues: The Impact of Shop Closing Hours on Labour and Product Markets", Center for Economic Performance *Discussion Paper Series*, No. 664 (December).
- Gradus, R. (1996), "The Economic Effects of Extending Shop Opening Hours", *Journal of Economics*, 64, 3, 247-263.
- Gruber, J. and D.M. Hungerman (2008), "The Church vs. The Mall: What Happens When Religion Faces Increased Secular Competition", *The Quarterly Journal of Economics*, 123, 2, 831-862.
- Inderst, I. and A. Irmen (2005), "Shopping Hours and Price Competition", *European Economic Review*, 49, 5, 1105-1124.
- Pilat, D. (1997), "Regulation and Performance in the Distribution Sector," *OECD Economics Department Working Papers* 180, OECD Publishing.

Prodromidis, P., A. Petralias and S. Petros (2012) “The economic impact of deregulating Sunday shopping among small retailers”, *KEPE working paper*.

Productivity Commission (2011), “Retail trading hours regulation” In: *Economic Structure and Performance of the Australian Retail Industry*. Canberra, pp.275–312.

Reddy, K. (2012), “Price Effects of shopping Hours Regulation: Evidence from Germany”, *Economic Affairs*, February.

Senfleben-König, C. (2014), “Product Market Deregulation and Employment Outcomes: Evidence from the German Retail Sector”, Humboldt University *Discussion Paper*, SFB 649.

Skuterud, M. (2005), “The Impact of Sunday Shopping on Employment and Hours of Work in the Retail Industry: Evidence from Canada”, *European Economic Review*, 49, 8, 1953–1978.

Tanguay, G. A., L. Vallée and P. Lanoie (1995), “Shopping Hours and Price Levels in the Retailing Industry: A Theoretical and Empirical Analysis”, *Economic Inquiry*, 33, 3, 516–524.

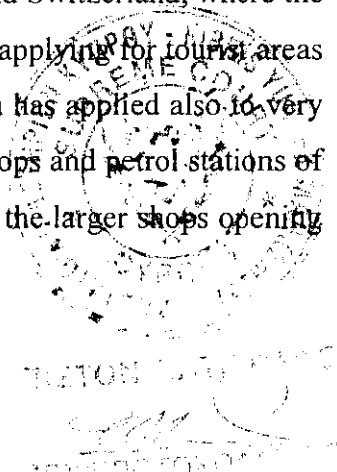
Appendix: Sunday trading regulation information by country

The Appendix provides some more information on the rationale behind the scores of the Sunday trading regulation indicator, given to the countries in the sample. The sample of countries can be divided in two groups - treatment and control - depending on whether the Sunday trading regulation changed during the period of examination.

The control group contains 23 countries, where the Sunday trading regulation essentially did not change between 1999 and 2013. In 13 of these countries (Bulgaria, the Czech Republic, Estonia, Hungary, Ireland, Iceland, Latvia, Lithuania, Poland, Romania, Slovakia, Slovenia and Sweden), the Sunday trading has been unrestricted from before 1999.

In ten more countries, while the regulation also remained essentially unchanged, some restrictions on Sunday trading were left intact. Out of this group, in four countries - Cyprus, Luxembourg, Malta and the UK - the regulations were relatively lax from the start of the examination period. In particular, the restrictions on Sunday trading in the UK were relaxed in 1994, with the restrictions varying across the country, from fully deregulated in Scotland to allowing stores larger than 280 m² to open only for five hours on a Sunday in Wales. In Luxemburg, most shops have been allowed to open for specific hours on Sunday, with certain store categories (such as bakeries, butchers and cake shops) and specific local areas granted more leeway. In Cyprus in the summer, the shops have been obliged to close for a few hours on Sunday (between 2pm and 5pm). In Malta, in contrast, there have been restrictions on opening during the night hours, as the shops in general have been allowed to open from 4am to 10pm, although exceptions have applied depending on the area and the type of shop.

Restrictive regulatory framework without any change during that period has been the case for six countries in the sample - Austria, Belgium, Greece, the Netherlands, Norway and Switzerland. In Austria, the governors of federal provinces can overrule the general ban on opening stores on Sunday, yet they have not taken advantage of this option. Quite restrictive has been also the framework in Belgium, Greece, the Netherlands and Switzerland, where the shops could open for a limited number of Sundays, with exceptions applying for tourist areas and certain kinds of shops. In the case of Switzerland, the exception has applied also to very small shops, which has also been the case in Norway, where food shops and petrol stations of less than 100 m² have faced no restrictions on Sunday opening, with the larger shops opening for the last three Sundays before Christmas.

The treatment group, where Sunday trading regulation changed during the examined period, includes seven countries - Denmark, Finland, France, Germany, Italy, Portugal and Spain. In Denmark, the regulation changed from being very restrictive up until the mid 2000s to being fully deregulated from 1 October 2012, with a transition period between 1 July 2010 - 1 October 2012, when the shops were allowed to open for 30 Sundays a year. In Finland, the Sunday opening was fully deregulated for stores with a commercial floor area of less than 400 m², starting from December 2009, with the larger venues staying open for a limited number of hours in November and December. In France, the regulations were relaxed in 2009, when Paris, Marseille, Lille and about 500 more cities were classified as tourist areas and as such have enjoyed derogation from the Sunday trading restrictions. In Germany, the responsibility to regulate the opening hours was transferred to the state governments in 2006, with 14 out of 16 states opting to extend the trading hours. Sunday trading was changed in seven out of the fourteen states but only in a very limited way (either extending the number of Sundays or extending the number of hours). In Italy, the 1998 Bersani reform allowed the shops to open for 8 Sundays per year, lifting the limits on the trading hours in municipalities with high inflow of tourists, while the 2011 reforms liberalised the Sunday opening hours, starting from 1 January 2012. In Portugal, while Sunday trading in the previous decade varied between different part of the country, with the start of the structural reforms programme in 2011, the Sunday trading regulation was relaxed, with some restrictions remaining regarding the opening hours at night.

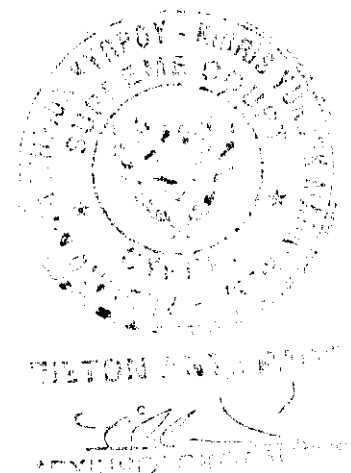
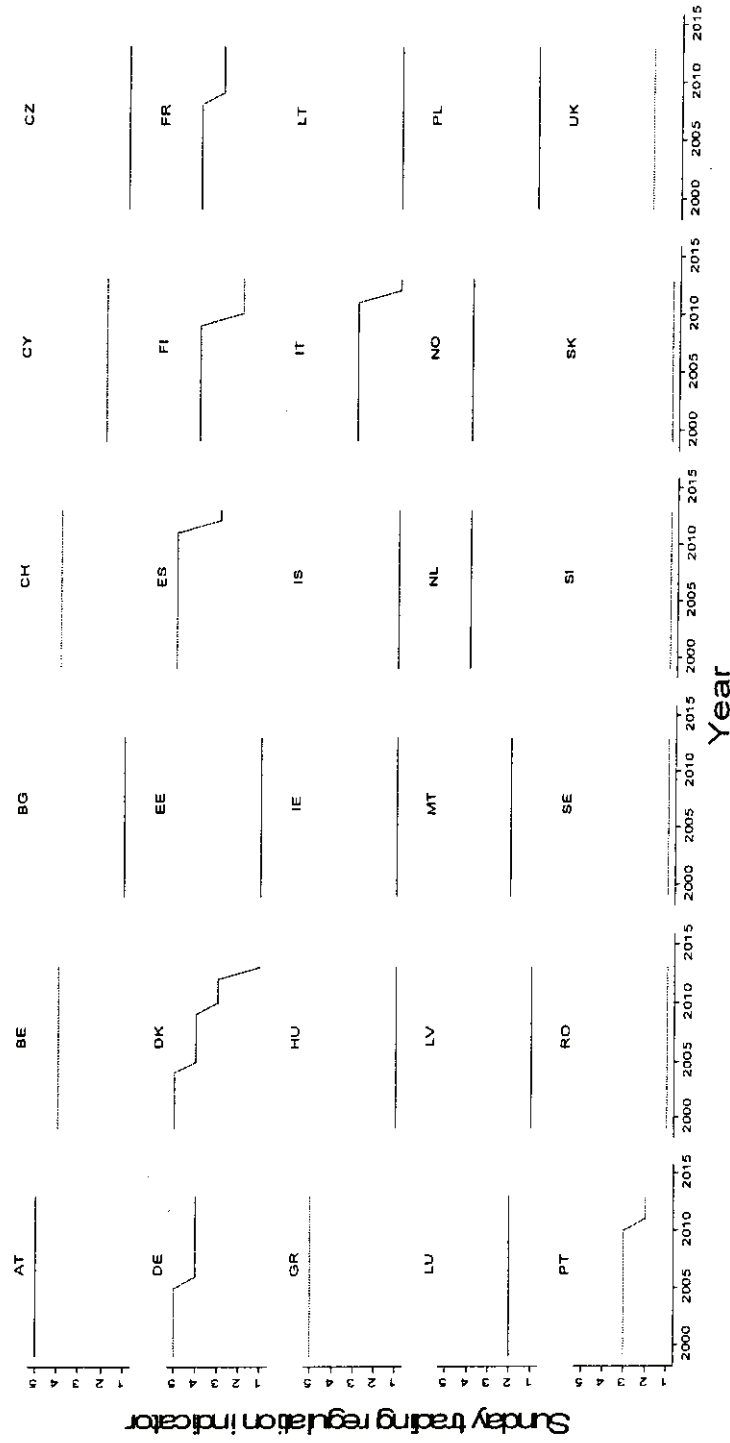

FIGURE 1: THE EVOLUTION OF SUNDAY TRADING REGULATION INDICATOR

Graphs by country

Notes: The figure presents information on the evolution of Sunday trading regulation indicator across 30 European countries.
 Source: Authors' estimates based on the Sunday trading regulation indicator constructed using information from the OECD PMR indicator on regulation of shop opening hours and legislation search in secondary sources on timing and extent of reforms.

TABLE 1 - SUNDAY TRADING REGULATION INDICATOR

Scale	Description
1	No restriction
2	Restrictions on large shops and/or on the working hours on Sundays
3	Varies significantly across parts of the country, depending on local regulation
4	Shops can only open for limited number of Sundays, with limited variability across regions
5	Shops are not allowed to open on Sundays

Source: Authors' categorization based on the OECD product market indicator on regulation of shop opening hours and legislation search in secondary sources on timing and extent of reforms.

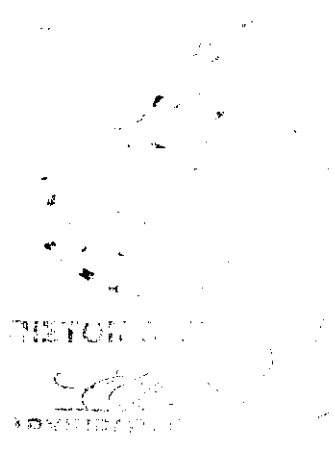

TABLE 2 - SUMMARY STATISTICS

Variable	Mean	SD	10th percentile	50th percentile	90th percentile	Min	Max	Observations
$\ln(\text{Price index})_{jct}$	4.562	0.247	4.193	4.603	4.816	3.691	5.271	1350
Sunday Regulation _{ct}	0.073	0.261	0	0	0	0	1	1350
Sunday Regulation Index _{ct}	0.048	0.264	0	0	0	0	4	1350
$\ln(\text{Expenditure})_{jct}$	6.659	0.694	5.546	6.782	7.442	4.134	7.800	1350
$\ln(\text{Employment})_{jct}$	8.210	2.137	5.313	8.315	10.895	0	14.051	5500
Sunday Regulation _{ct}	0.072	0.258	0	0	0	0	1	5500
Sunday Regulation Index _{ct}	0.036	0.166	0	0	0	0	2	5500
$\ln(\text{Number of Firms})_{jct}$	6.903	2.055	4.078	7.052	9.513	0	11.491	5500
$\ln(\text{Number of Firms})_{jct}$	6.804	2.153	3.871	6.991	9.494	0	11.491	5649
Sunday Regulation _{ct}	0.073	0.261	0	0	0	0	1	5649
Sunday Regulation Index _{ct}	0.037	0.168	0	0	0	0	2	5649

Notes: The above table provides summary statistics on the key variables used in Tables 3-5.

Source: Authors' calculations based on the Eurostat data on purchasing power parities and structural business statistics.

TABLE 3 - THE IMPACT OF SUNDAY DEREGULATION ON PRICES AND EXPENDITURE

Estimation method	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Dependent variable	OLS	OLS	OLS	OLS	OLS	OLS
	$\ln P_{jct}$	$\ln P_{jct}$	$\ln \text{Expenditure}_{jct}$	$\ln \text{Expenditure}_{jct}$	$\ln \text{ShareExpenditure}_{jct}$	$\ln \text{ShareExpenditure}_{jct}$
Sunday Regulation _{ct} *Food	-0.012 (0.015)		0.125*** (0.037)		0.115*** (0.028)	
Sunday Regulation _{ct} *Appliances	0.008 (0.017)		0.027 (0.042)		0.017 (0.031)	
Sunday Regulation _{ct} *Clothing	0.032 (0.028)		-0.013 (0.040)		-0.022 (0.032)	
Sunday Regulation Index _{ct} *Food		0.002 (0.011)		0.089*** (0.031)		0.070*** (0.024)
Sunday Regulation Index _{ct} *Appliances		0.007 (0.009)		0.033 (0.025)		0.014 (0.016)
Sunday Regulation Index _{ct} *Clothing		0.029*** (0.009)		-0.003 (0.028)		-0.022 (0.021)
$\log(\text{real income per capita})_{ct}$	0.523*** (0.073)	0.524*** (0.072)	1.293*** (0.151)	1.287*** (0.149)	0.663*** (0.152)	0.651*** (0.150)
Country-Product FE	yes	yes	yes	yes	yes	yes
Time FE	yes	yes	yes	yes	yes	yes
Observations	1,350	1,350	1,350	1,350	1,350	1,350
Clusters	90	90	90	90	90	90

Notes: The dependent variable is the logarithm of the PPP adjusted price indices (EU27=100) in columns 1 and 2, the real expenditure per capita in columns 3 and 4 and the share of real expenditure per capita in columns 5 and 6. Sunday regulation is a binary indicator that takes the value of one when the country changed its regulation regarding Sunday opening hours. Sunday regulation index is calculated as follows: (max regulation indicator-current regulation indicator)/current regulation indicator. Standard errors clustered at the country-product level are reported in parenthesis below coefficients. *significant at 10%, **significant at 5%, ***significant at 1%. Source: Authors' calculations based on the Eurostat purchasing power parities dataset and the Sunday regulation indicator.

TABLE 4 - THE IMPACT OF SUNDAY DEREGULATION ON EMPLOYMENT AND CONCENTRATION

Estimation method	(1)	(2)	(3)
Dependent variable	OLS	OLS	OLS
	InEmployment _{it}	InEmployment _{it}	InNumber of Firms _{it}
Sunday Regulation _{it} * Other retail sale in non-specialized stores	0.138 (0.118)	-0.243 (0.163)	0.687*** (0.136)
Sunday Regulation _{it} * Other retail sale of food, beverages and tobacco in specialized stores	0.377*** (0.091)	0.247*** (0.065)	0.258** (0.111)
Sunday Regulation _{it} * Retail sale in non-specialized stores with food beverages or tobacco predominating	0.170*** (0.031)	0.149*** (0.040)	0.042 (0.061)
Sunday Regulation _{it} * Retail sale of alcoholic and other beverages	0.294*** (0.090)	0.127*** (0.041)	0.295*** (0.111)
Sunday Regulation _{it} * Retail sale of books, newspapers and stationery	-0.588*** (0.125)	-0.188*** (0.050)	-0.784*** (0.238)
Sunday Regulation _{it} * Retail sale of bread, cakes, flour and sugar confectionery	0.251** (0.118)	0.104*** (0.038)	0.292 (0.179)
Sunday Regulation _{it} * Retail sale of clothing	0.163*** (0.040)	0.092** (0.038)	0.140*** (0.045)
Sunday Regulation _{it} * Retail sale of electrical household appliances	-0.605*** (0.051)	-0.309*** (0.074)	-0.579*** (0.102)
Sunday Regulation _{it} * Retail sale of fish, crustaceans and molluscs	0.083 (0.124)	0.053 (0.086)	0.060 (0.111)
Sunday Regulation _{it} * Retail sale of footwear and leather goods	0.067 (0.042)	0.038 (0.034)	0.059 (0.047)
Sunday Regulation _{it} * Retail sale of fruit and vegetables	0.144 (0.161)	0.092 (0.119)	0.106 (0.118)
Sunday Regulation _{it} * Retail sale of furniture, lighting equipment and household articles	0.081 (0.097)	0.026 (0.090)	0.112* (0.059)
Sunday Regulation _{it} * Retail sale of hardware, paints and glass	0.065 (0.049)	0.023 (0.049)	0.084 (0.108)
Sunday Regulation _{it} * Retail sale of meat and meat products	0.007 (0.088)	0.025 (0.073)	-0.031 (0.053)
Sunday Regulation _{it} * Retail sale of textiles	-0.168* (0.095)	-0.188*** (0.064)	0.042 (0.082)
Sunday Regulation _{it} * Retail sale of tobacco products	-0.255 (0.279)	-0.113 (0.093)	-0.216 (0.342)
ln(real income per capita) _{it}	0.467*** (0.187)	-0.031 (0.138)	0.998*** (0.213)
ln(Number of Firms) _{it}		0.508*** (0.035)	
Country-Sector FE	yes	yes	yes
Time FE	yes	yes	yes
Observations	5500	5500	5649
Clusters	447	447	448

Notes: Sunday regulation is a binary indicator that takes the value of one when the country changed its regulation regarding Sunday opening hours. Standard errors clustered at the country-sector level are reported in parenthesis below coefficients. *significant at 10%, **significant at 5%, ***significant at 1%. Source: Authors' calculations based on the Eurostat Structural Business Statistics dataset and the Sunday trading regulation indicator.

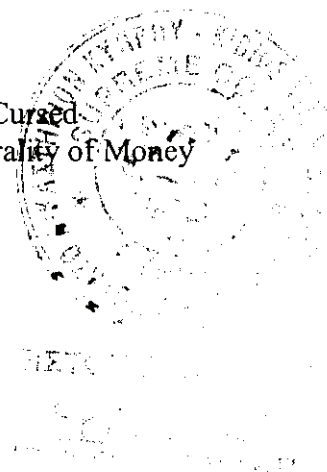
TABLE 5 - THE IMPACT OF SUNDAY DEREGULATION ON EMPLOYMENT AND CONCENTRATION (Sunday Regulation Index)

Estimation method	(1)	(2)	(3)
Dependent variable	OLS	OLS	OLS
Day Regulation Index _{it}	InEmployment _{it}	InEmployment _{it}	InNumber of Firms _{it}
Day Regulation Index _{it} * Other retail sale in non-specialized stores	0.217** (0.087)	-0.077 (0.132)	0.600** (0.256)
Day Regulation Index _{it} * Other retail sale of food, beverages and tobacco in specialized stores	0.375** (0.150)	0.277** (0.107)	0.191* (0.113)
Day Regulation Index _{it} * Retail sale in non-specialized stores with food beverages or tobacco predominating	0.183** (0.052)	0.201** (0.060)	-0.033 (0.069)
Day Regulation Index _{it} * Retail sale of alcoholic and other beverages	0.292** (0.141)	0.119* (0.063)	0.264** (0.125)
Day Regulation Index _{it} * Retail sale of books, newspapers and stationery	-0.623*** (0.235)	-0.137 (0.146)	-0.952*** (0.258)
Day Regulation Index _{it} * Retail sale of bread, cakes, flour and sugar confectionery	0.159 (0.099)	0.070 (0.060)	0.173 (0.138)
Day Regulation Index _{it} * Retail sale of clothing	0.207*** (0.045)	0.145*** (0.038)	0.120** (0.057)
Day Regulation Index _{it} * Retail sale of electrical household appliances	-0.577** (0.281)	-0.207 (0.173)	-0.724*** (0.235)
Day Regulation Index _{it} * Retail sale of fish, crustaceans and molluscs	0.145 (0.119)	0.127 (0.109)	0.033 (0.065)
Day Regulation Index _{it} * Retail sale of footwear and leather goods	0.113*** (0.042)	0.101*** (0.038)	0.022 (0.048)
Day Regulation Index _{it} * Retail sale of fruit and vegetables	0.155 (0.177)	0.149 (0.155)	0.010 (0.098)
Day Regulation Index _{it} * Retail sale of furniture, lighting equipment and household articles	0.161 (0.138)	0.118 (0.116)	0.083 (0.069)
Day Regulation Index _{it} * Retail sale of hardware, paints and glass	0.055 (0.068)	0.049 (0.055)	0.011 (0.075)
Day Regulation Index _{it} * Retail sale of meat and meat products	0.120 (0.121)	0.135 (0.097)	-0.030 (0.058)
Day Regulation Index _{it} * Retail sale of textiles	-0.219** (0.110)	-0.193* (0.101)	-0.053 (0.054)
Day Regulation Index _{it} * Retail sale of tobacco products	-0.107 (0.397)	0.022 (0.166)	-0.151 (0.333)
ln(real income per capita) _{it}	0.475** (0.186)	-0.009 (0.137)	0.961*** (0.214)
ln(Number of Firms) _{it}	0.511*** (0.035)	0.511*** (0.035)	0.511*** (0.035)
Country-Sector FE	yes	yes	yes
Time FE	yes	yes	yes
Observations	5500	5500	5649
Clusters	447	447	448

Notes: The Sunday Regulation index is calculated as follows: (max regulation indicator-current regulation indicator)/current regulation indicator. Standard errors clustered at the country-sector level are reported in parenthesis below. Coefficients: *significant at 10%, **significant at 5%, ***significant at 1%. Source: Authors' calculations based on the Eurostat Structural Business Statistics dataset and the Sunday trading regulation indicator.

CENTRE FOR ECONOMIC PERFORMANCE
Recent Discussion Papers

1335	Georg Graetz
Guy Michaels	Robots at Work
1334	Claudia Steinwender	The Roles of Import Competition and Export Opportunities for Technical Change
1333	Javier Ortega
Gregory Verdugo	The Impact of Immigration on the Local Labor Market Outcomes of Blue Collar Workers: Panel Data Evidence
1332	David Marsden	Teachers and Performance Pay in 2014: First Results of a Survey
1331	Andrea Tesei	Trust and Racial Income Inequality: Evidence from the U.S.
1330	Andy Feng
Georg Graetz	Rise of the Machines: The Effects of Labor-Saving Innovations on Jobs and Wages
1329	Alex Bryson
Andrew E. Clark
Richard B. Freeman
Colin P. Green	Share Capitalism and Worker Wellbeing
1328	Esther Hauk
Javier Ortega	Schooling, Nation Building and Industrialization: A Gellnerian Approach
1327	Alex Bryson
Rafael Gomez
Tingting Zhang	All-Star or Benchwarmer? Relative Age, Cohort Size and Career Success in the NHL
1326	Stephan E. Maurer	Voting Behaviour and Public Employment in Nazi Germany
1325	Erik Eyster
Kristof Madarasz
Pascal Michailat	Preferences for Fair Prices, Cursed Inferences, and the Nonneutrality of Money

1324	Joan Costa-Font
Mireia Jofre-Bonet
Julian Le Grand	Vertical Transmission of Overweight:
Evidence From English Adoptees
1323	Martin Foureaux Koppensteiner
Marco Manacorda	Violence and Birth Outcomes: Evidence
From Homicides in Brazil
1322	Réka Juhász	Temporary Protection and Technology
Adoption: Evidence from the Napoleonic
Blockade
1321	Edward P. Lazear
Kathryn L. Shaw
Christopher Stanton	Making Do With Less: Working Harder
During Recessions
1320	Alan Manning
Amar Shanghavi	"American Idol" - 65 years of Admiration
1319	Felix Koenig
Alan Manning
Barbara Petrongolo	Reservation Wages and the Wage Flexibility
Puzzle
1318	Edward P. Lazear
Kathryn L. Shaw
Christopher T. Stanton	The Value of Bosses
1317	Tito Boeri
Pietro Garibaldi
Espen R. Moen	Financial Constraints in Search Equilibrium
1316	Christopher Stanton
Catherine Thomas	Landing The First Job: The Value of
Intermediaries in Online Hiring
1315	Andrew E. Clark
Conchita D'Ambrosio
Simone Ghislandi	Adaptation to Poverty in Long-Run Panel
Data
1314	Ghazala Azmat
Caterina Calsamiglia
Nagore Iriberry	Gender Differences in Response to Big
Stakes

Οδός Γυμνασίου

Ψηφίστηκε στις

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ

8

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΤΟΥΣ
ΝΟΜΟΥΣ ΤΟΥ 2006 ΕΩΣ (ΑΡ. 3) ΤΟΥ 2015

Προοίμιο. ΕΠΕΙΔΗ διαπιστώθηκε ότι τα γενικά καταστήματα που βρίσκονται στις περιοχές Αγίας Νάπας, Πρωταρά, Πόλεως, Νέου Χωριού και Πέγειας κατά τη χειμερινή περίοδο παραμένουν κλειστά και συνεπώς βρίσκονται σε μειονεκτική θέση έναντι των γενικών καταστημάτων σε άλλες περιοχές,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ η Λευκωσία παρουσιάζει ιδιαιτερότητες ως μοιρασμένη πρωτεύουσα και γειτνιάζουσα με την κατεχόμενη περιοχή,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ κρίθηκε σκόπιμο όπως, ως αντιστάθμισμα των πιο πάνω, εισαχθεί ένα ειδικό καθεστώς για τη λειτουργία των γενικών καταστημάτων στις πιο πάνω περιοχές που να επιτρέπει όπως κατά τη θερινή περίοδο λειτουργούν και την Κυριακή,

Για όλους τους πιο πάνω λόγους,

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Ρύθμισης

τίτλος. της Λειτουργίας Καταστημάτων και των Ώρων Απασχόλησης των Υπαλλήλων τους (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 2015

155(I) του 2006 και θα διαβάζεται μαζί με τους περί της Ρύθμισης της

68(I) του 2007 Λειτουργίας Καταστημάτων και των Ώρων Απασχόλησης των

6(I) του 2011 Υπαλλήλων τους Νόμους του 2006 έως (Αρ. 3) του 2015 (που

36(I) του 2015 στο εξής θα αναφέρονται ως «ο βασικός νόμος») και ο βασικός

55(I) του 2015 νόμος και ο παρών Νόμος θα αναφέρονται μαζί ως οι περί της

...(I) του 2015. Ρύθμισης της Λειτουργίας Καταστημάτων και των Ώρων Απασχόλησης των Υπαλλήλων τους Νόμοι του 2006 έως (Αρ. 4) του 2015.

Τροποποίηση 2. Το άρθρο 20 του βασικού νόμου τροποποιείται με την αντικατάσταση των παραγράφων (α) και (β) αυτού με τις ακόλουθες νέες παραγράφους (α) και (β), αντίστοιχα:

του άρθρου 20 του βασικού νόμου.

«(α) Κατά τη χειμερινή περίοδο -

- (i) από τη Δευτέρα μέχρι και το Σάββατο δεν ανοίγει νωρίτερα από τις 5.00 π.μ. και μπορεί να λειτουργεί μέχρι τις 8.00 μ.μ. και
- (ii) την Κυριακή είναι κλειστό.

(β) κατά τη θερινή περίοδο -

- (i) από τη Δευτέρα μέχρι και το Σάββατο δεν ανοίγει νωρίτερα από τις 5.00 π.μ. και

μπορεί να λειτουργεί μέχρι τις 9.00 μ.μ.

και

(ii) την Κυριακή είναι κλειστό:

Νοείται ότι, κατά τη θερινή περίοδο -

(i) τα γενικά καταστήματα, που βρίσκονται στις περιοχές/ζώνες που καθορίζονται στον Πίνακα, μπορούν να παραμένουν ανοικτά από τη Δευτέρα μέχρι και το Σάββατο όχι νωρίτερα από τις 5.00 π.μ. και όχι αργότερα από τις 11.00 μ.μ. και την Κυριακή όχι νωρίτερα από τις 7.30 π.μ. και όχι αργότερα από τις 11.00 μ.μ.

Πίνακας.

(ii) τα ειδικά καταστήματα που βρίσκονται στις περιοχές/ζώνες που καθορίζονται στον Πίνακα, για κάθε ημέρα της εβδομάδας μπορούν είτε να λειτουργούν με βάση το ωράριο λειτουργίας των ειδικών καταστημάτων που καθορίζεται στο άρθρο 21, είτε να αναπροσαρμόζουν το ωράριό τους,

Πίνακας.

ώστε αυτό να συμπίπτει με το
ωράριο που καθορίζεται στην
παράγραφο (i) της επιφύλαξης.».

Τροποποίηση
του άρθρου 21
του βασικού
νόμου.

3. Το άρθρο 21 του βασικού νόμου τροποποιείται με την αντικατάσταση της τελείας με άνω τελεία στο τέλος της παραγράφου (θ) αυτού και με την προσθήκη, αμέσως μετά, των ακόλουθων νέων παραγράφων (i), (iα), (iβ) και (iγ), αντίστοιχα:

«(i) κάθε κατάστημα πώλησης αναμνηστικών ειδών (souvenir shop) δεν ανοίγει νωρίτερα από τις 5.00 π.μ. και μπορεί να λειτουργεί μέχρι τις 10.00 μ.μ. κάθε ημέρα, από τη Δευτέρα μέχρι και την Κυριακή·

(iα) κάθε κατάστημα πώλησης ειδών κυπριακής χειροτεχνίας, κυπριακής λαϊκής παράδοσης και κυπριακών εδεσμάτων δεν ανοίγει νωρίτερα από τις 5.00 π.μ. και μπορεί να λειτουργεί μέχρι τις 10.00 μ.μ. κάθε ημέρα, από τη Δευτέρα μέχρι και την Κυριακή·

(iβ) κάθε χρυσοχοείο και αργυροχοείο δεν ανοίγει νωρίτερα από τις 5.00 π.μ. και μπορεί να λειτουργεί μέχρι τις 10.00 μ.μ. κάθε ημέρα, από τη Δευτέρα μέχρι και την Κυριακή·
και

- (iv) κάθε παντοπωλείο (minimarket) που δεν υπερβαίνει σε έκταση τα εκατόν πενήντα τετραγωνικά μέτρα (150 τ.μ.) δεν ανοίγει νωρίτερα από τις 5.00 π.μ. και μπορεί να λειτουργεί μέχρι τις 10.00 μ.μ. κάθε ημέρα, από τη Δευτέρα μέχρι και την Κυριακή.».

Έναρξη της
ισχύος του
παρόντος
Νόμου.

4. Ο παρών Νόμος τίθεται σε ισχύ από τις 15 Μαΐου 2015.

Αρ. Φακ.: 23.02.056.057-2015

ΟΠ/ΝΑ

2015/protaseis nomou/3.nomos/
23.02.056.057-2015-rithmisi leitourgias katastimaton-Votsi.doc

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

«ΠΙΝΑΚΑΣ
[Άρθρο 20]

Περιοχή/Ζώνη	Περιγραφή - Περιοχή/Οδός
Αγία Νάπα	Ολόκληρη η περιοχή εντός των ορίων του Δήμου Αγίας Νάπας.
Παραλίμνι	Ολόκληρη η περιοχή Πρωταρά εντός των ορίων του Δήμου Παραλιμνίου.
Πόλις	Ολόκληρη η περιοχή εντός των ορίων του Δήμου Πόλεως.
Νέο Χωριό	Ολόκληρη η περιοχή εντός των ορίων του Κοινοτικού Συμβουλίου Νέου Χωριού.
Λευκωσία	Ολόκληρη η περιοχή εντός των τειχών του Δήμου Λευκωσίας.
Πέγεια	Ολόκληρη η περιοχή Κόλπου των Κοραλλίων εντός των ορίων του Δήμου Πέγειας.».

Αρ. Φακ.: 23.02.056.057-2015

ΟΠ/ΝΑ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ: 25/4/2015

(3)

23.02.056.057-2015

Μεχρι
τη 22/4/15
ως 2016
αυτο

(όπως αναφέρεται
αρχικα)

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ ΤΗΣ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΤΩΝ
ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΤΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ ΤΟΥ 2006 ΕΩΣ 2015

Ω-V
u-Boz64

Συνοπτικός
τίτλος.

f

155(I) του 2006
68(I) του 2007
6(I) του 2011
36(I) του 2015.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Ρύθμισης της Λειτουργίας Καταστημάτων και των Όρων Απασχόλησης των Υπαλλήλων τους (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2015 και θα διαβάζεται μαζί με τους περί της Ρύθμισης της Λειτουργίας Καταστημάτων και των Όρων Απασχόλησης των Υπαλλήλων τους Νόμους του 2006 έως 2015 (που στο εξής θα αναφέρονται ως «ο βασικός νόμος») και ο βασικός νόμος και ο παρών Νόμος θα αναφέρονται μαζί ως οι περί της Ρύθμισης της Λειτουργίας Καταστημάτων και των Όρων Απασχόλησης των Υπαλλήλων τους Νόμοι του 2006 έως (Αρ. 3) του 2015.

Τροποποίηση
του άρθρου 20
του βασικού
νόμου.

2. Το άρθρο 20 του βασικού νόμου τροποποιείται με την αντικατάσταση των παραγράφων (α) και (β) αυτού, με τις ακόλουθες νέες παραγράφους (α) και (β), αντίστοιχα:

«(α) Κατά τη χειμερινή περίοδο -

- (i) από τη Δευτέρα μέχρι και το Σάββατο, δεν ανοίγει νωρίτερα από τις 5.00 π.μ. και δεν κλείνει αργότερα από τις 8.00 μ.μ. και
- (ii) την Κυριακή είναι κλειστό.

(β) κατά τη θερινή περίοδο -

- (i) από τη Δευτέρα μέχρι και το Σάββατο, δεν ανοίγει νωρίτερα από τις 5.00 π.μ. και δεν κλείνει αργότερα από τις 9.00 μ.μ. και
- (ii) την Κυριακή είναι κλειστό.».

Τροποποίηση του άρθρου 21 του βασικού νόμου.

3. Το άρθρο 21 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

- (α) Με την αντικατάσταση της υποπαραγράφου (ii) της παραγράφου (θ) αυτού, με την ακόλουθη νέα υποπαραγράφο (ii):

«(ii) την προτελευταία Κυριακή του Ιανουαρίου κάθε έτους, τις πρώτες Κυριακές του Οκτωβρίου και του Νοεμβρίου κάθε έτους και τις δεύτερες Κυριακές του Μαΐου και του Ιουνίου κάθε έτους, οπότεν θα μπορεί να λειτουργεί μεταξύ των ωρών 9 π.μ. και 7 μ.μ.» και

- (β) με την αντικατάσταση της τελείας με άνω τελεία στο τέλος της παραγράφου (θ) αυτού και με την προσθήκη, αμέσως μετά, της ακόλουθης νέας παραγράφου (i):

«(i) κάθε κατάστημα πώλησης αναμνηστικών ειδών

(souvenir shop) δεν ανοίγει νωρίτερα από τις 5.00 π.μ. και μπορεί να λειτουργεί μέχρι τις 10.00 μ.μ., κάθε ημέρα, από τη Δευτέρα μέχρι και την Κυριακή.».

Τροποποίηση του άρθρου 27 του βασικού νόμου.

4. Το άρθρο 27 του βασικού νόμου τροποποιείται με την προσθήκη, αμέσως μετά το εδάφιο (1) αυτού, του ακόλουθου νέου εδαφίου (1Α):

«(1Α) Μέχρι την έκδοσή κανονισμών, που καθορίζουν τα όρια των τουριστικών περιοχών/ζωνών, την τουριστική περίοδο, τα ωράρια λειτουργίας και τις αργίες, που εφαρμόζονται για τα τουριστικά καταστήματα -

(α) τα γενικά καταστήματα, που βρίσκονται μέσα σε ολόκληρη την περιοχή της Επαρχίας Αμμοχώστου, μπορούν να παραμένουν ανοικτά από Δευτέρα μέχρι και Σάββατο, όχι νωρίτερα από τις 5.00 π.μ. και όχι αργότερα από τις 11.00 μ.μ. και κατά την Κυριακή όχι νωρίτερα από τις 7.30 π.μ. και όχι αργότερα από τις 11.00 μ.μ.

(β) τα ειδικά καταστήματα, που βρίσκονται μέσα σε ολόκληρη την περιοχή της Επαρχίας Αμμοχώστου, για κάθε ημέρα της εβδομάδας, μπορούν να λειτουργούν είτε με βάση το ωράριο λειτουργίας των ειδικών καταστημάτων που καθορίζεται στο άρθρο 21 του παρόντος Νόμου είτε να αναπροσαρμόζουν το ωράριό τους, ώστε να συμπίπτει με το ωράριο που καθορίζεται στην παράγραφο (α).».

Αρ. Φακ.: 23.02.056.057-2015

ΟΠ/ΝΑ

2015/protaseis nomou/rithmisi leitourgias katastimaton

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί της Ρύθμισης της Λειτουργίας Καταστημάτων και των Όρων Απασχόλησης των Υπαλλήλων τους Νόμου, ώστε να προβλεφθεί νέο ωράριο λειτουργίας των γενικών καταστημάτων και κάθε καταστήματος επίπλωσης, το οποίο εμπίπτει στην κατηγορία των ειδικών καταστημάτων, καθώς επίσης και να καθοριστούν τα όρια των τουριστικών περιοχών/ζωνών, μέχρι την έκδοση των σχετικών κανονισμών.

Συγκεκριμένα, προτείνεται όπως κάθε γενικό κατάστημα, κατά τη χειμερινή περίοδο, από τη Δευτέρα μέχρι και το Σάββατο, δε θα ανοίγει νωρίτερα από τις 5.00 π.μ. και δε θα κλείνει αργότερα από τις 8.00 μ.μ. και την Κυριακή θα είναι κλειστό. Περαιτέρω, κατά τη θερινή περίοδο, από τη Δευτέρα μέχρι και το Σάββατο, δε θα ανοίγει νωρίτερα από τις 5.00 π.μ. και δε θα κλείνει αργότερα από τις 9.00 μ.μ. και την Κυριακή θα είναι κλειστό. Όσον αφορά τα καταστήματα επίπλωσης, θα τυγχάνουν εφαρμογής μεταξύ άλλων οι πιο πάνω ρυθμίσεις, ωστόσο προστίθεται στις εξαιρέσεις ότι τις δεύτερες Κυριακές του Μαΐου και του Ιουνίου κάθε έτους, τα εν λόγω καταστήματα θα μπορούν να λειτουργούν μεταξύ των ωρών 9.00 π.μ. και 7.00 μ.μ.

Επιπρόσθετα, προτείνεται όπως, μέχρι την έκδοση κανονισμών, που να καθορίζουν μεταξύ άλλων τα όρια των τουριστικών περιοχών/ζωνών, τα γενικά καταστήματα, τα οποία βρίσκονται στην Επαρχία Αμμοχώστου, θα μπορούν να παραμένουν ανοικτά από τη Δευτέρα μέχρι και το Σάββατο, όχι νωρίτερα από τις 5.00 π.μ. και όχι αργότερα από τις 11.00 π.μ. και κατά την Κυριακή όχι νωρίτερα από τις 7.30 π.μ. και όχι αργότερα από τις 11.00 μ.μ., όπως ακριβώς τύγχανε ήδη εφαρμογής με το τελευταίο σχετικό διάταγμα της Υπουργού Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για την εν λόγω επαρχία. Αναφορικά με τα ειδικά καταστήματα, που βρίσκονται στην Επαρχία Αμμοχώστου, για κάθε ημέρα της

εβδομάδας, γίνεται εισήγηση να μπορούν να λειτουργούν είτε με βάση το προβλεπόμενο στην υφιστάμενη νομοθεσία ωράριο λειτουργίας των ειδικών καταστημάτων είτε θα αναπροσαρμόζουν το ωράριό τους, ώστε αυτό να συμπίπτει με το ωράριο που καθορίζεται πιο πάνω για τα γενικά καταστήματα της Επαρχίας Αμμοχώστου.

Τέλος, προτείνεται όπως προστεθούν στην κατηγορία των ειδικών καταστημάτων και τα καταστήματα πώλησης αναμνηστικών ειδών (souvenir shops), τα οποία δε θα ανοίγουν νωρίτερα από τις 5.00 π.μ. και θα μπορούν να λειτουργούν μέχρι τις 10.00 μ.μ., κάθε ημέρα, από τη Δευτέρα μέχρι και την Κυριακή.

Ειδικότερα, όλες οι πιο πάνω προτεινόμενες ρυθμίσεις κατέστησαν αναγκαίες, λόγω του ότι μέχρι στιγμής δεν κατέστη δυνατή η ολοκλήρωση της μελέτης των σχετικών νομοθετημάτων που έχουν κατατεθεί από την κυβέρνηση στη Βουλή, με τα οποία ρυθμίζονται τα όρια των τουριστικών περιοχών/ζωνών, η τουριστική περίοδος, τα ωράρια λειτουργίας και οι αργίες, έπειτα από την τελευταία τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας, η οποία τίθεται σε ισχύ την 1^η Μαΐου 2015, και με την οποία έχει αφαιρεθεί από την Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων η εξουσία έκδοσης διαταγμάτων αναφορικά με τα πιο πάνω ζητήματα, καθώς και λόγω της επικείμενης εκπίοής του σχετικού διατάγματος την 30^η Απριλίου 2015.

Άγγελος Βότσης,

βουλευτής εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού

23 Απριλίου 2015

Προτεινόμενες τροπολογίες της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες

Δυνάμεις για την πρόταση νόμου «Ο περί της Ρύθμισης της Λειτουργίας

Καταστημάτων και των Όρων Απασχόλησης των Υπαλλήλων τους

(Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2015»

1. Γίνεται εισήγηση για τροποποίηση του Προοιμίου με τη διαγραφή από την πρώτη παράγραφο αυτού, της λέξης «και» (δεύτερη γραμμή) και την προσθήκη αμέσως μετά της λέξης «Νέου Χωριού» (τρίτη γραμμή), των λέξεων «, Λευκωσίας και Πέγειας».

ξεϊθωκε
7 ωρίφ
αποκτ

2. Γίνεται εισήγηση για τροποποίηση του άρθρου 2 της πρότασης νόμου, που τροποποιεί το άρθρο 20 του βασικού νόμου, με την αντικατάσταση της άνω τελείας με άνω και κάτω τελεία στο τέλος της υποπαραγράφου (ii) της παραγράφου (β) και την προσθήκη αμέσως μετά της ακόλουθης επιφύλαξης:

ξεϊθωκε
υπέρ
πίκ 4
ε 17

«Νοείται ότι, κατά τη θερινή περίοδο-

(i) τα γενικά καταστήματα, που βρίσκονται στις περιοχές/ζώνες Πίνακας, που καθορίζονται στον Πίνακα, μπορούν να παραμένουν ανοικτά από Δευτέρα μέχρι και Σάββατο όχι νωρίτερα από τις 5.00 π.μ. και όχι αργότερα από τις 11.00 μ.μ. και την Κυριακή όχι νωρίτερα από τις 7.30 π.μ. και όχι αργότερα από τις 11.00 μ.μ.

(ii) τα ειδικά καταστήματα, που βρίσκονται στις περιοχές/ζώνες

Πίνακας, που καθορίζονται στον Πίνακα, για κάθε ημέρα της εβδομάδας μπορούν είτε να λειτουργούν με βάση το ωράριο λειτουργίας των ειδικών καταστημάτων, που καθορίζεται στο άρθρο 21 του παρόντος Νόμου είτε να αναπροσαρμόζουν το ωράριό τους, ώστε να συμπίπτει με το ωράριο που καθορίζεται στην παράγραφο (ι).».

3. Γίνεται εισήγηση για την τροποποίηση του άρθρου 3 της πρότασης νόμου, που τροποποιεί το άρθρο 21 του βασικού νόμου, ως ακολούθως:

μερίδα
1 υπέρ
αυτή 10
αχ 17

(α) Με την αντικατάσταση της φράσης «των ακόλουθων νέων παραγράφων (ι) και (ια)» (τέταρτη γραμμή), με τη φράση «των ακόλουθων νέων παραγράφων (ι), (ια), (ιβ), (ιγ) και (ιδ)»

(β) με τη διαγραφή της λέξης «και» στο τέλος της παραγράφου (ι) και

(γ) με την αντικατάσταση της τελείας με άνω τελεία στο τέλος της παραγράφου (ια) αυτού και με την προσθήκη, αμέσως μετά, των ακόλουθων νέων παραγράφων (ιβ) και (ιγ), αντίστοιχα:

«(ιβ) κάθε χρυσοχοείο και αργυροχοείο δεν ανοίγει νωρίτερα από τις 5.00 π.μ. και μπορεί να λειτουργεί μέχρι τις 10.00 μ.μ. κάθε ημέρα, από τη Δευτέρα μέχρι και την Κυριακή

(ιγ) κάθε παντοπωλείο (minimarket) που δεν υπερβαίνει σε έκταση τα εκατόν πενήντα τετραγωνικά μέτρα (150 τ.μ.) δεν ανοίγει νωρίτερα από

τις 5.00 π.μ. και μπορεί να λειτουργεί μέχρι τις 10.00 μ.μ. κάθε ημέρα, από τη Δευτέρα μέχρι και την Κυριακή.».

4. Γίνεται εισήγηση για διαγραφή του άρθρου 4 της πρότασης νόμου.

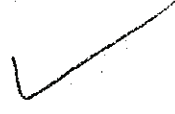
Επιθυμεί

υπό 31

εξ. 17

«ΠΙΝΑΚΑΣ

[Άρθρο 20]

Περιοχή/Ζώνη	Περιγραφή - Περιοχή/Οδός
Αγία Νάπα	Ολόκληρη η περιοχή εντός των ορίων του Δήμου Αγίας Νάπας.
Παραλίμνι	Ολόκληρη η περιοχή Πρωταρά εντός των ορίων του Δήμου Παραλιμνίου.
Πόλις	Ολόκληρη η περιοχή εντός των ορίων του Δήμου Πόλεως.
Νέο Χωριό	Ολόκληρη η περιοχή εντός των ορίων του Κοινοτικού Συμβουλίου Νέου Χωριού.
Λευκωσία	Ολόκληρη η περιοχή εντός των τειχών του Δήμου Λευκωσίας.
Πέγεια	Ολόκληρη η περιοχή Κόλπτου των Κοραλλίων εντός των ορίων του Δήμου Πέγειας.».

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

119

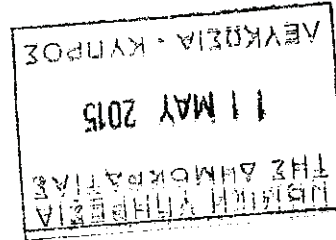
Αρ. Φακ. 23.02.056.057-2015

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 10

50106/038/2

8 Μαΐου 2015

Υφυπουργό παρά τω Προέδρω
της Δημοκρατίας,

Σας αποστέλλονται τρία αντίγραφα του περί της Ρύθμισης της Λειτουργίας Καταστημάτων και των Όρων Απασχόλησης των Υπαλλήλων τους (Τροποποιητικού) (Αρ. 4) Νόμου του 2015, ο οποίος ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 7 Μαΐου 2015, για έκδοση από την Α.Ε. τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας διά δημοσίευσης στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας δυνάμει του άρθρου 52 του Συντάγματος.

Επισυνάπτεται επίσης αντίγραφο των εκθέσεων της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής η οποία μελέτησε την πρόταση νόμου, προτού συζητηθεί ενώπιον της ολομέλειας της Βουλής.

Βασιλική Αναστασιάδου

Γενική Διευθύντρια Βουλής των Αντιπροσώπων

Κοιν.: Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ✓
Γραμματέα Υπουργικού Συμβουλίου

/ΕΑ.

Συμπληρωματική έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το νομοσχέδιο, τους κανονισμούς και την πρόταση νόμου του επισυνημμένου παραρτήματος

Παρόντες:

Αντρέας Φακοντής, πρόεδρος

Άγγελος Βότσης

Σκεύη Κούτρα Κουκουμά

Αθηνά Κυριακίδου

Πανίκκος Σταυριανός

Ρούλα Μαυρονικόλα

Νίκος Νουρής

Μη μέλη της επιτροπής:

Μάριος Μαυρίδης

Γιώργος Περδίκης

Μαρία Κυριακού

Όπως είναι γνωστό, για τα σχέδια νόμου του επισυνημμένου παραρτήματος κυκλοφόρησε έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων στις 28 Απριλίου 2015. Ωστόσο, ύστερα από την αναβολή της συζήτησής τους από την ολομέλεια του σώματος στις 30 Απριλίου 2015 η επιτροπή τα επανεξέτασε σε δύο νέες συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 4 και 5 Μαΐου 2015. Στα πλαίσια των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής η Υπουργός Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ο Γενικός Διευθυντής και εκπρόσωποι του Τμήματος Εργασιακών Σχέσεων του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καθώς και εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

Υπενθυμίζεται ότι στα πλαίσια της πιο πάνω συνεδρίας της ολομέλειας της Βουλής ψηφίστηκε ομόφωνα σε νόμο πρόταση νόμου που κατατέθηκε στη Βουλή από το μέλος της επιτροπής κ. Νίκο Νουρή εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού, με την οποία τροποποιήθηκε ο περί της Ρύθμισης της Λειτουργίας Καταστημάτων και των Όρων Απασχόλησης των Υπαλλήλων τους Νόμος,

ώστε να προστεθεί μεταβατική διάταξη, σύμφωνα με την οποία ο υπό συζήτηση νόμος, όπως αυτός τροποποιήθηκε τελευταία με το Νόμο αρ. 36(Ι) του 2015, με βάση τον οποίο αφαιρέθηκε από τον Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων η εξουσία έκδοσης διαταγμάτων αναφορικά με τη ρύθμιση της τουριστικής περιόδου και των τουριστικών περιοχών/ζωνών σε σχέση με τις αργίες και το ωράριο λειτουργίας των καταστημάτων που εμπίπτουν σε αυτές, τίθεται σε ισχύ από τις 14 Μαΐου 2015 αντί από την 1^η Μαΐου του 2015.

Σημειώνεται ότι τα υπό συζήτηση θέματα επανεξετάστηκαν από κοινού με ομότιπλη πρόταση νόμου που κατατέθηκε στη Βουλή στις 30 Απριλίου 2015 από τους βουλευτές κ. Αντρέα Φακοντή, Σκεύη Κούτρα Κουκουμά και Πανίκκο Σταυριανό εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, για την οποία ετοιμάστηκε ξεχωριστή έκθεση της επιτροπής.

Περαιτέρω, σημειώνεται ότι ο σκοπός των υπό συζήτηση σχεδίων νόμου, οι απόψεις των εμπλεκομένων, καθώς και τα ζητήματα που απασχόλησαν την επιτροπή στο πρώτο στάδιο της εξέτασής τους περιλαμβάνονται αναλυτικά στην αρχική έκθεση της επιτροπής.

Στα πλαίσια της επανεξέτασης των υπό συζήτηση σχεδίων νόμου, η Υπουργός Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων δήλωσε στην επιτροπή ότι διαφωνεί πλήρως με την οριοθέτηση τουριστικών περιοχών/ζωνών μέσω των οποίων καθορίζονται οι αξίες των ακινήτων και συνίσταται άνιση μεταχείριση και παραβίαση των αρχών της χρηστής διοίκησης και του δικαιώματος στην εργασία.

Η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, ανταποκρινόμενη σε ερώτηση της επιτροπής κατά πόσο είναι νομικά ορθή η προώθηση σχετικής με τα υπό συζήτηση θέματα πρότασης νόμου, δήλωσε ότι, λόγω του ότι υπάρχουν κατατεθειμένα ενώπιον της επιτροπής νομοσχέδια και κανονισμοί, για να μη θεωρηθεί ως επέμβαση

της νομοθετικής στην εκτελεστική εξουσία και ότι ενδεχομένως επιχειρείται περιορισμός στην επιχειρηματικότητα, θα ήταν ορθότερο να εξευρεθεί μια κοινά αποδεκτή ρύθμιση στο νομοσχέδιο και στους κανονισμούς, προκειμένου να αποφευχθεί τυχόν επέμβαση στα δικαιώματα των εργαζομένων. Η ίδια πρόσθεσε ότι όποια πρόταση νόμου ενδεχομένως προωθηθεί για ψήφιση στην ολομέλεια πρέπει να διασφαλίζει την ελευθερία στην εργασία.

Στα πλαίσια της περαιτέρω διεξαγωγής της συζήτησης τέθηκε η εισήγηση από μέλος της επιτροπής όπως υιοθετηθεί ένα διαφοροποιημένο σχέδιο επιδότησης των μικρών επιχειρήσεων, ώστε να καταστεί δυνατή η πρόσληψη επιπρόσθετου προσωπικού, για να παραμένουν ανοικτές οι εν λόγω επιχειρήσεις τις Κυριακές, να αφεθεί η επέκταση της εφαρμογής των διαταγμάτων για την προσεχή περίοδο, ώστε να αξιοποιηθεί τέτοιο σχέδιο επιδότησης και η επιτροπή να επανέλθει μετά το πέρας της καλοκαιρινής περιόδου, για να λάβει οριστικές αποφάσεις.

Τοποθετούμενη στα πιο πάνω, η Υπουργός Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων δήλωσε ότι στις 15 Μαΐου 2015 θα προκηρυχθούν νέα σχέδια που αφορούν την πρακτική άσκηση για έξι μήνες και την επιδότηση μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου του 50% της δαπάνης για νέες προσλήψεις και του 60% της δαπάνης, όταν πρόκειται για μακροχρόνια ανέργους, σχέδια από τα οποία αναμένεται να μπορούν να επωφεληθούν περίπου 1 000 άτομα.

Τέλος, η ίδια υπουργός διευκρίνισε στην επιτροπή ότι ο λόγος της διαφοροποίησης στο προτεινόμενο ωράριο λειτουργίας για την περιοχή της ελεύθερης επαρχίας Αμμοχώστου οφείλεται, εκτός από το γεγονός ότι τα καταστήματα στην εν λόγω περιοχή εργάζονται μόνο για ορισμένους μήνες το χρόνο, και στο πρόσθετο γεγονός ότι δεν υπάρχουν μεγάλα καταστήματα. Περαιτέρω, η ίδια εξέφρασε την άποψη ότι πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ιδιαιτερότητες κάθε επαρχίας. Επιπλέον,

δήλωσε ότι διανύουμε μια περίοδο όπου επιζητούμε την ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας και πως ολόκληρη η Κύπρος είναι τουριστική περιοχή και, όταν αναφερόμαστε σε τουρισμό, δεν πρέπει να εννοούμε μόνο τον εξωτερικό, αλλά και τον εσωτερικό τουρισμό, δηλαδή τους Κυπρίους πολίτες που κατοικούν στην Κύπρο.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, στα πλαίσια της προσπάθειας για την εξεύρεση μιας κοινά αποδεκτής ρύθμισης, αποφάσισε, κατά πλειοψηφία του προέδρου και των μελών της βουλευτών των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και του Δημοκρατικού Κόμματος, καθώς και του μέλους της βουλευτή του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ, να διαμορφώσει το κείμενο του νομοσχεδίου, ώστε σ' αυτό να προστεθούν πρόνοιες της πρότασης νόμου που κατατέθηκε εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, στην οποία έγινε αναφορά πιο πάνω, οι οποίες πρόνοιες αφορούν τα ακόλουθα:

1. Την προσθήκη νέου αδικήματος στο νόμο αυτό, της ανάρτησης ψευδούς καταλόγου και ψευδών πινάκων σε σχέση με τα εργασιακά θέματα των υπαλλήλων. Για το αδίκημα αυτό, καθώς και για το αδίκημα της παράλειψης ανάρτησης εντός του καταστήματος των πιο πάνω καταλόγων και πινάκων εισάγονται πρόνοιες για την εξώδικη ρύθμισή τους.
2. Τη μη διαγραφή της 2^{ης} Ιανουαρίου από τις αργίες των υπαλλήλων των καταστημάτων και από τις αργίες των γενικών καταστημάτων.
3. Τη διαγραφή του κρεοπωλείου από την κατηγορία των ειδικών καταστημάτων.
4. Την αύξηση των προβλεπόμενων στο νόμο ποινών, ώστε να καταστεί πιο αποτρεπτική η διάπραξη των αδικημάτων σε βάρος των εργαζομένων και να διασφαλιστούν τα δικαιώματά τους.

Περαιτέρω, η πιο πάνω πλειοψηφία διαμόρφωσε το κείμενο της υπό συζήτηση πρότασης νόμου, ώστε σ' αυτό να διαλαμβάνονται τα ακόλουθα:

1. Κάθε γενικό κατάστημα, τόσο κατά τη χειμερινή όσο και κατά τη θερινή περίοδο, την Κυριακή θα είναι κλειστό, ενώ κατά τις υπόλοιπες ημέρες της εβδομάδας επεκτείνεται το ωράριο λειτουργίας του. Από την υπό αναφορά ρύθμιση εξαιρούνται τα γενικά καταστήματα που βρίσκονται σε καθορισμένες στο νόμο περιοχές/ζώνες, τα οποία θα μπορούν κατά τη θερινή περίοδο να παραμένουν ανοικτά και κατά την Κυριακή από τις 7.30 π.μ. μέχρι τις 11.00 μ.μ. Συγκεκριμένα, οι περιοχές που καθορίστηκαν είναι η Αγία Νάπα, ο Πρωταράς, η Πόλις και το Νέο Χωριό.
2. Στα ειδικά καταστήματα να περιληφθούν, εκτός από τα καταστήματα πώλησης αναμνηστικών ειδών (souvenir shops), τα καταστήματα πώλησης ειδών κυπριακής χειροτεχνίας, κυπριακής λαϊκής παράδοσης και κυπριακών εδεσμάτων.

Στο τελικό στάδιο της συζήτησης που διεξήχθη ενώπιον της επιτροπής η πιο πάνω πλειοψηφία των μελών της έκρινε σκόπιμο να αναφερθούν στην παρούσα έκθεση οι λόγοι για τους οποίους εισάγεται εξαίρεση στο ωράριο λειτουργίας των καταστημάτων στις πιο πάνω καθορισθείσες περιοχές, οι οποίοι λόγοι προέκυψαν από το γεγονός ότι κατά τη χειμερινή περίοδο τα γενικά καταστήματα στις εν λόγω περιοχές είναι κλειστά και γι' αυτό βρίσκονται σε μειονεκτική θέση έναντι των υπόλοιπων περιοχών. Γι' αυτό κρίθηκε σκόπιμο να εισαχθεί ως αντιστάθμισμα ένα ειδικό καθεστώς για τη λειτουργία των καταστημάτων στις περιοχές αυτές.

Στα πλαίσια της ίδιας συζήτησης το μέλος της επιτροπής βουλευτής κ. Νίκος Νουρής δήλωσε ότι, υπό το φως των πιο πάνω τροποποιήσεων που επήλθαν, η κοινοβουλευτική του ομάδα δεν είναι έτοιμη να τοποθετηθεί στην προσεχή συνεδρία της ολομέλειας και πως τα υπό συζήτηση θέματα πρέπει να αναβληθούν.

Το μέλος της επιτροπής βουλευτής της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος δήλωσε στην επιτροπή ότι, σε σχέση με το αρχικό κείμενο της πρότασης νόμου που κατέθεσε ο ίδιος εκ μέρους της κοινοβουλευτικής του ομάδας, δεν επήλθαν τέτοιες ουσιώδεις αλλαγές που να δικαιολογούν τη μη προώθηση των υπό συζήτηση θεμάτων στην προσεχή συνεδρία της ολομέλειας.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί του συνόλου των υπό συζήτηση θεμάτων στην ολομέλεια του σώματος.

5 Μαΐου 2015

ΟΠ/ΜΓ

(Αρ. Φακ.: 23.01.056.079-2015

23.03.052.025-2015

23.02.056.057-2015)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Ο περί της Ρύθμισης της Λειτουργίας Καταστημάτων και των Όρων Απασχόλησης των Υπαλλήλων τους (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2015.
2. Οι περί της Ρύθμισης της Λειτουργίας Καταστημάτων (Όρια Τουριστικών Περιοχών/Ζωνών, Τουριστική Περίοδος, Ωράρια Λειτουργίας, Αργίες) Κανονισμοί του 2015.
3. Ο περί της Ρύθμισης της Λειτουργίας Καταστημάτων και των Όρων Απασχόλησης των Υπαλλήλων τους (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2015.

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών
Ασφαλίσεων για το νομοσχέδιο, τους κανονισμούς και την πρόταση νόμου του
επισυνημμένου παραρτήματος**

Παρόντες:

Αντρέας Φακοντής, πρόεδρος

Αθηνά Κυριακίδου

Σκεύη Κούτρα Κουκουμά

Ρούλα Μαυρονικόλα

Νίκος Νουρής

Μη μέλη της επιτροπής:

Μάριος Μαυρίδης

Γιώργος Περδίκης

Άγγελος Βότσης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μελέτησε το νομοσχέδιο και τους κανονισμούς του επισυνημμένου παραρτήματος σε τρεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 20, την 21^η και στις 27 Απριλίου 2015. Η επιτροπή μελέτησε επίσης το υπό αναφορά νομοσχέδιο και τους υπό αναφορά κανονισμούς από κοινού με την πρόταση νόμου του επισυνημμένου παραρτήματος, η οποία κατατέθηκε στη Βουλή στις 23 Απριλίου 2015 από το μέλος της βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Άγγελο Βότση, στα πλαίσια της συνεδρίας της ημερομηνίας 27 Απριλίου 2015. Στα πλαίσια των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής η Υπουργός Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, εκπρόσωποι του Τμήματος Εργασιακών Σχέσεων του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (ΚΟΤ), των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΠΕΟ, ΣΕΚ και ΔΕΟΚ, των εργοδοτικών οργανώσεων ΟΕΒ και ΚΕΒΕ, της ΠΟΒΕΚ, του Συνασπισμού Μικρών Επιχειρήσεων και Αυτοεργοδοτούμενων (ΣΥΜΕΑ), του Παγκύπριου Συνδέσμου Περιπτειούχων Καταστημάτων Διαρκούς Εξυπηρέτησης, του Νέου Συνδέσμου

Περιπτεριούχων (ΝΕΣΥΠΕ), του Συνδέσμου Καταστημάτων Διαρκούς Εξυπηρέτησης (ΣΥΚΑΔΕ), του Παγκύπριου Συνδέσμου Λιανικού Εμπορίου, της Ένωσης Επιχειρήσεων Λιανικού Εμπορίου Κύπρου (ΕΝΕΛΕΚ), της Κίνησης Νεοπροσληφθέντων Λιανικού Εμπορίου, του Παγκύπριου Συνδέσμου Υπεραγορών (ΠΑΣΥΠΕ), του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών, του Συνδέσμου Φρουταριούχων, του Παγκύπριου Συνδέσμου Αρτοποιιών, του Παγκύπριου Συνδέσμου Κρεοπωλών και της Τουριστικής Εμπορικής Βιομηχανικής Εταιρείας Αρμοχώστου (ΤΕΒΕΑ). Η Παγκύπρια Ένωση Καταναλωτών και Ποιότητας Ζωής, παρ' όλο που κλήθηκε, δεν εκπροσωπήθηκε στις συνεδρίες της επιτροπής.

Σκοπός του νομοσχεδίου είναι η διαφοροποίηση των όρων απασχόλησης των υπαλλήλων των καταστημάτων και της ρύθμισης του ωραρίου λειτουργίας των καταστημάτων, καθώς και η προσθήκη προνοιών για τη ρύθμιση των ωραρίων της νέας κατηγορίας καταστήματος του κρεοπωλείου.

Ειδικότερα, όπως αναφέρεται στην εισηγητική έκθεση που συνοδεύει το υπό αναφορά νομοσχέδιο, στις 2 Απριλίου 2015 το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε προσχέδιο των περί της Ρύθμισης της Λειτουργίας Καταστημάτων (Όρια Τουριστικών Περιοχών/Ζωνών, Τουριστική Περίοδος, Ωράρια Λειτουργίας, Αργίες) Κανονισμών του 2015, καθώς και προσχέδιο του νομοσχεδίου με τίτλο «Ο περί της Ρύθμισης της Λειτουργίας των Καταστημάτων και των Όρων Απασχόλησης των Υπαλλήλων τους (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2015», το οποίο κρίθηκε αναγκαίο για σκοπούς ομαλής και ισόρροπης εφαρμογής των αναφερόμενων κανονισμών. Με την πιο πάνω απόφασή του, το Υπουργικό Συμβούλιο εξουσιοδότησε την Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να επιφέρει στο νομοσχέδιο ήσσονος σημασίας τροποποιήσεις, προτού το καταθέσει στη Βουλή των Αντιπροσώπων για συζήτηση και

ψήφιση, στο βαθμό που θα τις έκρινε αναγκαίες, έπειτα από σχετική διαβούλευση στα πλαίσια του Εργατικού Συμβουλευτικού Σώματος.

Η Υπουργός Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων προς υλοποίηση της πιο πάνω απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου πραγματοποίησε δύο συνεδρίες με το Εργατικό Συμβουλευτικό Σώμα. Με βάση το αποτέλεσμα της όλης συζήτησης που έγινε και των θέσεων και εισηγήσεων που κατατέθηκαν, η αρμόδια υπουργός έκρινε αναγκαία την έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο της τροποποίησης των διατάξεων του ήδη εγκεκριμένου από αυτό νομοσχεδίου. Σημειώνεται ότι το τροποποιημένο κείμενο του νομοσχεδίου εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο σε νέα συνεδρία του, ημερομηνίας 15 Απριλίου 2015.

Συγκεκριμένα, με βάση στοιχεία που τέθηκαν ενώπιον της επιτροπής, το υπό συζήτηση νομοσχέδιο είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με το περιεχόμενο των υπό συζήτηση κανονισμών και αποσκοπεί κυρίως στη διασφάλιση των δικαιωμάτων των εργαζομένων σε γενικά καταστήματα.

Σκοπός των κανονισμών, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 27 του περί Ρύθμισης της Λειτουργίας των Καταστημάτων και των Όρων Απασχόλησης των Υπαλλήλων τους Νόμου, σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση που τους συνοδεύει, είναι η συνέχιση της εφαρμογής του επιτυχημένου μέτρου πολιτικής που εφαρμόζεται εδώ και σχεδόν δύο χρόνια και αφορά το διευρυμένο ωράριο λειτουργίας των καταστημάτων. Σημειώνεται ότι το διευρυμένο ωράριο λειτουργίας των καταστημάτων εφαρμόζεται σε όλες τις πόλεις και τις κοινότητες της Κύπρου που συνιστούν το σύνολο του πεδίου εφαρμογής του περί της Ρύθμισης της Λειτουργίας Καταστημάτων και των Όρων Απασχόλησης των Υπαλλήλων τους Νόμου.

Ειδικότερα, με βάση τα στοιχεία που τέθηκαν ενώπιον της επιτροπής από τη μέχρι σήμερα αξιολόγηση της έκδοσης των τουριστικών διαταγμάτων και την επέκταση του

τουριστικού ωραρίου σε ολόκληρη την Κύπρο, διαπιστώνεται ότι επιτυγχάνονται οι στόχοι για τόνωση της αγοράς και αύξηση της απασχόλησης. Με βάση τα ίδια στοιχεία, πέραν των 7 000 ανέργων έχουν προσληφθεί και απασχολούνται από τον Ιούλιο του 2013 λόγω της διεύρυνσης του ωραρίου. Παράλληλα, με την εφαρμογή του μέτρου αυτού όλες οι επιχειρήσεις, περιλαμβανομένων των μικρομεσαίων, απολαμβάνουν ίσης μεταχείρισης σε ό,τι αφορά το ωράριο λειτουργίας των καταστημάτων τους, ανεξάρτητα από τη γεωγραφική περιοχή που βρίσκονται και τα χαρακτηριστικά της κάθε επιχείρησης.

Συγκεκριμένα, το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων θεωρεί ότι το μέτρο του διευρυμένου ωραρίου λειτουργίας των καταστημάτων πρέπει να παραταθεί μέσω της ψήφισης των προτεινόμενων κανονισμών. Το ωράριο που προτείνεται με τους κανονισμούς αυτούς έχει ως ακολούθως:

Επαρχία:	Ωράριο:
Λευκωσία, Λεμεσός, Λάρνακα, Πάφος	Δευτέρα-Σάββατο, 5.00 π.μ.-10.00 μ.μ. Κυριακή, 11.00 π.μ.-7.00 μ.μ.
Αμμόχωστος	Δευτέρα-Σάββατο, 5.00 π.μ.-11.00 μ.μ. Κυριακή, 7.30 π.μ.-11.00 μ.μ.

Επιπρόσθετα, όλα τα καταστήματα πρέπει να κλείνουν τη Μεγάλη Παρασκευή, το Μεγάλο Σάββατο, την 24^η και την 31^η Δεκεμβρίου όχι αργότερα από τις 6.00 μ.μ.

Σκοπός της πρότασης νόμου είναι η τροποποίηση του περί της Ρύθμισης της Λειτουργίας Καταστημάτων και των Όρων Απασχόλησης των Υπαλλήλων τους Νόμου, ώστε να προβλεφθεί νέο ωράριο λειτουργίας των γενικών καταστημάτων και κάθε καταστήματος επίπλωσης, το οποίο εμπίπτει στην κατηγορία των ειδικών

καταστημάτων, καθώς επίσης να καθοριστούν τα όρια των τουριστικών περιοχών/ζωνών μέχρι την έκδοση των σχετικών κανονισμών.

Συγκεκριμένα, με την πρόταση νόμου προτείνεται όπως κάθε γενικό κατάστημα κατά τη χειμερινή περίοδο, από τη Δευτέρα μέχρι και το Σάββατο δε θα ανοίγει νωρίτερα από τις 5.00 π.μ. και δε θα κλείνει αργότερα από τις 8.00 μ.μ. και την Κυριακή θα είναι κλειστό. Περαιτέρω, κάθε γενικό κατάστημα κατά τη θερινή περίοδο, από τη Δευτέρα μέχρι και το Σάββατο δε θα ανοίγει νωρίτερα από τις 5.00 π.μ. και δε θα κλείνει αργότερα από τις 9.00 μ.μ. και την Κυριακή θα είναι κλειστό. Επίσης, όσον αφορά τα καταστήματα επίπλωσης, θα τυγχάνουν εφαρμογής μεταξύ άλλων οι πιο πάνω ρυθμίσεις. Ωστόσο, προστίθεται στις εξαιρέσεις ότι τις δεύτερες Κυριακές του Μαΐου και του Ιουνίου κάθε έτους τα εν λόγω καταστήματα θα μπορούν να λειτουργούν μεταξύ των ωρών 9.00 π.μ. και 7.00 μ.μ.

Επιπρόσθετα, με την πρόταση νόμου προτείνεται όπως, μέχρι την έκδοση κανονισμών που να καθορίζουν μεταξύ άλλων τα όρια των τουριστικών περιοχών/ζωνών, τα γενικά καταστήματα τα οποία βρίσκονται στην επαρχία Αμμοχώστου μπορούν να παραμένουν ανοικτά από τη Δευτέρα μέχρι και το Σάββατο όχι νωρίτερα από τις 5.00 π.μ. και όχι αργότερα από τις 11.00 π.μ. και την Κυριακή όχι νωρίτερα από τις 7.30 π.μ. και όχι αργότερα από τις 11.00 μ.μ., όπως ακριβώς τύγγανε ήδη εφαρμογής με το τελευταίο σχετικό διάταγμα της Υπουργού Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για την εν λόγω επαρχία. Αναφορικά με τα ειδικά καταστήματα που βρίσκονται στην επαρχία Αμμοχώστου, γίνεται εισήγηση να μπορούν να λειτουργούν για κάθε ημέρα της εβδομάδας είτε με βάση το προβλεπόμενο στην υφιστάμενη νομοθεσία ωράριο λειτουργίας των ειδικών καταστημάτων είτε αναπροσαρμόζοντας το ωράριό τους, ώστε αυτό να συμπίπτει με το ωράριο που καθορίζεται πιο πάνω για τα γενικά καταστήματα της επαρχίας Αμμοχώστου.

Τέλος, με την ίδια πρόταση νόμου προτείνεται όπως προστεθούν στην κατηγορία των ειδικών καταστημάτων και τα καταστήματα πώλησης αναμνηστικών ειδών (souvenir shops), τα οποία δε θα ανοίγουν νωρίτερα από τις 5.00 π.μ. και θα μπορούν να λειτουργούν μέχρι τις 10.00 μ.μ. κάθε ημέρα, από τη Δευτέρα μέχρι και την Κυριακή.

Ειδικότερα, όλες οι πιο πάνω προτεινόμενες ρυθμίσεις της πρότασης νόμου κατέστησαν αναγκαίες, λόγω του ότι μέχρι στιγμής δεν κατέστη δυνατή η ολοκλήρωση της μελέτης των σχετικών νομοθετημάτων που έχουν κατατεθεί από την κυβέρνηση στη Βουλή με τα οποία ρυθμίζονται τα όρια των τουριστικών περιοχών/ζωνών, η τουριστική περίοδος, τα ωράρια λειτουργίας και οι αργίες. Σημειώνεται ότι τα νομοθετήματα αυτά κατατέθηκαν λόγω της τελευταίας τροποποίησης της βασικής νομοθεσίας, η οποία τίθεται σε ισχύ από την 1^η Μαΐου 2015, με την οποία αφαιρείται η εξουσία του Υπουργού Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για έκδοση διαταγμάτων αναφορικά με τα πιο πάνω ζητήματα, καθώς και λόγω της επικείμενης εκπνοής του ισχύοντος διατάγματος την 30^η Απριλίου 2015.

Στα πλαίσια της συζήτησης που διεξήχθη ενώπιον της επιτροπής επί των προνοιών του νομοσχεδίου και των κανονισμών η Υπουργός Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων δήλωσε ότι το νομοσχέδιο αφορά τη ρύθμιση των όρων απασχόλησης των υπαλλήλων των καταστημάτων και είναι αλληλένδετο με τους κανονισμούς. Συναφώς, το νομοσχέδιο συνδέεται με τη δυνατότητα των καταστημάτων να είναι ανοικτά την Κυριακή. Περαιτέρω, η ίδια διευκρίνισε ότι δεν πρόκειται για υποχρεωτική ρύθμιση μέσω των κανονισμών αλλά για επιλογή.

Ειδικότερα, αναλύοντας τις πρόνοιες του νομοσχεδίου ενώπιον της επιτροπής, η υπουργός αναφέρθηκε σε επιμέρους ρυθμίσεις του, που συνίστανται στα ακόλουθα:

1. Υπάλληλοι οι οποίοι πριν από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του προτεινόμενου νόμου δεν εργάζονταν την Κυριακή δε θα είναι δυνατό να απασχοληθούν την Κυριακή χωρίς τη συγκατάθεσή τους.
2. Σε κάθε υπάλληλο καταστήματος που εργάζεται Κυριακή πρέπει να παρέχεται εβδομαδιαία ανάπαυση ανά δύο εβδομάδες και υποχρεωτικά να περιλαμβάνει Κυριακή, με εξαίρεση υπάλληλο καταστήματος ο οποίος εργάζεται μέχρι και τέσσερις ημέρες την εβδομάδα, καθώς και υπάλληλο ειδικού καταστήματος, το οποίο μπορεί να λειτουργεί μέχρι και επτά ημέρες την εβδομάδα, ο οποίος θα δικαιούται υποχρεωτικά ένα ελεύθερο απόγευμα Κυριακής κάθε δεύτερη εβδομάδα.
3. Σε περίπτωση που το επιβάλλουν οι περιστάσεις και καταστεί αναγκαίο υπάλληλος να εργαστεί εκτάκτως με τη συγκατάθεσή του την Κυριακή η οποία ήταν μέρος της εβδομαδιαίας του ανάπαυσης, θα του καταβάλλεται αποζημίωση όχι μικρότερη της αναλογίας 1:2.
4. Αποζημίωση όχι μικρότερη της αναλογίας 1:2 θα καταβάλλεται και στον υπάλληλο που με τη συγκατάθεσή του εργάζεται τις αργίες.
5. Στις επί πληρωμή αργίες υπαλλήλων καταστημάτων προστίθεται η Κυριακή του Πάσχα και αφαιρείται η 2^η Ιανουαρίου.
6. Περιλαμβάνεται στα ειδικά καταστήματα κάθε κρεοπωλείο, το οποίο προτείνεται να λειτουργεί από τις 5.00 π.μ. μέχρι τις 8.00 μ.μ. από τη Δευτέρα μέχρι και το Σάββατο και την Κυριακή από τις 7.30 π.μ. μέχρι τις 8.00 μ.μ.

Όπως ανέφερε η ίδια υπουργός, για τα κρεοπωλεία η απόφαση να ενταχθούν στα ειδικά καταστήματα προέκυψε μέσα από την εμπειρία και έπειτα από σχετικά αιτήματα που υποβλήθηκαν για το άνοιγμά τους η ώρα 11.00 π.μ., γι' αυτό και αποφασίστηκε να παραχωρηθεί το δικαίωμα να ανοίγουν πιο νωρίς, εφόσον το επιλέξουν.

Περαιτέρω, η υπουργός διευκρίνισε ότι η εργασία τεσσάρων ημερών την εβδομάδα δεν αποτελεί κίνητρο για τους εργοδότες να απασχολούν μερικώς τους υπαλλήλους τους, αλλά στοχεύει στο να μην οδηγηθούν οι υπάλληλοι αυτοί στην απόλυση και να διασφαλιστεί η συνέχιση της εργασίας τους.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με την υπουργό, για την ετοιμασία του νομοσχεδίου πραγματοποιήθηκαν συνεδρίες με το Εργατικό Συμβουλευτικό Σώμα, στο οποίο συμμετέχουν οι συνδικαλιστικές και εργοδοτικές οργανώσεις. Στα πλαίσια των συνεδριάσεων αυτών υποβλήθηκαν εισηγήσεις οι οποίες λήφθηκαν υπόψη στην τελική διαμόρφωση του νομοσχεδίου.

Όπως ανέφερε η ίδια, για πρώτη φορά η κυβέρνηση καταθέτει νομοσχέδιο που ρυθμίζει τα δικαιώματα των εργαζομένων. Από το 2006, που εκδίδονταν διατάγματα και καθορίζονταν συγκεκριμένοι δρόμοι και περιοχές ως τουριστικές και οι υπάλληλοι εργάζονταν τις Κυριακές, δεν υπήρξε πρόνοια για διασφάλιση των δικαιωμάτων των εργαζομένων. Αυτό, σύμφωνα με την ίδια, δημιούργησε αθέμιτο ανταγωνισμό, γιατί κάποιои εργάζονταν τις Κυριακές και εξυπηρετούσαν κάποιους καταναλωτές. Με τις προτεινόμενες όμως ρυθμίσεις δημιουργούνται ίσες ευκαιρίες για όλους, παρέχοντας παράλληλα το δικαίωμα επιλογής στην εργασία.

Στα πλαίσια της περαιτέρω διεξαγωγής της συζήτησης η ίδια κατέθεσε στοιχεία από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων σε σχέση με τις νέες εργοδοτήσεις και εισφορές. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα στοιχεία, από την 1^η Ιουλίου 2013, ημερομηνία κατά την οποία εκδόθηκε για πρώτη φορά διάταγμα που προνοούσε επέκταση του ωραρίου λειτουργίας των καταστημάτων για Τετάρτη, Σάββατο και Κυριακή, μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2014 7 737 Ελληνοκύπριοι και 2 603 κοινοτικοί εργοδοτήθηκαν στο λιανικό εμπόριο. Όπως επεξήγησε περαιτέρω, πρόκειται για νέες εργοδοτήσεις, που δεν έχουν τερματιστεί. Έπιπλέον, πέραν των 4 100 ατόμων έχουν

προσληφθεί για πρώτη φορά σε επιχείρηση που δεν έχει τερματίσει την εργασία κανενός. Συγκριτικά, από την 1^η Ιουλίου 2011 μέχρι την 1^η Ιουλίου 2012 και από την 1^η Ιουλίου 2012 μέχρι την 1^η Ιουλίου 2013, που υπήρχε η οικονομική κρίση, δε γίνονταν τέτοιες νέες προσλήψεις. Επισημαίνεται ότι οι νέοι εργοδοτούμενοι σε επιχειρήσεις που δεν απέλυσαν κανένα λαμβάνουν αμοιβή ύψους πέραν των €500.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με στοιχεία της στατιστικής υπηρεσίας αναφορικά με τον αριθμό των περιπτέρων που έκλεισαν τα έτη 2010, 2011, 2012 και 2013, ο αριθμός είναι σταθερά περίπου ο ίδιος, ωστόσο παρατηρείται ότι άνοιξαν πολύ περισσότερα περίπτερα από όσα έκλεισαν.

Τέλος, η αρμόδια υπουργός δήλωσε πρόσθετα ότι σέβεται τις διαφορετικές απόψεις που υπάρχουν και είναι γνώστης των προβλημάτων, αφού εδώ και ενάμιση χρόνο διεξήγαγε διάλογο επί της ουσίας του θέματος με τους εμπλεκόμενους φορείς και οργανώσεις. Ωστόσο, όπως η ίδια δήλωσε, δεν κατέστη δυνατό να εξευρεθεί κοινή συνισταμένη επί του θέματος, λόγω των εκ διαμέτρου αντίθετων απόψεων που τέθηκαν ενώπιόν της, και δεν επεδείχθη θέληση για την αποδοχή μιας ενδιάμεσης λύσης. Ως εκ τούτου, ο διάλογος εξαντλήθηκε και οι επιμέρους θέσεις των εμπλεκόμενων φορέων παρέμειναν αναλλοίωτες. Η ίδια δήλωσε πως θεωρεί ότι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις υποφέρουν από την έναρξη της οικονομικής κρίσης και εξέφρασε την άποψη ότι είναι πολύ σημαντικό να διασφαλιστούν τα δικαιώματα των εργαζομένων που θα εργάζονται τις Κυριακές.

Σημειώνεται ότι όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς και οργανώσεις είχαν την ευκαιρία να εκθέσουν τις απόψεις και να υποβάλουν τις εισηγήσεις τους επί των κυβερνητικών προτάσεων για το υπό αναφορά θέμα ενώπιον της επιτροπής, στην οποία κατέθεσαν και γραπτά υπομνήματα. Τα υπομνήματα αυτά βρίσκονται κατατεθειμένα στο Αρχείο

της Βουλής και στη διάθεση κάθε μέλους της. Πιο κάτω παρατίθενται επιγραμματικά οι απόψεις τους.

Υπέρ των προτεινόμενων νομοθετημάτων τάσσονται οι ακόλουθες οργανώσεις:

1. Η ΕΝΕΛΕΚ δήλωσε ότι υποστηρίζει την κυβερνητική πρόταση, εκφράζοντας την άποψη ότι πρέπει να ελευθερωθεί η αγορά.
2. Το ΚΕΒΕ δήλωσε ότι συμφωνεί με το νομοσχέδιο, το οποίο διορθώνει πολλές στρεβλώσεις, και αντέστρεψε το επιχείρημα ότι το κλείσιμο κάποιων επιχειρήσεων οφείλεται στην έκδοση των εν λόγω διαταγμάτων, θεωρώντας ότι το κλείσιμό τους οφείλεται στην οικονομική κρίση. Περαιτέρω, θεωρεί ότι τα καταστήματα πρέπει να παραμένουν ανοιχτά και στις υπόλοιπες επαρχίες με το ίδιο ωράριο ή με ωράριο από τις 10.00 π.μ. μέχρι τις 10.00 μ.μ. Έχει μεγάλη σημασία να είναι ολόχρονα ανοιχτά τα καταστήματα, διότι αποδεδειγμένα εξυπηρετείται ο τουρισμός και οι τουρίστες έχουν ολόκληρη την ημέρα ελεύθερη, για να κάνουν καλό τζίρο στα καταστήματα. Παράλληλα, εξυπηρετούνται καλύτερα οι καταναλωτές, έχουν δημιουργηθεί θέσεις εργασίας και αυξήθηκε ο κύκλος εργασιών. Επιπλέον, επισημάνθηκε ότι το μέτρο προτείνεται σε εθελοντική βάση. Όσον αφορά τη χειμερινή περίοδο, τα καταστήματα πρέπει να είναι ανοικτά, ώστε η αγορά της Κύπρου να επωφελείται και από το χειμερινό τουριστικό προϊόν.
3. Ο ΠΑΣΥΠΕ συμφωνεί πλήρως με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, ωστόσο εξέφρασε επιφυλάξεις για το άνοιγμα των κρεοπωλείων από τις 7.30 π.μ., λόγω του ότι σε όλες τις υπεραγορές υπάρχουν κρεοπωλεία και αυτό θα δημιουργήσει ανισότητα. Περαιτέρω, αν επιτραπεί το άνοιγμα των καταστημάτων τις Κυριακές, εισηγείται όπως ακολουθηθεί ωράριο λειτουργίας 9.00 π.μ.-9.00 μ.μ., ώστε να εξυπηρετούνται και οι επιχειρήσεις και οι καταναλωτές.

4. Ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Λιανικού Εμπορίου, ο Συνασπισμός Μικρών Επιχειρήσεων, ο Κυπριακός Σύνδεσμος Καταναλωτών και ο Σύνδεσμος Φρουταριούχων δήλωσαν ότι συμφωνούν πλήρως με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις.
5. Η Κίνηση Νεοπροσληφθέντων Λιανικού Εμπορίου θεωρεί ότι με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις διασφαλίζεται η εργασία των νεοπροσληφθέντων στο λιανικό εμπόριο και εξέφρασε την έντονη δυσαρέσκεια και ανησυχία της για το ενδεχόμενο κατάργησης της λειτουργίας των καταστημάτων τις Κυριακές. Σύμφωνα με τους ιδίους, η ενδεχόμενη μείωση των ωρών εργασίας θα οδηγήσει σε τερματισμό της απασχόλησής τους, γι' αυτό και ζήτησαν διασφάλιση της εργασίας τους, ώστε να μην οδηγηθούν στην ανεργία.
6. Η ΟΕΒ τάσσεται υπέρ της επέκτασης του ωραρίου των καταστημάτων, θεωρώντας ότι είναι αδιανόητο η Κύπρος, μια χώρα με τόσο μικρή γεωγραφική έκταση, να χωρίζεται σε τουριστικές περιοχές. Επίσης, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις παρέχουν τα αναγκαία εχέγγυα ασφάλειας όσον αφορά τον επιχειρηματικό προγραμματισμό, τις θέσεις εργασίας, καθώς και τα συμφέροντα των καταναλωτών.
7. Η ΤΕΒΕΑ εξέφρασε την άποψη ότι η επαρχία Αμμοχώστου βασίζει πλήρως την οικονομία της στον τουρισμό και ως εκ τούτου συμφωνεί με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις. Ωστόσο, εξέφρασε την άποψη ότι δε θα έπρεπε να συμπεριλαμβάνονται στις αργίες η Δευτέρα του Αγίου Πνεύματος και η 15^η Αυγούστου.
8. Ο ΚΟΤ θεωρεί ότι το θέμα του τουριστικού ωραρίου και γενικότερα η εξυπηρέτηση των ξένων ή εγχώριων επισκεπτών στις τουριστικές περιοχές από τα καταστήματα λιανικής πώλησης είναι άμεσα συνδεδεμένα με την ποιότητα του τουριστικού προϊόντος. Θέση του ΚΟΤ είναι ότι τα καταστήματα λιανικής πώλησης στις αμιγώς

τουριστικές περιοχές πρέπει να διατηρούν το δικαίωμα να παραμένουν ανοιχτά κατά τις ώρες που αποδεδειγμένα διακινείται ικανοποιητικός αριθμός τουριστών, συνεπώς είναι ωφέλιμο όπως λειτουργούν από νωρίς το πρωί μέχρι αργά το βράδυ.

Σημειώνεται ότι μέσω γραπτού της υπομνήματος προς την επιτροπή η Εταιρεία Τουριστικής Ανάπτυξης και Προβολής Περιφέρειας Λεμεσού Λτδ ζήτησε όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο παραχώρησης άδειας για έκτακτο τουριστικό ωράριο στη Λεμεσό για την περίοδο που θα φτάνει στο λιμάνι Λεμεσού μεγάλο κρουαζιερόπλοιο. Σύμφωνα με την πιο πάνω εταιρεία, η διευθέτηση αυτή κρίνεται αναγκαία για τη διασφάλιση της καλύτερης εξυπηρέτησης των πολυάριθμων τουριστών που θα διακινηθούν στην πόλη.

Εναντίον των προτεινόμενων ρυθμίσεων τάχθηκαν οι ακόλουθες οργανώσεις και σύνδεσμοι:

1. Η ΠΕΟ διαφωνεί με τους κανονισμούς, οι οποίοι, σύμφωνα με την άποψή της, νομιμοποιούν τη συνέχιση των διαταγμάτων. Σύμφωνα με τον εκπρόσωπο της ΠΕΟ, η υφιστάμενη νομοθεσία προσφέρει δικλείδες ασφάλειας και πλαίσιο, για να επανέλθει η νομιμότητα. Περαιτέρω, η ΠΕΟ πιστώνει με καλή πρόθεση την προσπάθεια για προστασία των δικαιωμάτων των εργαζομένων, ωστόσο θεωρεί ότι αυτοί στο τέλος θα μετατραπούν σε εργαζόμενους μερικής απασχόλησης.
2. Η ΣΕΚ συμφωνεί με την εισήγηση για μη εργασία τις Κυριακές ως θέση αρχής και εξέφρασε την άποψη πως, σε περίπτωση που αποφασιστεί το αντίθετο, πρέπει να γίνει διάλογος για πενθήμερη εργασία. Επίσης, σύμφωνα με τον εκπρόσωπό της, πρέπει να κατατεθούν προς συζήτηση κανονισμοί για τους μερικώς απασχολούμενους.
3. Η ΔΕΟΚ διαφωνεί με την επέκταση του ωραρίου λειτουργίας μέχρι τις 10.00 μ.μ. και θεωρεί ότι την Κυριακή πρέπει όλα τα καταστήματα να είναι κλειστά. Όσον

- αφορά τις τουριστικές ζώνες, εισηγείται να καθοριστούν αυτές που ίσχυαν πριν από την έκδοση των διαταγμάτων.
4. Ο ΝΕΣΥΠΕ διαφωνεί κάθετα τόσο με το πνεύμα όσο και με το γράμμα του προτεινόμενου νόμου και των κανονισμών και συγκεκριμένα με την επέκταση του ωραρίου λειτουργίας των καταστημάτων μέχρι τις 10.00 μ.μ., καθώς και με τη λειτουργία των καταστημάτων την Κυριακή, και θεωρεί ότι πρέπει να υιοθετηθεί μια διαδικασία ρύθμισης του λιανικού εμπορίου. Περαιτέρω, θεωρεί ότι πρέπει να ληφθεί υπόψη η κοινωνική παράμετρος για ανάπαυση και περισυλλογή μια ημέρα την εβδομάδα, καθώς και η οικονομική παράμετρος, που συνίσταται στο γεγονός ότι οι ιδιοκτήτες μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, που επιλέγουν να δουλέψουν με διευρυμένο ωράριο, διατρέχουν σοβαρό κίνδυνο κλονισμού της βιωσιμότητάς τους λόγω του αυξημένου κόστους λειτουργίας και του μειωμένου κύκλου εργασιών.
 5. Ο ΣΥΚΑΔΕ τάσσεται υπέρ της νομοθετικής ρύθμισης του ωραρίου και θεωρεί ότι πρέπει να διαφυλαχθεί η επιβίωση όλων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Περαιτέρω, προκειμένου να ενισχυθούν οι πιθανότητες επιβίωσης των καταστημάτων διαρκούς εξυπηρέτησης, προτείνει όπως εφαρμοστεί το διευρυμένο ωράριο λειτουργίας σε καθημερινή βάση, περιλαμβανομένων των εορτών και των αργιών, όχι όμως των Κυριακών. Περαιτέρω, προτείνει τον καθορισμό προϊόντων αποκλειστικής πώλησης για τα καταστήματα διαρκούς εξυπηρέτησης και τα περίπτερα, ώστε να προστατευτεί η ταυτότητά τους.
 6. Ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Αρτοποιών εξέφρασε τη διαφωνία του με την επέκταση της απασχόλησης την Κυριακή.
 7. Ο πρόεδρος του Παγκύπριου Συνδέσμου Κρεοπωλών δήλωσε ότι διαφωνεί με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, θεωρώντας ότι οι ρυθμίσεις πρέπει να είναι ίδιες για

όλους. Επισημαίνεται όμως ότι, ενώ η πλειοψηφία του εν λόγω συνδέσμου συμφωνεί με τη μη λειτουργία των κρεοπωλείων την Κυριακή, η μειοψηφία του επιθυμεί όπως αυτά παραμένουν ανοικτά.

8. Η ΠΟΒΕΚ δηλώνει ότι σέβεται απόλυτα το δικαίωμα στην εργασία το οποίο έχουν αυτοί που έχουν οδηγηθεί στην ανεργία με την εφαρμογή των διαταγμάτων. Σύμφωνα με τον εκπρόσωπό της, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις θα οδηγήσουν στη δημιουργία εργαζομένων μερικής απασχόλησης. Περαιτέρω, ο ίδιος διαφωνεί με την κατάργηση της 2^{ας} Ιανουαρίου από τις αργίες των υπαλλήλων και αντικατάστασή της με την Κυριακή του Πάσχα. Αναφορικά με τις τουριστικές περιοχές, θεωρεί ότι, αφού το αρμόδιο υπουργείο αναγνωρίζει τις ιδιαιτερότητες της επαρχίας Αμμοχώστου, πρέπει να εξετάσει τις ιδιαιτερότητες και των άλλων επαρχιών. Σύμφωνα με την ΠΟΒΕΚ, υπάρχουν τρεις βασικές αρχές:

- α. Η θεσμοθέτηση του ωραρίου λειτουργίας.
- β. Η κατηγοριοποίηση σε γενικά και ειδικά καταστήματα με βάση τη νομοθεσία του 2006.
- γ. Η αναγνώριση ότι υπάρχουν ιδιαιτερότητες και ότι πρέπει να καθοριστούν τουριστικές περιοχές.

Τέλος, η ΠΟΒΕΚ δήλωσε ότι η εργασία την Κυριακή αποτελεί κόκκινη γραμμή γι' αυτήν.

Στα πλαίσια της συζήτησης που διεξήχθη ενώπιον της επιτροπής στην παρουσία και της εκπροσώπου της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, η εν λόγω εκπρόσωπος, ανταποκρινόμενη σε ερώτημα του προέδρου της επιτροπής για το κατά πόσο οι υπό συζήτηση κανονισμοί συγκρούονται με την υφιστάμενη νομοθεσία, στην οποία δεν υπάρχει πρόνοια, ώστε ολόκληρη η Κύπρος να καθοριστεί ως τουριστική περιοχή, δήλωσε ότι το ζήτημα αυτό έχει τεθεί ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου σε

σχετική προσφυγή που καταχώρησε η ΠΟΒΕΚ και το θέμα βρίσκεται σε εκκρεμότητα. Η ίδια κατέθεσε ενώπιον της επιτροπής την επιχειρηματολογία που ανεπτύχθη ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου προς υποστήριξη της έκδοσης διαταγμάτων για τον καθορισμό τουριστικών περιοχών από την Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Σύμφωνα με την επιχειρηματολογία αυτή, έχοντας υπόψη τα μεγέθη των επαρχιών, οι διακυμάνσεις στη διακίνηση τουριστών δεν είναι ιδιαίτερα μεγάλες και, εφόσον οι τουρίστες διακινούνται σε ολόκληρη την Κύπρο, η Κύπρος μπορεί να θεωρηθεί ως ενιαία τουριστική περιοχή. Ωστόσο, σύμφωνα με την ίδια, αυτό το ζήτημα θα κριθεί τελικά από το Ανώτατο Δικαστήριο.

Σε μεταγενέστερο στάδιο η επιτροπή συνέχισε με μελέτη από κοινού με τα κυβερνητικά σχέδια νόμου της πρότασης νόμου για τις πρόνοιες της οποίας ο γενικός διευθυντής Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων εξέφρασε τη διαφωνία του. Συγκεκριμένα, διαφώνησε με τις προτεινόμενες σ' αυτή ρυθμίσεις στις οποίες, σύμφωνα με τον ίδιο, προσδίδεται μόνιμος χαρακτήρας που αντικαθιστά τις πρόνοιες του νομοσχεδίου και των κανονισμών. Περαιτέρω, στα πλαίσια της συζήτησης που διεξήχθη επί των επιμέρους προνοιών της πρότασης νόμου, ο εισηγητής της δήλωσε ότι δεν επιθυμεί την περαιτέρω προώθηση της προτεινόμενης με την πρόταση νόμου ρύθμισης που αφορά τα καταστήματα επίπλωσης, σύμφωνα με την οποία είχαν προστεθεί οι δεύτερες Κυριακές του Μαΐου και του Ιουνίου κάθε έτους, ημέρες κατά τις οποίες τα εν λόγω καταστήματα θα μπορούσαν να λειτουργούν μεταξύ των ωρών 9.00 π.μ. και 7.00 μ.μ.

Στα πλαίσια της ανταλλαγής απόψεων μεταξύ των μελών της επιτροπής επί όλων των υπό συζήτηση σχεδίων νόμου, τέθηκαν οι ακόλουθες επιμέρους απόψεις και/ή προβληματισμοί:

1. Το ενδεχόμενο να μην καθοριστούν τουριστικές περιοχές στις οποίες τα καταστήματα να είναι δυνατό να είναι ανοιχτά την Κυριακή, με εξαίρεση την επαρχία Αμμοχώστου και ενδεχομένως και κάποιες άλλες περιοχές που έχουν ιδιαιτερότητες, επειδή τα καταστήματα στις περιοχές αυτές εργάζονται μόνο τρεις έως τέσσερις μήνες το χρόνο.
2. Ο διαχωρισμός του ωραρίου λειτουργίας των καταστημάτων της χειμερινής περιόδου από εκείνο της θερινής περιόδου. Οι περίοδοι ενδεχομένως να καθοριστούν διαφορετικά από χρονικής άποψης απ' ό,τι καθορίζονται ήδη στην υφιστάμενη νομοθεσία. Περαιτέρω, να προβλεφθεί ότι κατά τη χειμερινή περίοδο όλα τα καταστήματα θα είναι κλειστά την Κυριακή, ενώ κατά τη θερινή περίοδο θα είναι ανοικτά την Κυριακή, είτε σε καθορισμένες τουριστικές περιοχές είτε σε όλη την Κύπρο.
3. Το ενδεχόμενο αύξησης των προβλεπόμενων στο νόμο ποινών, ώστε να καταστεί πιο αποτρεπτική η διάπραξη των αδικημάτων αυτών σε βάρος των εργαζομένων και να διασφαλιστούν τα δικαιώματά τους. Περαιτέρω, τέθηκε και ο προβληματισμός της εισαγωγής στη νομοθεσία αυτή προνοιών για την εξώδικη ρύθμιση των αδικημάτων, καθώς και τη δυνατότητα επιβολής διοικητικού προστίμου.
4. Εκφράστηκε η διαφωνία μελών της επιτροπής σε σχέση με τη διαγραφή από τις αργίες της 2^{ας} Ιανουαρίου και αντικατάστασή της με την Κυριακή του Πάσχα, που προτείνεται με τους κανονισμούς αυτούς, καθώς η Κυριακή του Πάσχα ούτως ή άλλως έχει καθιερωθεί ως αργία.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, λαμβάνοντας υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου, των κανονισμών και

της πρότασης νόμου στην ολομέλεια του σώματος. Παράλληλα, μέλη της επιτροπής επιφυλάχθηκαν του δικαιώματος κατάθεσης σχετικών τροπολογιών.

28 Απριλίου 2015

Αρ. Φακ.: 23.01.056.079-2015

23.03.052.025-2015

23.02.056.057-2015

ΟΠ/ΦΜ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Ο περί της Ρύθμισης της Λειτουργίας Καταστημάτων και των Ώρων Απασχόλησης των Υπαλλήλων τους (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2015.
 2. Οι περί της Ρύθμισης της Λειτουργίας Καταστημάτων (Όρια Τουριστικών Περιοχών/Ζωνών, Τουριστική Περίοδος, Ωράρια Λειτουργίας, Αργίες) Κανονισμοί του 2015.
 3. Ο περί της Ρύθμισης της Λειτουργίας Καταστημάτων και των Ώρων Απασχόλησης των Υπαλλήλων τους (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2015.
-

**ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΤΟΥΣ**

ΝΟΜΟΥΣ ΤΟΥ 2006 ΕΩΣ (ΑΡ. 3) ΤΟΥ 2015

Προοίμιο.

ΕΠΕΙΔΗ διαπιστώθηκε ότι τα γενικά καταστήματα που βρίσκονται στις περιοχές Αγίας Νάπας, Πρωταρά, Πόλεως, Νέου Χωριού και Πέγειας κατά τη χειμερινή περίοδο παραμένουν κλειστά και συνεπώς βρίσκονται σε μειονεκτική θέση έναντι των γενικών καταστημάτων σε άλλες περιοχές,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ η Λευκωσία παρουσιάζει ιδιαιτερότητες ως μοιρασμένη πρωτεύουσα και γειτνιάζουσα με την κατεχόμενη περιοχή,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ κρίθηκε σκόπιμο όπως, ως αντιστάθμισμα των πιο πάνω, εισαχθεί ένα ειδικό καθεστώς για τη λειτουργία των γενικών καταστημάτων στις πιο πάνω περιοχές που να επιτρέπει όπως κατά τη θερινή περίοδο λειτουργούν και την Κυριακή,

Για όλους τους πιο πάνω λόγους,

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Ρύθμισης

τίτλος. της Λειτουργίας Καταστημάτων και των Όρων Απασχόλησης των Υπαλλήλων τους (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 2015

155(I) του 2006 και θα διαβάζεται μαζί με τους περί της Ρύθμισης της

68(I) του 2007 Λειτουργίας Καταστημάτων και των Όρων Απασχόλησης των

6(I) του 2011 Υπαλλήλων τους Νόμους του 2006 έως (Αρ. 3) του 2015 (που

36(I) του 2015 στο εξής θα αναφέρονται ως «ο βασικός νόμος») και ο βασικός

55(I) του 2015 νόμος και ο παρών Νόμος θα αναφέρονται μαζί ως οι περί της

...(I) του 2015. Ρύθμισης της Λειτουργίας Καταστημάτων και των Όρων Απασχόλησης των Υπαλλήλων τους Νόμοι του 2006 έως (Αρ. 4) του 2015.

Τροποποίηση 2. Το άρθρο 20 του βασικού νόμου τροποποιείται με την αντικατάσταση των παραγράφων (α) και (β) αυτού με τις ακόλουθες νέες παραγράφους (α) και (β), αντίστοιχα:

του άρθρου 20 του βασικού νόμου.

«(α) Κατά τη χειμερινή περίοδο -

(i) από τη Δευτέρα μέχρι και το Σάββατο δεν ανοίγει νωρίτερα από τις 5.00 π.μ. και μπορεί να λειτουργεί μέχρι τις 8.00 μ.μ. και

(ii) την Κυριακή είναι κλειστό·

(β) κατά τη θερινή περίοδο -

(i) από τη Δευτέρα μέχρι και το Σάββατο δεν ανοίγει νωρίτερα από τις 5.00 π.μ. και

μπορεί να λειτουργεί μέχρι τις 9.00 μ.μ.

και

- (ii) την Κυριακή είναι κλειστό:

Νοείται ότι, κατά τη θερινή περίοδο -

- (i) τα γενικά καταστήματα, που βρίσκονται στις περιοχές/ζώνες που καθορίζονται στον Πίνακα, μπορούν να παραμένουν ανοικτά από τη Δευτέρα μέχρι και το Σάββατο όχι νωρίτερα από τις 5.00 π.μ. και όχι αργότερα από τις 11.00 μ.μ. και την Κυριακή όχι νωρίτερα από τις 7.30 π.μ. και όχι αργότερα από τις 11.00 μ.μ.

Πίνακας.

- (ii) τα ειδικά καταστήματα που βρίσκονται στις περιοχές/ζώνες που καθορίζονται στον Πίνακα, για κάθε ημέρα της εβδομάδας μπορούν είτε να λειτουργούν με βάση το ωράριο λειτουργίας των ειδικών καταστημάτων που καθορίζεται στο άρθρο 21 είτε να αναπροσαρμόζουν το ωράριό τους,

ώστε αυτό να συμπίπτει με το ωράριο που καθορίζεται στην παράγραφο (i) της επιφύλαξης.».

Τροποποίηση του άρθρου 21 του βασικού νόμου.

3. Το άρθρο 21 του βασικού νόμου τροποποιείται με την αντικατάσταση της τελείας με άνω τελεία στο τέλος της παραγράφου (θ) αυτού και με την προσθήκη, αμέσως μετά, των ακόλουθων νέων παραγράφων (ι), (ια), (ιβ) και (ιγ), αντίστοιχα:

«(ι) κάθε κατάστημα πώλησης αναμνηστικών ειδών (souvenir shop) δεν ανοίγει νωρίτερα από τις 5.00 π.μ. και μπορεί να λειτουργεί μέχρι τις 10.00 μ.μ. κάθε ημέρα, από τη Δευτέρα μέχρι και την Κυριακή.

(ια) κάθε κατάστημα πώλησης ειδών κυπριακής χειροτεχνίας, κυπριακής λαϊκής παράδοσης και κυπριακών εδεσμάτων δεν ανοίγει νωρίτερα από τις 5.00 π.μ. και μπορεί να λειτουργεί μέχρι τις 10.00 μ.μ. κάθε ημέρα, από τη Δευτέρα μέχρι και την Κυριακή.

(ιβ) κάθε χρυσοχοείο και αργυροχοείο δεν ανοίγει νωρίτερα από τις 5.00 π.μ. και μπορεί να λειτουργεί μέχρι τις 10.00 μ.μ. κάθε ημέρα, από τη Δευτέρα μέχρι και την Κυριακή και

(ιγ) κάθε παντοπωλείο (minimarket) που δεν υπερβαίνει σε έκταση τα εκατόν πενήντα τετραγωνικά μέτρα (150 τ.μ.) δεν ανοίγει νωρίτερα από τις 5.00 π.μ. και μπορεί να λειτουργεί μέχρι τις 10.00 μ.μ. κάθε ημέρα, από τη Δευτέρα μέχρι και την Κυριακή.»

Έναρξη της
ισχύος του
παρόντος
Νόμου.

4. Ο παρών Νόμος τίθεται σε ισχύ από τις 15 Μαΐου 2015.

Αρ. Φακ.: 23.02.056.057-2015

ΟΠ/ΝΑ

2015/protaseis nomou/3.nomos/
23.02.056.057-2015-rithmisi leitourgias katastimaton-Votsi.doc

«ΠΙΝΑΚΑΣ

[Άρθρο 20]

Περιοχή/Ζώνη	Περιγραφή - Περιοχή/Οδός
Αγία Νάπα	Ολόκληρη η περιοχή εντός των ορίων του Δήμου Αγίας Νάπας.
Παραλίμνι	Ολόκληρη η περιοχή Πρωταρά εντός των ορίων του Δήμου Παραλιμνίου.
Πόλις	Ολόκληρη η περιοχή εντός των ορίων του Δήμου Πόλεως.
Νέο Χωριό	Ολόκληρη η περιοχή εντός των ορίων του Κοινοτικού Συμβουλίου Νέου Χωριού.
Λευκωσία	Ολόκληρη η περιοχή εντός των τειχών του Δήμου Λευκωσίας.
Πέγεια	Ολόκληρη η περιοχή Κόλπου των Κοραλλίων εντός των ορίων του Δήμου Πέγειας.»

Αρ. Φακ.: 23.02.056.057-2015

ΟΠ/ΝΑ

